

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENE

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-02, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po praznika

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate
Sara jevo št. 7563.
Zagreb št. 39.011.
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6.

Poraz rdeče Španije je poraz Kominterne

Voditelji španske ljudske fronte so se odločili, kakor vele poročila, da se bodo skušali boriti proti Francovi Španiji še dalje in zavleči bratomorni boj morda tja v poletje, ko komunistična internacionala pričakuje, da bodo napetosti med evropskimi državami tako narasle, da bo prišlo do vojne, iz katere misli kominterne in oznanjevalci mednarodne svetovne revolucije kovati poglaviti dobiček. Ta nadaljna borba, ki jo je sklenila španska ljudska fronta po nalogu Moskve za samo usodo Španije nima nobenega pomena, ker Francove popolne zmage ne bo mogla preprečiti in je verjetno tudi ne do poletja zavleči. Odkrito sta to povedala Azana, dosedanji predsednik republike, in general Miaja, ki je vse dosedaj spretno in z uspehom branil Madrid in Valencijo, a je po zadnjih dogodkih na bojišču uvidel, da bi nadaljna borba bila le brezmišeln prelivanje krvi. Toda komunistična internacionala hoče, da svet ne pride iz vojne mrzlice, hoče, da se ustvarja ozračje polno nemira in vonja po krvi. Zaradi tega je bil Miaja kot pristav sprave odstavljen in zamenjan s komunističnim generalom. Zaradi tega se španska državljanska vojna ne sme končati, ker se Moskva še vedno ne more odreči svoji zamisli, po kateri naj bi Španija postala izhodišče evropskega vojnega požara in z njim v zvezi tako težko zaželeno svetovno komunistično revolucijo.

Danes, ko lahko pregledamo ves potek krvave španske drame, lažje razumemo tudi njen smisel in njen začetek. Po tem, kar se je zadnja leta v Španiji dogajalo in zlasti med državljansko vojno, je vsakemu nepristranskemu opazovalcu popolnoma jasno, da je glavni krivec španske prekucije in tudi glavni interesent bila Moskva in je zato ona tista, ki ji sedaj grozi popoln poraz. Kominterne se zaveda, da bo ponesrečena boljše vizacija Španije pomenjala za njo udarec, ki ga vsaj v Evropi ne bo mogla več preboleti. Zato hujska do zadnjega in se krčevito prizadeva, da bi iz španske polomije rešila, kar se sploh dá še rešiti.

Po naravnost genialni zamisli voditelja kominterne Dimitrova je evropski komunizem v letih 1935 in 1936 dosegel svoj višek in najmočnejši razmah. Komunizem namreč že nekaj let ni več nastopal pod svojo firmo in s svojim pravim imenom, ampak si je vzdel nedolžno in privlačno ime ljudskega, splošno narodnega gibanja, ki je v politiki nastopalo kot ljudska fronta za brambo demokracije, ustavnih svobod in človeških državljanskih pravic. Zgodba o volku v ovčjem oblačilu se je komunizmu izvrstno posrečila in že so narodi tako rekoč k njemu — ki je nedosežen krvolok in tiran — stegali roke kakor k rešitelju svobode, človeške časti in demokracije. »Ljudsko frontaštv« je šlo svojo zmagovito pot po Evropi. Ustoličilo se je v Franciji in v Španiji, majala se je Poljska, Belgija in Balkan. Posebno pozornost in nego pa je Moskva, kakor se je pozneje videlo, posvetila iberskemu polotoku, ki je bil zamišljen kot druga čeljust orjaških klešč, v katere bi kominterne zajela Evropo. Španija pa ni le igrala odločilne vloge v načrtih za boljše vizacijo Evrope, ampak naj bi služila kominterni kot odskočna deska v Afriko in špansko govorečo latinsko Ameriko. V resnici je šlo za grandiozen načrt, ki so ga istočasno spremljali upori in početki revolucije v sosednji Portugalski, v državah Južne Amerike in vneti komunistična propaganda med črni v Afriki.

Francovi boji in njegova zmaga je preprečila ne le boljše vizacijo Španije, ampak tudi Portugalsko in še marsikatero druge dežele. Komunistična bajka in laž je, da je Franco nastopil na pobudo fašizma in kot eksponent fašističnih držav. Francoski diplomat Peretti de la Rocca, ki je kot francoski poslanik pet let zastopal Francijo v Španiji pred revolucijo, je objavil nekaj svojih spominov, v katerih pravi (revija »Etudes«, Pariz), da se je miselna revolucija v Španiji že davno pred Francovim udarom začela. Franco je hotel rešiti Španijo pred boljše vizacijo, ki je hitro napredovala pod pokroviteljstvom vladajoče »Frente Popular«. Pri tem je Franco najprej računal na pomoč Francije, toda ljudsko frontaška Blumova vlada je nasprotno z vso močjo podprla špansko ljudsko fronto in posredovala ogromne prevoze sovjetskega orožja in vojaštva v Španijo. Tedaj je Stalin v resnici dokazal, da je rdeča armada v službi svetovne revolucije. Kajti za milijardne vrednosti je boljše vizka armada poslala v Španijo orožja, streljiva, živeža, letal in tisoče vojaških izvedencev. Z boljše vizkim denarjem so se nabirali prostovoljci po vsem svetu za rdečo Španijo. Moskva je napela vse sile in pokazala, da ji gre v Španiji za veliko, da, za vse. Dejstva kažejo, da je imela edino ta cilj, da se boljše vizira Španija, njen boj je torej veljal predvsem Cerki in katolicizmu. Franco je sprejel pomoč Italije in Nemčije šele, ko so že davno bile v rdeči Španiji mednarodne komunistične brigade, oborožene s sovjetskim orožjem. Vzrok, da se je po dosepanjem razvoju španske državljanske vojne okrepil položaj totalitarnih držav, je prav isti, ki je tudi Češkoslovaško prišilil, da je morala kapitulirati in sprejeti okrnitev — to je pogrešana politika francoske ljudske fronte, ki je zidala na moč sovjetije.

Zmotno bi torej bilo, ko bi Franca in njegovo gibanje enostavno proglašali za fašizem, kakor to delajo marksiisti in komunisti, ki vse in vsakogar, ki ni boljše vizski navdahnjen, enostavno proglašajo za fašista. Ni vsako narodno gibanje fašizem. Ko bi Franca 1936 vodila narodno francosko politiko, bi Franco ne bil nikjer drugje kot v njenem taboru, državljanska vojna pa bi bila že davno končana.

O bodoči Španiji in bodoči Francovi politiki so zaenkrat mogoča samo ugibanja. Vsi znaki pa govore za to, da bo nastala nova Španija, katere glavna označba bo vstajenje španske narodne zavesti in probujenje tradicionalnega španskega nacionalnega ponosa. Franco je zmagal, ker je bil bolj Španec kakor pa zmerni radikalec Azana, komunist Caballero ali pa socialist Prieto, ki so se združili v Frente Popular, da vladajo Španijo po navodilih Moskve. Franco je nosilec ideje o obnovi Španije, pri čemer hoče sodelovanja Cerkev, naroda in države, to je verske, narodne in socialne ideje. Na vseh teh področjih je bil španski človek zanemarjen, zato je Španija mogla postati

„Po pravičnosti k miru“

Sv. oče Pij XII. je geslo svojega papeževanja obrazložil v poslanici vesoljnemu svetu, ki jo je govoril po radiu včeraj popoldne

Poslanica sv. očeta Pija XII., sporočena v latinskem jeziku vernikom vsega sveta, se glasi:

Ko nas navdajajo najgloblje čustva in ko se počutimo kot prestrašeni pred veliko odgovornostjo, ki nam jo je božja previdnost dodelila, občutimo potrebo, da brez odlašanja sporočimo vsemu katoliškemu svetu svoje prve misli, svoje prve očetovske besede.

Predvsem in s posebno ljubeznijo po očetovski objemamo svoje ljubljene brate kardinale, katerih pobožnost in katerih vrline ter velike sposobnosti so nam tako dobro znane.

Pozdravljamo zate s posebno naklonjenostjo tudi vse naše častitljive brate iz škofij in jim pošiljamo svoj blagoslov, kakor pošiljamo svoj blagoslov tudi duhovnikom, menihom in častitim sestram, vsem onim, ki delajo za razširjenje Kristusovega kraljestva in ki pod okriljem katoliške Cerkev in pod upravo škofov sodelujejo pri razširjanju apostolske misli.

Pošiljamo svoj blagoslov vsem sinovom Cerkev na vsem svetu, a v prvi vrsti onim, ki so v siromaštvu in trpljenju prestali toliko skušenj. Naj pride nad vse nebeški blagoslov.

Naše misli pa gredo v tem svečanem trenutku tudi k vsem onim, ki so izven Cerkev in ki se — v to verujemo — vselej, ko so zvedeli, da papež moli tudi zanje in da jim želi vse dobro.

Tej naši očetovski poslanici želimo dodati želje za mir in svoj poziv k prizadevanju za mir, za oni mir, ki ga je naš prednik pobožnega spomina priporočal s toliko vztrajnostjo ljudem in za katerega je molil v svojih pobožnih molitvah, za

katerega se je žrtvoval ter bil pripravljen, da zanj žrtvuje tudi svoje življenje, samo da bi dosegel svoj cilj, največji dar Vsemogočnega. Vsi ljudje, ki imajo srce, žele mir, ker je mir plod pravice in usmiljenja. Pozivamo vse ljudi k miru, in da prežeti z ljubeznijo do Boga žive v miru kot ena družina, ki jo navdaja ljubezen do Kristusa. Želimo mir med narodi, mir s pomočjo bratskega sodelovanja in pristranskega sporazuma ter v interesu velike človeške družine pod naklonjenostjo božje previdnosti v teh težkih dneh, ko se, kakor se vidi, pojavlja toliko ovir za ta pravi mir.

Obračam se v molitvi k Vsemogočnemu in prosim za vse tiste, ki stojijo na čelu držav in katerim pripada velika čast in težka dolžnost, da vodijo narode po poti blagostanja in napredka.

Glejte, gospodje kardinali, častiti bratje in častiti sinovi, to so prve želje, ki so jih rodila očetovska čustva, katere je Vsemogočni blagovolil zbuditi v našem srcu. Imamo pred seboj pogled, da je na svetu mnogo zla in da nas Vsemogočni pošilja na pomoč ne oboroženim, toda takšnim, ki imajo popolno zaupanje.

V trenutku, ko se obračamo na vse, se bomo poslužili besed sv. Pavla »in zares niti vi, naši sinovi, niti vi naši bratje, — o tem smo trdno prepričani — ne boste hoteli, da bi moja želja, ki jo izražam, ostala neizpolnjena.

Naše zaupanje se naslanja na milost božji najbolj na našo dobro voljo. Naj bi Gospod naš, Jezus Kristus, od katerega smo dobili milost uslišal vaše želje ter jih raznesel po vsem svetu kot glasnika svetega pomirjenja, mi pa vam v njegovem imenu dajemo od vsega srca naš apostolski blagoslov.

Pomen poslanice papeža Pija XII. po uradni razlagi

Sv. oče Pij XII. par dni pred izvolitvijo blagoslovilja vernike.

Vatikan, 3. marca. AA. (Havas.) Vatikanski krogi mislijo, da je poslanica novega papeža izjemnega pomena. Dejansko je slavnostno potrdilo verske politike, ki jo želi voditi novi papež. Ta dokument potrjuje vtis, ki so ga ti verski krogi dobili takoj po včerajšnji izvolitvi, ko je kardinal Pacelli po izvolitvi izjavil, da si bo izbral ime Pij. To je pokazalo voljo novega vrhovnega poglavarja katoliške Cerkev, da bo nadaljeval versko

politiko svojega prednika. Tudi prve vrste, ki jih je papež naslovil danes na krščanstvo in ves svet, prav tako potrjujejo to željo. Opaža se, da so bile tri misli njegovega govora prav tiste, ki so bile najdražje tudi pokojnemu papežu Piju XI.: misijonstvo, Katoliška akcija in mir. Prva misel papeža Pija XII. po zahvali Vsemogočnemu in tistim, ki so ga izvolili, je veljala misijam, ki jim je pokojni papež Pij XI. kazal tako veliko skrb, a so ga krstili za misijonarskega papeža, in Katoliški akciji, v kateri je pokojni papež videl neobhodno potrebno orodje za cerkveno življenje in ki jo je zato tako vztrajno branil

Pij XII. bo kronan 12. marca

Sv. oče Pij XII. je svojo poslanico prebral v radiu v latinskem jeziku. Oddajala ga je vatikanska radiopostaja, s katero so bile zvezane vse večje radiopostaje na svetu. Pij XII. se je na to vrnil v Sikstinsko kapelo, kjer je zbor kardinalov zapel pesem »Tu es Petrus. Nato so se mu vsi kardinali poklonili.

Uradno potrjujejo, da je sveti oče Pij XII. izbral za svoje geslo rek: »Opus justitiae — pax«. Mir je plod pravičnosti ali po pravičnosti k miru. Svoje vladarsko geslo je obrazložil tudi v svoji poslanici na ves svet.

Slovesno ustoličenje in kronanje sv. očeta Pija XII. je določeno za nedeljo, dne 12. marca.

Vatikan, 3. marca. AA. Reuter: Poročajo, da so kardinali že pri prvem glasovanju oddali veliko število glasov za kardinala Pacellija. Ta število glasov se je pri drugem glasovanju še povečalo, pri tretjem glasovanju pa je bilo to število že odločilno. Točne številke oddanih glasov še niso znane. Dobro obveščeni krogi trdijo, da je kardinal Pacelli prebil ves čas v svoji celici v molitvi, do čim so se ostali kardinali za časa kosila med seboj posvetovali. Uspeh teh razgovorov je bila izvolitev kardinala Pacellija za papeža. Ko se je začelo tretje glasovanje, je kardinal Pacelli še dalje ostal sam in ni hotel vplivati na ostale kardinale. Pri glasovanju v Sikstinski kapeli je sedanj papež sedel poleg kardinala Lavitrana, ki so ga tudi smatrali za resnega kandidata za papeški prestol.

pred vsemi napadi, naj so prihajali od koderkoli. Naposled se je papež Pij XII. spomnil na žrtve, ki jo je njegov prednik doprinesel Bogu za mir, ko je žrtvoval celo svoje življenje. Z največjo pozornostjo velja komentirati razlago tega miru, ki je zanj papež Pij XII. molil. Posebno se opazja, da želi ta mir, »sad usmiljenja in pravice«, za vse, ki so »mirne vestice, prav tako pa poudarjajo, da ni v svoji želji za mir maral izključiti nobenega človeškega bitja, naj pripada kateremukoli plemenu ali veri. Kajti za ta mir moli v višjem interesu »velike človeške družine, ki jo spremlja varstvo božje previdnosti«.

Predno se je pojavil na balkonu, da podeli blagoslov »urbi et orbi«, mestu Rimu in svetu, je novi sv. oče obiskal bolne kardinale v njihovih celicah in pri tem pristrčno objel kardinal Sevgian, svojega najboljšega prijatelja iz mladih let. Eno prvih opravil sv. očeta je bilo, da je osebn po telefonu sporočil svojim sestram, da je izvoljen in da jim daje svoj apostolski blagoslov.

Kardinal Maglione bodoči državni tajnik?

Vatikan, 3. marca. AA. (Reuter.) Mislijo, da je papež Pij XII. sklenil imenovati za državnega tajnika kardinala Maglionija, čeprav o tem še ni izšlo uradno poročilo. Kardinal Maglioni je bil prej apostolski nuncij v Parizu, nekaj časa je bil pa tudi profesor diplomacije na vatikanski akademiji.

Vatikan, 3. marca. AA. Havas: Magr. Santoro, tajnik sv. kolegija, opravlja za zdaj funkcije državnega tajnika, ki jih je sedanj papež Pij XII. izvrševal pred svojo izvolitvijo.

Po 218 letih — spet Rimljan

Vatikan, 3. marca. AA. Havas: Prvič po 218 letih je bil Rimljan zopet izvoljen za papeža. Zadnji Rimljan, ki je bil izvoljen za papeža, je bil kardinal Conti, ki je vladal pod imenom Inocencij XIII., izvoljen l. 1721.

Radosten odmev po svetu

V Italiji

Čestitke kralja in Mussolinija

Rim, 3. marca. AA. Stefani: Diplomatski urednik agencije Stefani piše: Papež Pij XII. je prvi papež, ki je izvoljen v času po sklenitvi konkordata med Italijo in Vatikanom. Z Vatikanom je obstojal dozdaj najboljši red. Tokrat se v sv. kolegiju in najbližji okolici papeža ni vodila razprava in polemika, ki so se vodile dozdaj vedno o pri-

liki papeških volitev. Novi papež je izvoljen na svoj rojstni dan. On je znan po svoji veliki pobožnosti in globoki izobrazbi, kakor tudi po dolgih osebnih političnih in diplomatskih izkustvih. Treba je omeniti, da je ime advokata Francesca Pacellija, brata sedanjega papeža zvezano s sklenitvijo konkordata, ker je bil eden njegovih glavnih tvorcev. Italijanski narod z globokimi simpatijami pozdravlja veliki dogodek.

Rim, 3. marca. AA. Stefani: Italijanski kralj in cesar je poslal novemu papežu naslednjo brzojavko: Kraljica in jaz smo na današnji slavnostni dan srečni, da lahko pošljemo vaši Svetosti naše najtoplejše čestitke in najlepše želje za dolgo življenje vaše Svetosti

(Nadaljevanje na 2. strani)

Dunajska vremenska napoved: Brez bistvenih izprememb sedanjega vremena.

Zagrebska vremenska napoved: Spremenljivo in hladno.

Zemunska vremenska napoved: Na Primorju in zahodnih krajih jasno, v vzhodnih in južnih predelih oblačno. Ponoči slabši mraz v severnih krajih in v sredini države.

Politični zapiski

Premalo smisla za organizacijo in žrtve

Belgrajska »Samouprava« piše, da imajo v Belgradu nekakšni odbor in društvo za zgradbo zavoda Nikole Tesla. To društvo je te dni imelo svoj letni občni zbor, kjer je bilo povedano, da je društvo zbralo že precej denarja za tak zavod, ki ga želi podpreti tudi nemška in francoska industrija. Odbor pa želi postaviti v Belgradu veličastno palačo, zaradi česar naj bi kaj več pripomogla tudi država. — Ne da bi se hoteli vtikati v vprašanje, zakaj naj bi se država prispevala, če pa je že društvo zbralo denar, nas zanima le drugi del članka, ki kritikuje, zakaj to društvo ni moglo že več nabrati kakor je že nabralo. List pravi:

»Zato, ker imamo pri nas paradno članstvo, kakršnega sicer nikjer na vsem svetu ne poznamo. Delavnost teh naših članov je omejena zgolj na to, da nosijo društvene znake, da pridejo na koncerte. Od takega članstva ne more pričakovati prevelike delavnosti, zato pa so tudi društveni uspehi taki. To, kar manjka vsem našim akcijam, kar je velika hiba vsega našega plemena (rase), je, da nam manjka smisla za organizacijo. In pomanjkanje smisla za organizacijo se potem kaže nad nami na področju javnega in koristnega delovanja.«

Da torej izpopolnimo to plemenito misel omenjenega lista, bi še dodali: In zato, ker ljudje nimajo za take stvari ne smisla na ljubezni, zato naj potem država odrine milijone, ki bi jih bili drugod ljudje sami nabrali. Zato, da ni le pri Teslovem zavodu tako. Ta bo vsaj služil namenom skupnega tehničnega napredka. Je pa pri nas še mnogo raznih privilegiranih društev, ki sama iz sebe nič ne zmorejo, ki pa zato molčejo drž. blagajno kar se da. In to je tudi lažnost te rase, ki pa ni doma le med Srbi.

Hrvati in dr. Lavričev govor

Mačkovo glasilo »Hrvatski Dnevnik« poroča o govoru slovenskega poslanca dr. Lavriča v narodni skupščini ter pravi: »Včeraj je v preračunski obravnavi govoril Slovenec dr. Lavrič. On je v svojem govoru izrazil pametno misel, ko je rekel: »Izdajalec more biti posameznik, nikdar pa ne more biti izdajalec ves narod.« To izjavo, brez ozira na drugo, kar je dr. Lavrič govoril, more podpisati vsak Hrvat, Hrvatski narod se je v svojem boju vedno držal te resnice. — Mi pa dodajamo: »Tudi slovenski narod se je vedno držal te resnice, dasi so nas in nas še nekateri današnji dr. Mačkovi po sili zavezniki črnijo v Belgradu, češ da smo izdajalci in protidržavni elementi.«

Organizacije ameriških Hrvatov dr. Mačku

Organizacije Hrvatov v Ameriki so poslale hrvatskim naseljenem po vsej Ameriki posebno okrožnico, ki v njej med drugim vele, kakor piše »Hrvatski Dnevnik«: »Voliče so pokazale, da so naši bratje in sestre v domovini složni kakor en mož ter vsi zbrani v HSS, da se neuklonljivo bojujejo, da hrvatski narod postane sam svoj gospodar in da svojo domovino uredi na podlagi svobode in socialne pravičnosti, da je predsednik HSS in vodja hrvatskega naroda dr. Vlado Maček dobil tako zaupanje vsega hrvatskega naroda, kakršnega pred njim še nihče ni prejel.« Nato pozivljajo vse hrvatske rojake v Ameriki, naj bodo zavedni Hrvatov ter naj podpirajo delo rojakov v domovini.

Avstrijski emigranti pri dr. Mačku

Petkova številka »Hrvatskega Dnevnika« poroča od 2. t. m.: »Predsednik dr. Vlado Maček je danes sprejel odposlane emigrantov iz bivše Avstrije. Ti odposlanci so naglasili težavno stanje, ki v njem žive ti emigranti brez razlike vere. Tukaj prebivajo le mimogrede ter niso nikomur v breme, pa jim vendar hočejo preprečiti bivanje. Zaprtili so dr. Mačka, naj bi se za nje zavzel, da bi jim bilo dovoljeno bivanje, dokler ne dobe potrebnega dovoljenja za preselitev v kako drugo državo. Dr. Maček jih je ljubeznivo sprejel ter obljubil, da bo storil vse, kar on v današnjih razmerah more storiti.« — Skoda, da list ne pove, kaj več o teh emigrantih. Nam je znano le to, da je že svojčas vlada ukrenila, naj bi emigranti iz Avstrije trajno pri nas ne ostali, ker bi bilo to v marsikaterem pogledu škodljivo za celoto. Prehodno bivanje pa ni bilo nikomur prepovedano, če se je korektno obnašal.

»Hrvatsko vprašanje ni vprašanje uprave in gospodarstva«

»Hrvatski list«, ki izhaja v Osijeku, piše med drugim: »Ne priznavamo, da bi z nami koi ravnal kakor bi mi bili določeni odstotek prebivalstva Jugoslavije, s katerim sicer morejo, vendar ne morajo sodelovati. Zahtevamo, da se odnosi med Srbi in Hrvati rešijo v smislu nespremenljivih zahtev in pravic hrvatskega naroda, ki so znane vsem in vsakomur. Doela napačna je misel, da je hrvatsko narodno vprašanje v tej državi zgolj v izboljšanju uprave ter v pravičnejšem ravnanju pri razdeljevanju kreditov in investicij, ker mi ne zahtevamo nobene miloščine. Sicer pa bi dobra državna uprava ter pravična razdelitev kreditov in investicij sploh ne smela biti predmet dogovorov med Srbi in Hrvati.«

»Nepotreben preprič«

Pod tem naslovom prinaša novosadski »Dan« članek, ki se je njemu peča z razmerami, ki v njih žive tako imenovani Bunjevci in Sokoči na Mačarskem. Pred kratkim je ta list tak članek že prinesel. Sedaj pa ta list polemizira s »Hrvatskim dnevnikom«, kateri je »Danu« zameril, ker je pisal, da Bunjevci govorijo bunjevski jezik. Hrvatski list je trdil, da bi moralo biti pisano, da Bunjevci govorijo hrvatski jezik. »Dan« dodaja: »Mislimo, da je edino važno pri tem, da so Bunjevci na Mačarskem Slovani, ki naj bi ne bili pomadžarjeni. Njim naj bo prepuščeno, da se sami imajo za Hrvate... Dolžnost Srbov in Hrvatov v enaki meri je, da Bunjevce rešujejo mačarizacije... Prepričanje, ali so Bunjevci na Mačarskem Srbi ali Hrvati, pa za sedaj ni umestno. Potrebno je, da ostanejo južni Slovani in da se ne izgube v mačarskem morju. Kar se »Danu« tiče, morejo za vedno ostati Hrvati, ker Hrvati so tudi južni Slovani kakor so Srbi.«

Skupščina obravnava državni preračun V pričakovanju govora predsednika vlade

Belgrad, 8. marca. m. V skupščini se je danes nadaljevala načelna preračunska obravnava. Tudi na današnji seji so skoro vsi govorniki obravnavali naša notranjopolitična vprašanja s svojega stališča. Opozicija je poslala na govorniški oder spet dva svoja močna člana. Na popoldanski seji je govoril dr. Sekula Drljevič, na popoldanski pa dr. Branko Čubrilovič, poslanec bivše zemljoradniške stranke.

Načelna obravnava bo jutri končana, nakar bo glasovanje o državnem preračunu v načelu. Vladni poslanski krogi ne izključujejo možnosti, da bo na jutrišnji seji načelno preračunsko obravnavo zaključil sam predsednik vlade in notranji minister Dragiša Cvetković, ki bo v svojem govoru odgovoril na izvajanja posameznih poslancev.

Dopoldanska seja Govor dr. Sekula Drljeviča

Na dopoldanski seji je bil prvi govornik dr. Sekula Drljevič, ki je v svojem govoru poudarjal, da po dvasetih letih narod misli, da je dobil pravico že enkrat slišati odkrito razpravo o zgraditvi skupnosti, in sicer ne za tri ali štiri desetletja, temveč za stoletja. V nadaljnjih izjavah govornik poudarja, da so naše pokrajine živele stoletja svoje posebno življenje. Nobeni teh pokrajin usoda ni bila posebno naklonjena ter je vsaka imela v zgodovini usodna razpotja. Po govornikovem mnenju pa stoji vse te pokrajine danes na usodnejšem razpotju kakor kdaj prej, ker stoji danes pred odločitvijo, ki bo pomenila novo smer v zgodovini vsake pokrajine posebej in vseh skupaj. Ta odločitev je v vprašanju, na katerih pravnih in političnih temeljih je treba organizirati državno skupnost, da bo močna in trajna.

Niti Velika Srbija — niti Velika Hrvatska

Vse stranke danes priznavajo, da se je pri nas v tem pogledu doslej sleglo. To po trditvi dr. Drljeviča priznava tudi sedanja vlada v svoji deklaraciji. Vse politične skupine so danes edine, da je centralizem mogoče obdržati samo s silo. Prav tako vse stranke priznavajo, da je danes mogoče državno enoto organizirati samo na takih pravnih in političnih temeljih, ki se določijo sporazumno.

Vprašanje ureditve naše državne skupnosti je na dnevnem redu že dvajset let in je to v gotovi meri poudarila tudi vladna deklaracija. Govornik zatem omenja motivacijo ostavke petih ministrov v vladi dr. Stojadinovića, ki so v svoji ostavki posebno obdolžili izjavo prejšnjega prosvetnega ministra dr. Kujućevića, ki je v svojem govoru dejal, da je v Bosni boj med državno idejo Velike Srbije in Velike Hrvatske in da je v tej borbi močnejša velikosrbska državna ideja. Govornik poudarja, da borba med temi idejami traja že dvajset let, to pa ne samo v Bosni, temveč na vsem državnem področju.

Trije ne morejo postati eno

Govornik zatem analizira vladno deklaracijo ter pravi, da je v njej poudarjena potreba po sporazumu s Hrvati. Prehajajoča na rešitve hrvatskega vprašanja, govornik poudarja, da pri ureditvi naše državne skupnosti ne gre za kakšne zgodovinske momente, temveč za dejstvo, da so naše dežele živele svoje posebno življenje in da so si v tem življenju ustvarile svoje posebne poglede na svet. Poudarja, da lahko žive te dežele skupaj, ne morejo pa postati eno in se v eno tudi ne morejo nasilno prenesti. Vprašanje preureditve državne skupnosti je vprašanje omogočitve skupnega življenja ter raznih pogledov na svet. Na Hrvatskem mislimo, da se bodo njihovi interesi najbolj zavarovali v državni skupnosti. Hrvatsko vprašanje postaja vprašanje vseh jugoslovanskih pokrajin.

Pri rešitvi tega vprašanja je govornik mnenja, da se je treba povrniti v princip popolne enakopravnosti vseh zgodovinskih, političnih in kulturnih individualitet, to je na ono politično ideologijo, ki je privedla do ustvaritve državne skupnosti. Poudarja, da edino ta ideologija lahko zagotovi državi skupno potrebno silo in moč. Jugoslavija po izjavi dr. Drljeviča ni mogoča kot zmaga velikosrbske ideje, pa tudi ne kot zmaga velikohrvatske ideje.

Ne tri državne ideje, marveč le ena: jugoslovanska!

Za normalizacijo notranjopolitičnega stanja danes postavljajo dve rešitvi: eni so za to, da se z ureditvijo državne skupnosti sprejme sistem treh državnih idej, in sicer srbske, hrvatske in slovenske; drugi se zavzemajo za jugoslovansko državno idejo, ki pomeni sprejeti princip enakopravnosti vseh zgodovinskih individualitet. Govornik poudarja, da je državna skupnost, ki bi bila zgrajena na principu treh državnih idej, nemogoča.

ker ima vsaka državna ideja svoj patriotizem, ter bi prišlo prej ali slej do medsebojne borbe. Jugoslavija mora biti zgrajena samo na jugoslovanski državni ideji. Prostor, na katerem živijo Jugoslavlani, leži na zelo izpostavljeni točki. Če bi vsaka naših pokrajin živela ločeno izven državne zajednice, bi doživljala usodo majhne ladje na razburkanem morju. In zato naj se vsi Jugoslavlani izrečejo za državno skupnost. Za tako skupnost bodo pokrajine rade doprinesle žrtve, ker bi tako jugoslovanska država postala sestavni del vseh pokrajin in bi se s tem utrdil patriotizem do državne skupnosti.

Govornik nazadnje poudarja, da mora vsak, kdor hoče močno državo, tudi sprejeti jugoslovansko državno misel. Njeni osnovni zakoni se morajo izdelovati in izdajati sporazumno brez kakršnegakoli nadglasovanja ali vsilitve.

Drugi govorniki

Naslednji govornik Joca Georgijević (JRZ) poudarja, da je bila deklaracija kr. vlade, v kateri se poudarja potreba čimprej rešitve hrvatskega vprašanja, enodušno sprejeta z odobravanjem. Pri reševanju tako važnega vprašanja je potrebno odstraniti nestrpnosti. Zavzema se za to, naj se politični zakoni izdajajo sporazumno s posebnim odborom narodnega predstavnika. Nazadnje govori o potrebah Vojvodine.

Za njim je govoril Božidar Nedić (JRZ). Govornik se obširno peča z gospodarskim in finančnim stanjem v zadnjih štirih letih. V političnem delu svojega govora poudarja, da se ne sme pri reševanju raznih političnih vprašanj pozabiti arabske armade in jugoslovanske prosvoljske divizije. Za kr. vlado pravi, da mora imeti pri reševanju hrvatskega vprašanja popolno svobodo in je zaradi tega ne smemo ovirati s kakimi rokli. Hrvatsko vprašanje naj se rešuje z vso previd-

nostjo, da se z novim doseženim sporazumom ne bi povzročili novi nesporazumi.

Zadnji govornik na dopoldanski seji je bil poslanec Dušan Bogunović.

Popoldanska seja

Belgrad, 3. marca. m. Na popoldanski seji je prvi govoril dr. Branko Čubrilovič, poslanec biv. zemljoradniške stranke. V svojem govoru se je obširno pečal z vsemi političnimi vprašanji, predvsem pa s hrvatskim vprašanjem. Pri tem je omenil tudi vse politične akcije, ki so se započele pri ustvaritvi narodne države. Omenil je krfsko in majske deklaracije jugoslovanskih poslancev na Dunaju. Pravi, da sta ti dve deklaraciji osnovni deklaraciji, ki sta točno regulirali skupno življenje Srbov, Hrvatov in Slovencev v jugoslovanski državi. Majsko in krfsko deklaracijo je označil kot načelo, po katerem se bo jugoslovanska država ustanovila na podlagi samoopredelitve sorodnih narodov Srbov, Hrvatov in Slovencev. Ko bi se bila sprejela ustava Stojana Protića, bi bili odnosi med Hrvati in Srbi drugačni, kakor so pa danes. Toda tedanja ekspanzija starih strank ni dopustila, da bi se vifodovanska ustava naslonila na zdrava načela omenjenih deklaracij.

Za tem je obširno govoril o političnih dogodbah v naši državi ter je prešel na opozicijski sporazum, sklenjen avgusta meseca lankega leta s dr. Mačkom.

Po govoru dr. Čubriloviča je prišlo v zbornici do večjega prerekanja med vladnimi in opozicijskimi poslanci.

Za dr. Čubrilovičem so govorili dr. Živan Lukić, svojočasni pristaša Hodžerove jugoslov. narodne stranke, za njim Aleksa Jovanović, potem Dragotin Grgić in za njim Milovan Grba. Ko to poročamo, seja še traja.

Odmev izvolitve Pija XII. po svetu

(Nadaljevanje s 1. strani)

Rim, 3. marca. AA. Stefan: Mussolini je poslal novoizvoljenemu papežu Piju XII. naslednjo brzojavko: Italijanski narod se veseli z vsemi katoličani k sreči ni izvolitvi vaše Svetosti za papeža. Prosim vašo Svetost, da izvoli sprejeti izraze globokega spoštovanja fašistične vlade kakor tudi moje osebno.

Izjave francoskih državnikov

Havasovi uredniki so o priliki izvolitve novega papeža vprašali za mnenje mnoge francoske ugledne osebnosti, ki so soglasno izjavili, da so nenavadno srečni zaradi rezultata volitev. Louis Marin je v imenu republikanske zveze izjavil, da nihče ne more pozabiti vtiisa, ki ga dobi v pogovoru z novim papežem, pa če govori z njim tudi samo enkrat. Prepričan sem, da je dejal Marin, da je novi poglavar katoliške Cerkve s tem, da je izbral ime svojega predhodnika, hotel naglasiti, da bo nadaljeval njegova pota in njegova dela. Bivši predsednik francoske vlade Flaudin je dejal, da se bo z izvolitvijo novega papeža mož katoliške Cerkve okrepila. Vsi Francozi, tudi oni, ki ne pripadajo katoliški veri, se lahko veselijo, da je za novega papeža izvoljen kardinal Pacelli. Z njegovo izvolitvijo se je Vatikan pokazal kot velika moralna sila, ki bo znala ščititi človeško svobodo in človeške pravice ter odločno nastopila za ohranitev miru med narodi. Bivši zunanji minister Delbos, ki je spremljal kardinala Pacellija, ko je obiskal Francijo o priliki verskih slavnosti v Lisieuxu, je izjavil sledeče: Z izvolitvijo novega papeža so zadovoljni vsi. Francija je kot dežela duhovnih svobod in bratstva med narodi z navdušenjem sprejela izvolitev novega papeža. Predsednik senatnega odbora za zunanje zadeve Beranger, je izjavil: Kardinal Pacelli je pokazal vedno visoko razumevanje za tisočletno kulturo francoskega naroda ter je vedno izjavljal, da bo podpiral Francijo z veseljem, kadar koli bo to potrebno in da bo to storil v duhu krščanstva, ki predstavlja enakost ras in mednarodnega bratstva.

Iskreno veselje po vsej Poljski

Varšava, 3. marca. AA. Pat.: Izvolitev magr. Pacellija za vrhovnega poglavarja rimsko-katoliške Cerkve, je vzbudila v vsej Poljski globok vtis ter iskreno veselje. »Gazeta Polska« piše a tej izvolitvi poleg drugega tole: Kot intimni sodelavec Pija XI. je imel kardinal Pacelli posebne sposobnosti. Neomajno vztraja pri tem, da je treba nadaljevati z delom, ki ga je začel njegov prednik. V boju za popolno neodvisnost Cerkve, kakor tudi na drugih poljih, je magr. Pacelli imel vodilno vlogo.

Na Češkoslovaškem izrazi globokega spoštovanja

Praga, 3. marca. AA. ČTK: Tudi na Češkem je izvolitev novega papeža Pija XII. vzbudila veliko veselje. Vse časopise objavlja elike in obširne življenjepisne novega poglavarja katoliške Cerkve ter poudarja njegove zasluge in velike sposobnosti, ki jih je pokazal dozdaj v službi katoliške Cerkve. »Česko Slovo« med drugim piše: Znana je, da je državni tajnik v Vatikanu kardinal Pacelli užival globoko spoštovanje v vsem svetu. Prav tako kot pokojni papež Pij XI. se je tudi kardinal Pacelli zanimal za napredek znanosti in za razvoj tehnike. Kot apostolski nuncij je bil zelo spoštovan, kot državni tajnik pa je užival svetovni ugled. Ni dvoma, da je velika osebnost kardinala Pacellija sama po sebi odločila, da je bil ta mož izvoljen za papeža. »Venkov« in »Lidove listi« pišejo v istem smislu in naglašata, da je novi sv. oče znan v vsem svetu kot velika diplomatska osebnost ter da bo nadaljeval z miroljubnim delom svojega prednika.

Belgija brez vlade

Bruselj, 3. marca. AA. Stefani: Mandatar krone, socialistični senator Soudan, ki ima nalogo sestaviti vlado, da se konča vladna kriza, je izjavil poročevalcem listov, da je zadel ob resne težave, ko je skušal sestaviti vlado iz treh največjih belgijskih strank. V političnih krogih mislijo, da je Martensova zadeva še zmerom največja sploška za sestavo vlade, ker liberalci v nobenem primeru ne bi sodelovali v vladi, dokler se ne likvidira ta zadeva, to je dokler Martens ne poda ostavko na svoje članstvo v medicinski akademiji. V večernih urah je Soudan kralju vrnil mandat za sestavo nove vlade.

Bruselj, 3. marca. TG. Kralj je poklical k sebi bruselskega župana, liberalca Maxa, ki je pa tudi odklonil mandat za sestavo vlade. Nato je kralj pozval spet katoličana Pierlota in mu poveril nalogo, da sestavi novo vlado. Pooblastil ga je tudi, da sme v najskrajnejšem primeru razpustiti parlament in razpisati nove volitve.

1500 delavcev v Brodu stavka

Brod na Savi, 3. marca. b. Danes popoldne je stopilo v stavko 1500 delavcev v tovarni za železniške vagoni. Ko so danes izplačevali delavcem mezde, so bili nekateri delavci zelo nezadovoljni, ker so prejeli manj, kakor jim je pripadalo. Zato je neki delavec predlagal, da stopijo v stavko, nakar se je 1500 delavcev izjavilo, da so z njim solidarni, in so takoj pustili delo.

Halifax, (Nova Skoteka), 3. marca. AA. V hotelu »Queen« je nastal ponoči velik požar, pri katerem je našlo smrt 27 oseb. V hotelu se je nahajalo 117 gostov in osebja.

Duh Pija XII. — v njegovih izrekih

Pij XII. o papeštvu

»Vsako katoliško srce je dolžno ljubezen in spoštovanje do onega, ki mu je izročil Kristus Gospod ključ svoje kraljestva, do onega, ki ga je skrivnostno vodstvo božje previdnosti storilo za škofa večnemu mestu in za poglavarja svoje Cerkve.«

»Tisoči in tisoči vseh narodov, ljudstev in jezikov so poromali v Rim in so zopet odromali s svetimi vtisi in nepozabnimi spomini, od katerih žive vse svoje življenje... Najganljivejši trenutek je bil pač ta, ko so poklekli k nogam Kristusovega namestnika ter so ob njegovih blagoslovilajskih rokah spoznali: Tukaj stoji resničen najvišji duhovnik, ki je obenem resničen oče.« (Berlin, 11. febr. 1926.)

»Vsi moramo sodelovati pri krščanskem odrešenju sveta. Pred nami gre papež. Slediti moramo za njim, ga posnemati in podpirati. Škofje in duhovniki, vlada in ljudstvo, možje in žene vsakega stanu — na delo za upostavljanje kraljestva resnice, pravice in ljubezni.« (Würzburg, 10. dec. 1919.)

»Zvesto stojimo s papežem, ker hočemo ohraniti Kristusu zvestobo in zapustiti prihodnjim rodovom lepo in srečno dediščino, kakor je bila dana nam.« (Berlin, 9. oktobra 1927.)

Pij XII. o Katoliški akciji

»Katoličani so v prvi vrsti poklicani, da dvignejo nasipe proti aravnemu podivjanju, ki vsepovsod ogroža čast in srečo narodov.« (Lichtenberg, 12. avg. 1928.)

»Katoliška akcija hoče dati katoliškemu ljudstvu vodnikov, ki bodo povsod tam, kjer se kultura, gospodarstvo in politika družijo z vero in pravostjo, stali jasno na katoliškem stališču.« (Magdeburg, 5. sept. 1928.)

Kako doseči pravičen in stalen mir

»V teh žalostnih časih, ko vlada na svetu laž, krivico in sovražnost, to trojno trinošče, ki je povzročilo gorje sedanje ure, ne more krvačevemu, usihajočemu in izstradanemu človeštvu pomagati nič drugega kakor pravičen in stalen mir: povrnitev kr. resnici, pravič in krščanski ljubezni. Izvir teh čednosti pa je v Kristusovem križu, ki je napojen z božjim krvjo in ki je našel svoje povišanje v častitljivem vstajenju.«

»Pravičen in stanovitven mir more obstati le na temelju javnega krščanskega prava, to se ni nikoli tako sončnojasno pokazalo kakor v tej zaskrbljeni uri.« (München, 29. maja 1917.)

En milijon mož je vpoklicanih v Italiji

V Rimu pravijo, da je to odgovor na francoske ukrepe

Rim, 3. marca. Vojni minister je uredbo od 2. t. m. vpoklicati letnike 1915, 1916 in 1917, kakor tudi one, ki so rojeni v prvem četrtletju l. 1919. Angleški listi sodijo, da je vpoklicanih vsega skupaj 1 milijon mož.

V Rimu zanikuje vest »Daily Maylas«, ki je pisal, da je general Franco od Mussolinija zahteval, naj odpokliče italijanske dobrovoljske legije. V Rimu odgovarjajo na trditve, da je Italija vpoklicala pod orožje 1 milijon mož, da ima Francija v Tunisu zbranih 140.000 mož in da jih mora v najkrajšem času v Afriki mobilizirati vsega skupaj 600.000. Fašistični tisk oporeka tudi francoskim glasovom, ki omalovažujejo obisk grofa Ciana in njegove rezultate v Varšavi ter pravi, da je An-

glija silno presečena in nejevoljna, ker je Poljska, oprta na Nemčijo in Italijo, postavila sedaj konkretno zahtevo po odstopu neke angleške kolonije.

V Rimu spravljajo s tem v zvezo izredni dogodek, da je ministrski predsednik Chamberlain kot prvi angleški premier prestopil 1. t. m. prag sovjetskega poslaništva, kjer je bil prirejen sprejem.

Ciano se je vrnil

Rim, 3. marca. b. Grof Ciano in njegova so-
proga sta se danes po daljši službeni odsotnosti
v Varšavi vrnila v Rim. Na postaji ju je počakal
državni tajnik Starace z večjim številom višjega
uradništva zunanjega ministrstva.

Bonnet o položaju Francije

Španija želi, da se italijanske čete kmalu umaknejo
Z Italijo se Francija ne bo pogajala o kakšnem odstopu zemlje
V Srednjo Evropo se vrača splošno zaupanje do Francije

Pariz, 3. marca. a. Zunanji minister je imel
v zunanje-političnem odboru parlamenta daljši go-
vor, v katerem je obrazložil sedanjí položaj Fran-
cije v Evropi.

Zunanji minister Bonnet je predvsem govoril
o priznanju Španije in o koristih, ki jih
bo Francija imela od tega priznanja. Bonnet ima
verodostojne informacije, da se republikanska Špa-
nija ne bo zoperstavljala in da se bliža konec
državljanske vojne. Naslednik generala Miaje ge-
neral Casado je sam izjavil, da je nadaljnja borba
nesmiselna. Bonnet ne dvomi o tem, da ima ge-
neral Franco iskreno željo, da bi Italijani čimprej
odšli iz Španije. Saj se je pred generalom Gam-
barro ob priliki vojaške parade v Barceloni iz-
razil, da naj bi po njegovem mnenju mimohod
italijanskih čet bila poslovilna parada italijanske
oborožene sile. General Gambarra je o tem obve-
stil Mussolinija. Francov zunanji minister general
Jordana je izjavil francoskemu odposlancu sena-
torju Berardu, da prisotnost italijanskih čet po
dokončni zmagi nima več nobenega opravičila.

V svojih nadaljnjih izjavah je Bonnet
govoril o sporu z Italijo. Dejal je,
da so se odnosi z Italijo znatno poslab-
šali. Dokaz za to so močni prevozi čet iz
Italije v Libijo. Francija je v Tuni-
ziji ukrenila vse potrebno, da je varnost
tega ozemlja zagotovljena. Francoske in
angleške bojne ladje križarijo po Sred-
ozemlju, tako da presenečenje ni mogoče.
Tudi v Džibutiju je Francija ukrenila
vse potrebno za obrambo te svoje kolonije.
Zunanji minister Bonnet je izjavil, da
Francija ne bo šla na nobeno konferenco,
kjer naj bi se pogajala o odstopu kakšne-

ga ozemlja Italiji. Francija se sploh
ne bo pogajala z Italijo v ničemer, kar bi
šlo čez meje sporazuma, sklenjenega 1935.
Vse druge vesti o zadržanju Francije spa-
dajo v polje domišljije. O svojih posestih
se Francija z nikomur ne bo pogajala.

Tudi mednarodni položaj se je po izjavah Bon-
neta za Francijo izboljšal. Zaupanje v srednji
Evropi se vrača. Zasluga tega preobrata je
stalno sodelovanje med Francijo in Anglijo. V po-
donavskih državah, kakor na primer v Jugoslaviji
in Romuniji, je ugled Francije narasel. Glede
Poljske pa izjavlja Bonnet, da ima v rokah ne-
davno izjavo polkovnika Becka, da se hoče Poljska
na vsak način držati zavezništva s Francijo in da

Göring o nemškem letalstvu:

„Gradili bomo še toliko letal, kakor si ga naj-
bolj drzna domišljija ne more predstavljati“

Berlin, 3. marca. V mednarodnem svetu je
zbudil pozornost govor, ki ga je imel na letalski
dan v navzočnosti najvišjih zastopnikov nemške
armade generalfeldmaršal Göring, ki je po-
udarjal sledeče misli:

Versaillski mir nam je prepovedal letalsko
orožje. Toda 1. marca 1935 se je nemško letalstvo
dvignilo iz pepela kakor ptica Fenix. Ono ima ve-
like zasluge na tem, da je vstala iz ruševin velika
Nemčija, ki združuje v sebi osemdeset milijonski
narod. Nemškega naroda v svetovni vojski ni mo-

ho Francijo takoj vojaško podprla, če bi bila ta
neizvzavno napadena od kakšne države ali skupine
držav. Francija poljsko izjavo z veseljem jemlje
na znanje.

Bonnet je podčrtal tudi važnost soglasnosti
francoske in ameriške politike, ki bo pomagala,
da se svetovnopolična vprašanja rešijo tako, ka-
kor zahteva pravica.

»Turčijo povsod cenijo«

Izjava zun. ministra ob povratku
v Istanbul

Carigrad, 3. marca. AA. Predsednik republike
Ismet Ineni je prispel sredi prirčno pozdrav-
ljen od množice ljudstva v Carigrad. Malo pozneje
je prispela jaha z ministrom za zunanje zadeve
Saradzoglujem iz Aten. Predsednik republi-
ke je takoj sprejel Saradzogluja v avdienci, ki mu
je poročal o zunanje-političnih vprašanjih. Minister
za zunanje zadeve Saradzoglu je izjavil o priliki
pripoda v Carigrad zastopnikom tiska sledeče:

S svojim potovanjem sem nenavadno za-
dovoljen, ker sem spoznal številne državniške
sosednih in zaveznih držav, s katerimi sem
razpravljal o vprašanjih, ki nas zanimajo.
Turško republiko zdaj povsod visoko cenijo,
posebno pa njeno delo za ohranitev miru in
okrepitev civilizacije. Zamisel Balkanskega
sporazuma po sestanku v Bukarešti postala
še močnejša. Prepričan sem, da se bo Bal-
kanski sporazum v bodočnosti še bolj strnil.

Poljska zahteva kolonije

Varšava, 3. marca. AA. (Pat.) V zvezi z vpra-
šanjem kolonij »Gazeta Polska« piše med dru-
gim to: Iz dveh razlogov mora Poljska zahtevati
kolonije:

1. Poljski so potrebne kolonije zato, da bi za-
dovoljila potrebe svojega izseljevanja, in

2. Poljski je potrebno ozemlje s surovinami.

V teku zadnjih 13 let je Poljska izgubila oko-
li pol milijona svojega krščanskega prebivalstva,
ki se je izselilo. Francija je naselila v svoje afri-
ške kolonije brez Alžira, ki zavzemajo 8 in pol
milij. kv. km, komaj 280.000 Francozov, torej manj
kakor pa se je Poljakov izselilo v nekaj letih.

gel premagati ves svet in če je podlegel, ni po-
dlegel orožju nasprotnikov, marveč strupu boljše-
viškega defetizma. Ta narod bo v kratkem štel
sto milijonov in ker smo ga očistili tuje primesi
in ga socialno ter zdravstveno dvignili, bo vsak
Nemec za dva druga. Vsak novi letnik nemške
vojaške sile bo krepkejši od prvega.

Nemško vojnó silo bomo v bodoče izbrabili do
zadnje možnosti. Vsak otrok danes ve, kakšen po-
men ima za narod armada, posebno pa letalstvo,
ki je v diplomatski borbi igra važno vlogo. Lani,
ko je šlo za to, ali bo mir ali vojna, je odločil za
mir in v čast Nemčije naš meč, zakaj na pravico

GLAVNA KOLEKTURA DRŽAVNE RAZREDNE LOTERIJE

A. REIN IN DRUG Gajeva 8 ZAGREB Mica 15

obvešča cenjene igralce neobvezno, da so bili
dne 3. marca izžrebani sledeči dobitki:

100.000 din št.	9.429.
60.000 din št.	26.431.
40.000 din št.	26.518, 82.045, 86.264.
35.000 din št.	14.150.
30.000 din št.	92.881.
25.000 din št.	24.374, 22.240, 49.552.
20.000 din št.	106, 1.134, 42.001, 93.193.
15.000 din št.	4.231, 38.213.
12.000 din št.	83.245, 95.572.
10.000 din št.	15.097, 24.922, 28.987, 63.741, 88.100, 95.199.
8.000 din št.	10.157, 10.308, 18.057, 24.021, 30.391, 30.577, 35.730, 69.088, 81.387, 90.404, 97.264.
6.000 din št.	269, 13.630, 19.198, 24.681, 36.758, 37.290, 42.225, 42.907, 47.968, 49.901, 52.969, 53.724, 63.604, 64.594, 84.795, 89.715, 95.409.
5.000 din št.	447, 3.389, 3.989, 18.871, 34.262, 37.595, 44.503, 37.595, 44.503, 47.881, 50.610, 52.779, 57.759, 59.056, 60.440, 62.217, 67.530, 71.972, 73.089, 75.930, 81.668, 89.566, 99.240.
3.000 din št.	3.750, 15.884, 24.134, 47.600, 58.437, 65.095, 69.671, 82.303, 86.135, 88.074, 89.233, 91.885, 92.750, 95.370, 97.901.

Nadalje je bilo izžrebanih 1300 srečk po 1000 din.
Prihodnje žrebanje bo 4. marca.

naši nasprotniki niso dali ničesar. Danes zahvalimo
Boga, da je šla strahota nove vojne mimo Evrope,
zato ker so vsi znali, da se mi ne bahamo prazno,
ampak da za nami stoji sila, ki se bo ji ves svet.
Ta sila je prekvapljena brezpozgojne pokornosti
našemu vodji, zakaj to je najboljšje jamstvo za našo
edinstvo.

Nato je Göring govoril v sedanjem svetovno-
političnem položaju, ki je označen po blaznem in
mrzličnem oboroževanju vseh držav. Refem, je de-
jal Göring, da ima Nemčija v oboroževanju danes
še vedno premoč pred nasprotniki in da bomo to
premoč za vsako ceno držali. Mi bomo zgra-
dili še toliko število letal, kakor si
ga najbolj drzna domišljija ne more
predstaviti. Potem bomo skrbeli, da bomo
glede surovin od inozemstva kolikor mogoče ne-
odvisni. In končno bomo skrbeli za to, da bomo
pravočasno izdelali najmodernejše konstrukcije.
Glavno pa je, da bo vodil naše letalstvo svet na-
šega naroda, zakaj le od človeka je končno odvis-
no, kaj orožje premore. Letos bo šlo za to, da bo
naše letalstvo imelo številčno in kakovostno pred-
nost pred letalstvom vsega sveta za vselej, tako
da nas ne bo dohitel in pretekel nihče. Zadnja
sraga nemškega naroda bo šla za armado.

Berlin, 3. marca. TG. Maršal Göring je nocoj
odpotoval s svojo ženo v Italijo, kjer bo ostal več
tednov na oddihu.

Prazni strahovi dr. Rosine

zvolitev novega papeža je tako važen dogodek
v političnem in kulturnem življenju sveta, da je
tudi dr. Igor Rosina, ki je videti nekaj vodja so-
dobnega slovenskega svobodomiselstva, čutil po-
trebo, da si razjasni mnogovrstne probleme, ki so
v zvezi s pojavom take duhovne sile v današnji
borbi duhov. Marsikateri misel, ki jo tozadevno
pove dr. Rosina v svojem razgovoru v »Večerniku«
od 1. marca, je dobra in v našem času zelo ume-
stna. Tako na primer pripisuje ta svobodoumeec
Cerkvi veliko nalogo, da uravnoteži čisto razrahl-
ljano, razvezano in do dna razrvano duhovno ži-
vljenje evropskega človeka in družbe, potem ko je
svobodomiselstvo v tem oziru do kraja odpovedalo.
Rosina se po pravici globoko klanja smernicam
pokojnega papeža, ki so že dvatislet let smernice
katoliške cerkve, da se družba preporedi v svo-
bodi npravnstvenega človeka, ki je danes zopet
ogrožena po boljševiskem in nacionalističnem po-
ganstvu. In popolnoma se strinjamo z dr. Rosino,
če čisto v duhu katoliškega nauka poudarja, da je
polnost krščanstva v dejanskem življenju po veri,
v izpreobračanju src po božji milosti in svobodnem
pristaniku na životvorne resnice, ki nam jih razo-
deva le vera, ne pa svobodnjaški racionalizem.
Zakaj mi nikakor nismo pristaši velikega inkvizito-
rja v »Bratih Karamazovih«, ki nima nič skup-
nega z duhom katoliške Cerkve, marveč je le duh
pohlepa po oblasti, kakor se nam razodeva v raz-
nih imperializmih, totalitarizmih in diktaturah, ki
so iz poganskega duha in s katerimi je Cerkve bila
vedno v borbi od prvoapostola Petra do Pija XI.

Človek bi dejal, da bo dr. Rosina iz tega iz-
vedel edino pravilne posledice in pozval evropsko
ter slovensko »prosvetlilnistvo«, ki mu sam s po-
nosom pripada, da se vrne k religioznemu in
npravnstvenemu izporočilu katoličanstva, kakor ga
oznanjajo papeži in želijo, da bi zopet prevladalo
sodobno družbo v svobodnem podvigu za posveče-
njem našega zasebnega in javnega življenja, za
poplenitjenjem našega osebnega npravnstva in za
preusmeritvijo svetovne politike po zahtevah več-
ne pravice. Toda dr. Igor Rosina se tu naenkrat
ustavi in pade nazaj v svoj tradicionalni anti-
klerikalizem, ki je prava psihoza slovenskega libe-
ralnega človeka. On ne vidi nevarnosti za krščan-
sko, človeka vredno bitje in življenje tam, kjer de-
jansko je, v evobodomskem naturalizmu, v ma-
terializmu, v verski brezbržnosti in brezbožnem
eticizmu niti v parelgični socialistične vsedrževe
ali razizma — kljub svojemu antifiašizmu — mar-
več se spodkita ob fantom klerikalizma, ki mu ga
riše pred duha starihval liberalizma. Ta prazni
strah je tisti, ki dr. Rosini in njegovim prijate-
ljem zastavlja pot v hram resnične vere...

Ta pesem je že stara in znana in nič kaj
izvirna; dr. Rosina je moral iti po razne citate,
da bi ji dal verjetno lice in je seveda ponovil
stari motiv o dr. Mahnič kot krivcu vsega zla za
razvoj slovenskega verskega in kulturnega ži-
vljenja. Toda Rosina in tisti, ki so mu v tem oziru
pokazali pot, so popolnoma prezrli, da je bil Mah-
nič prav tako, ko vsi takratni prvakci duha na ka-
toliški osnovi, bodisi v Sloveniji bodisi drugod
po svetu, kladivarji, ki so morali razbijati zmote,
predsodke in krivo smer, v katero je bil okrenil

svet liberalizem v svoji verski indiferenci, plitkem
razumarstvu in zanikanju najpozitivnejših ver-
skih in moralnih vrednot krščanske omike. Taki
kladivarji so bili tudi papeži tiste dobe, pa tudi
naš Krek, ki ga danes nekateri čisto krivo skozi
njemu popolnoma tujo prizmo sodobnih nazorov
elkajo kot svojega predhodnika. Bilo je čisto prav
z ozirom na ekstremni liberalizem in zgodovinsko
nujno, da so ti možje poudarjali, kar katolicizem
od takega prosvetnjaštva ločuje in prepoveduje
vsak lažnjivi kompromis, in tako Mahnič, kakor
Krek sta prav zaradi tega velika; danes, ko smo
po zaslugi takih mislecev premagali tisto dobo
skoraj do zadnjega ostanaka, lahko gradimo na
vsem dobrem, kar se je osvobodilo iz ruševin te
borbe. Brez take borbe in dinamizma se ne more
nobena dobra stvar uveljaviti, čeprav seka rane:
to je edino pravilno stališče, ki ga moramo zavzeti
nasprotni dobi apologetične polemike, bojevitosti
v službi dobrega in udejstvovanja katoliških sil
v javnem življenju, da je katolicizem iz kotička,
kamor so ga bile zagnale nasprotnne sile, zopet
stopil na areno duhovnih borb, ki se na zemlji
vodijo s človeškimi močmi in sredstvi, in da si je
zopet izvojskoval mesto na vseh področjih kulturne
delavnosti. Če pa kdo tako borbo duhov danes
pretirava, kakor dr. Rosina, v pošastne izmere
velikoinkvizitorskih totalitarnih sanj o neki teo-
kraciji z mečem v roki, je to neeksaktno z go-
dovinskega stališča in obenem smešno; nikoli ni
nihče med nami katoliške vere enačil s pripad-
nostjo h katoliški stranki, čeprav so časov sile sto-
rile tako, da je bilo res le v taki stranki mogoče
bratiti verske duhovne interese in moralne po-
dloge javnega življenja, ko jih je nasprotna stranka
bodisi teoretično bodisi praktično izpodkopavala.
Pa tudi v časih najhujše borbe za načelne razjas-
nitve in dejanske usmeritve nihče ni, kakor trdi
Rosina, da verujočega proglašal nevernega člo-
veka, če je le imel strankarsko izkaznico, ali pa
obsodil koga za brezverca, če je bil v nasprotjem
taboru, pa je mislil in živel kot dober katolik;
kvedjemu in po pravici se je to označevalo kot
nedoslednost skrajno kompliciranega človekovega
značaja. Tudi ni stranka, v kateri so se dosledno
katoliško misleči ljudje bojevali za dostojno me-
sto in vpliv v politiki, nikoli mislila na to, da bi
koga pošiljala v koncentracijska taborišča, kakor
patetično vzklika Rosina.

Res in edino eksaktno s kulturnozgodovinskega
stališča je, da se je katolicizem boril in se bori
za pravico do svobodnega prepričanja in za svo-
bodo udejstvovanja vseh pozitivnih npravnstvenih sil
v človeškem obestvu, da pa obenem varuje meje
resnice in pravice, da ne bi družba razpadla v
popolno brezpotje in brezvladje, po objektivnih
transcendentnih normah, ki so neodvisne od svoje-
volja subjektivnih zmot. Temu pa se je treba
brezpogojno podrediti: to je edino pravilni krščan-
ski totalitarizem tako v osebnem kakor v social-
nem pogledu. Izven njega pa je za vsako iskanje
in prizadevanje ogromno svobodnega prostora in
možnost plodovitega sodelovanja za vse resnele-
ljubne in poštene ljudi. Mislimo, da se na tej pod-
lagi lahko razpršijo vsi prazni strahovi, ki mučijo
dr. Rosino.

Maršal Petain novi francoski poslanik v španiji Staro prijateljstvo med Petainom in Francom

Pariz, 3. marca. Novi francoski veleposlanik v
Španiji maršal Petain odputuje v Burgoz ver-
jetno koncem prih. tedna. Kot njegovi spremlje-
valci se omenjajo še njegovega vojaškega štaba
general Vautier ter major De Lepin. Major De Le-
pin bo verjetno imenovan za vojaškega atašaja.
Maršal Petain se je eporazumel tudi že z vojnim
ministrstvom glede imenovanja mornariškega in le-
talskega atašaja. Za svetnika veleposlanštva je
imenovan dosedajni svetnik poslaništva v Bruslju
Caselat.

Maršal Petain ni samo najbolj slavni, še živeči
francoski vojskovodja, marveč je tudi osební pri-
jatelj generala Franca. Prijateljstvo sta sklenila,
ko sta v borbah proti Abd el Krimu v severnem
Maroku čoveljevala Petain francoski, Franco pa
španski četam. Združuje ju torej bratstvo s skup-
ne fronte in ponos na skupno zmago. Gotovo je,

da bi Francija ne bila mogla poslati v Španijo po-
slanika, ki bi ga bili tamkaj bolj veseli. Ker je
maršal star že 83 let, verjetna ne bo dolgo tamkaj
ostal. Francija pa je vendar le skušala pokazati,
da ji prihaja sprava s Francovo Španijo od srca.
Imenovanje maršala Petaina za veleposlanika v
Burgozu je dejanje, ki zna temeljito spremeniti
zunanje-politične postojanke vseh okrog Španije
in sicer v prilog Francije in Anglije.

Burgoz, 3. marca. AA. DNB.: Radiopostaja je
objavila sredi komentar o imenovanju maršala Pe-
taina za francoskega veleposlanika v Burgozu. V
komentarju se naglašja, da je to imenovanje bilo
v vsej Španiji sprejeto z zadovoljstvom, ker se ve,
da je maršal Petain prijatelj Španije in generala
Franca. Francija ni mogla najti boljše osebnosti
za ta položaj.

Gafencu v Varšavi

»Prijateljsko zblížanje vseh držav v Podonavju«

Varšava, 3. marca. AA. Romunski zunanji mi-
nister Gafencu je podal zastopnikom poljskega ča-
sopisja izjavo, v kateri je dejal:

Srečen sem, da morem kot zunanji mi-
nister obiskati Varšavo. Vedno sem globoko
veroval v velik pomen poljsko-romunskega
zaveznitva. Smatram, da je sodelovanje med
Poljsko in Romunijo zelo pomembno. Poljska
in Romunija moreta ustvariti okoli sebe mi-
roljubni pas, kar more biti v korist vsem nj-
nim sosedom. Poljsko-romunsko sodelovanje

Naši zdravniki v Parizu

Pariz, 3. marca. AA. Stefani: Sredi ob 18 je
bil prirejen v Slavnostni dvorani občinskega doma
v Parizu sprejem na čast jugoslovanskih zdravni-
kov. Poleg drugih so bili na tem sprejemu tudi ju-
goslovanski poslanik v Parizu dr. Purič, številni
zdravniki iz Jugoslavije ter uglednejši francoski
zdravniki.

Parada na egiptškem dvoru

Kairo, 3. marca. AA. Stefani: Danes ob 14
se je pripeljal v Kairo iranski prestolonaslednik.
Njegov prihod so pozdravili s topovskimi streli.
Na postaji so visokega gosta sprejeli principi
velikanskega množica. Vse od postaje pa do dvora
je bil iranski prestolonaslednik predmet viharnih
ovacij. Na dvoru so ga sprejeli dvorni veleosto-

more dovesti do tega, da se mednarodna
napetost poleže, posebno napetost med so-
sednimi državami. To sodelovanje bo usmer-
jeno k prijateljskemu zblížanju vseh držav v
Podonavju. Jaz sem iz vsega srca pristaš polj-
sko-romunskega zaveznitva. Srečen sem, da
morem izkazati čast predsedniku poljske re-
publike, ter da se sestane s svojim tovari-
šem zunanjim ministrom Beckom, s katerim
me veže že davno iskreno in zvesto prija-
teljstvo.

Celjski preračun sprejet

Belgrad, 3. marca. m. Finančni minister Vojin
Djuričič je potrdil preračun celjske mestne občine,
kakor je bil sprejet v občinskem odboru.

Smrtna kosa. Družino železničarja g. Vilka
Marolta na Sv. Petra cesti 38 je zadela bridka iz-
guba: umrla mu je 9 let stara hčerka Nikolaža,
učenka 2. razreda vadnice v Ljubljani. Pokopali
jo bodo danes popoldne ob pol petih iz hiše za-
losti. Staršem naše sožalje!

Produkcija premoga v Sloveniji in ostali državi

Ljubljana, 3. marca 1939.

Včeraj smo poročali na tem mestu, da se napoveduje redukcija delovnega časa v naših premo- govnikih. Kot le naši javnosti znano, je to zmanjšanje pripisovati manjšim nabavam državnih želez- nic pri naših premo govnikih. Da pa pojasnimo po- ložaj naših premo govnikov v primeri z drugimi premo govniki v državi in da so neupravičene re- dukcije železniških dobav samo slovenskim pre- mo govnikom, navajamo nekaj statističnih primer- jav iz leta 1929 in 1938.

V letu 1929 je znašala produkcija črnega in rjavega premoga v vsej državi 4.530.000 ton, v Slo- veniji pa 2.125.000 ton. Nadalje je znašala produk- cija lignita v vsej državi leta 1929 1.123.000 ton, v Sloveniji 169.000 ton.

Leta 1938 je produkcija črnega in rjavega premoga v vsej državi znašala 4.472.000 ton, v Slo- veniji pa samo 1.564.000 ton, nadalje je znašala produk- cija lignita v vsej državi leta 1938 1.269.000 ton, v Sloveniji pa samo 128.000 ton.

Kaj kažejo te številke? V Sloveniji je produk- cija dosegla komaj tri četrtine normalne produk- cije leta 1929 pri črnem in rjavem premogu ter približno prav toliko pri lignitu. Nasprotno pa kažejo podatki za vso državo, da je bila lanska produkcija že skoro enaka kot leta 1929 pri črnem in rjavem premogu, lignita pa je bilo celo nako- panega več kot leta 1929.

Z drugimi številkami povedano: Produkcija čr- nega in rjavega premoga je v Sloveniji pad- la od 1929 na 1938 za 26,4%, v ostali državi pa se je povečala za okoli pol milijona ton ali za okoli 21%. Produkcija lignita je v Slove- niji padla za 24,3%, v ostali državi na se je povečala za 19,6%. Zaradi tega bi bilo popolnoma pravično, da se nadoknadi zmanjšanje produkcije v Sloveniji ravno z večjimi državnimi nabavami, ne pa, da se te zmanjšujejo!

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke za 28. februar kaže na- slednjo sliko (vse v milij. din, v oklepajih razli- ka v primeri z izkazom za 22. februar):

Aktiva: zlato v blagajnah 1902,56 (+0,2), zlato v inozemstvu 10,8, skupna podlaga 1913,35 (+0,2), devize izven podlage 437,9 (-5,2), ko- vani denar 333,24 (-16,9), posojila: menična 1612,98 (-11,9), lombardna 37,4 (-0,46), skupno posojila 1650,4 (-11,4), vrednosti rezervnega sklada 236,7 (+2,0), razna aktiva 2019,75 (-6,5).

Pasiva: bankovci v obtoku 6539,6 (+153,9), drž. terjatve 38,1 (+6,5), žirovni računi 1048,7 (-135,0), razni računi 975,2 (-50,27), skupno obveznosti po vidu 2062,0 (-178,74), obveznosti z rokom 30,0, razna pasiva 222,8 (-12,7).

Obtok bankovcev in obveznosti po vidu 8.601,6 (-24,26), skupna podlaga s premijo 2458,65 (+0,26), samo zlato v blagajnah s premijo 2444,8 (+0,26) milij., skupno kritje 28,58% (v prejšnjem izkazu 28,49%), od tega samo z zlatom v blaga- jah s premijo 28,42% (28,33%).

Stanje naših kliringov

Dne 28. februarja 1939 je bila stanje naših kliringov naslednje (v oklepajih razlika v pri- meri z izkazom za 22. februar):

Aktivni kliringi: Nemčija 720.347,571 (-974.136) mark, Turčija 17.575,180 (-36.125) din, Bolgarija redni 1.767,885 (-128.907) din, Poljska 1.700,027 (-856.862) din in Španija 2.934.060 pezeta.

Pasivni kliringi: Češkoslov. 98.345,171 (-781.588) kron, Švica 2.407,624 (-277.384) švic. frankov, Belgija 2.245,906 (-8.310) belg. Italija 10.866,175 (-952.222) din, Madžarska 6.670,435 (-3.709.320) din, Rumunija 1.908,934 (-241.101) din in Bolgarija turizem 294.306 (-1.615) din.

V kliringu z Italijo smo bili še dne 8. fe- bruarja aktivni za 44.897 din, že v izkazu za 15. februarja pa je bila izkazana pasivnost v znesku 4,3 milij. din, ki je sedaj do konca me- seca narasla na 10,8 milij. din. V nemškem klir- ringu se zmanjševanje salda nadaljuje in se saldo že padel na mejo 20-35 milij. mark, dočim je na koncu januarja 1939 znašal še 26,1 milij. mark.

Bilance ljubljanskih bank

Ljubljanska kreditna banka

Dne 2. t. m. je bila plenarna seja upravnega sveta Ljubljanske kreditne banke, na kateri je bil za pre- sednika izvoljen g. Ivan Jelačin, veletrgovec in predsednik Zbornice za TOI v Ljubljani. Za prvega podpredsednika izvoljen je bil g. Leo Souvan, veletrgovec v Ljubljani, drugi podpredsednik pa je g. dr. Ernest Rekar, industrialec na Jesenicah. Istečeno je bil kooptiran v upravni svet zavoda dose- danji predsednik njegovega nadzorstva g. dr. Ivan Bolé, predsednik Jugoslovanske zavarovalne banke, z g. inž. Tomo Knezom, podpredsednikom Kmetijske posojilnice ljubljanske okolice v Ljubljani.

Na isti seji je podal bilančni poročilo za l. 1938 glavni ravnatelj zavoda g. Hanuš Krofita. Iz njegovih izjav sledi, da je banka v minulem letu vsestransko napredovala. Povečala se je bilanca vsota od 325 milijonov na 347 milij. dinarjev, debitorji od 189 mi- lionov na 192 milij. dinarjev, vloge od 236 milij. na 290 milij. dinarjev. Med temi so nove vloge, ki so narasle od 103 milij. na 150 milij. dinarjev, ali za 45%, kar je dokaz rastočega zaupanja v ta naš do- mači zavod. Surovi dobiček se je povečal od 4.360.000 dinarjev na 4.920.000 dinarjev in je po izvršenih odpi- slih izkazani čisti dobiček v znesku 2.165.000 din za 96.000 din večji kot l. 1937.

Uprava banke bo na običnem zboru, ki bo 1. aprila t. l., predlagala izplačilo 4% dividende na prioritete delnice, dotacijo 1 milijon dinarjev pokoj- ninskemu skladu nameščencev in 500.000 din fondu za tečajne razlike.

Francosko-srbska banka, Pariz. Za člana upra- ve je bil kooptiran g. Henry Reuter, glavni ravnatelj Banke centralnoevropskih držav in član upra- vnega sveta Trboveljske premo go kopne družbe v Ljubljani.

Tel. 27-30 Kino Sloga Tel. 27-30

Danes premiera na mednarodni filmski razstavi v Benetkah nagradjenega filma

'Potujoči narod'

(Fahrendes Volk)

V glavni vlogi Hans Albers, Françoise Rosay in Camilla Horn. Ta senzaci- onalen film je bil do sedaj pravi doživljaj za milijone gledalcev.

Kot dodatek: Pevski zbor donskih kozakov; muzik. ep o njih postanku, trpljenju in ljubezni do stare domovine. — Rezervirajte si vstopnice

Gospodarstvo

Novi devizni predpisi

Narodna banka je po vesteh iz Beograda uve- ljavila nove predpise za devizno kupčijo, iz ka- terih posnemamo:

1. **Nakup deviz.** Vse zneske svobodnih deviz, katere žele pooblašteni zavodi kupiti na borzi za stvarne potrebe svojih komitentov, morajo vsak delovni dan najkasneje do 11 dopoldne pisмено sporočiti teritorialno pristojnim borzom za poobla- ščenih zavodih (I) na sedežih posameznih borz. V teh prijavah morajo zavodi navesti samo skupni znesek svobodnih deviz, katere žele kupiti, tako da bo skupni znesek izražen v angleških funtih (ostale valute se imajo spreminjati v angleške funte na podlagi londonske paritete). Kot zahtevo za svobodne devize morejo pooblašteni zavodi prija- viti samo one zneske, ki predstavljajo stvarne po- trebe njih komitentov, kar pomeni samo primere, v katerih imajo pooblašteni zavodi pri sebi ure- jene dokumente v smislu čl. 3 deviznega pravil- nika, originalna pooblastila za uvoz in plačilo Na- rodne banke, v kolikor so ta pooblastila potrebna, kakor tudi originalna pooblastila finančnega mini- stra, v kolikor gre za zahtevo svobodnih deviz iz tega naslova. Če v času prijave zavod ne bi imel pri sebi navedenih dokumentov, ne sme odnosne zahteve vnašati v spisek.

Zavodi na sedežih borz morejo prijaviti kot zahtevo svobodnih deviz tudi zneske na osnovi pi- smenih nalogov pooblaščenih zavodov (svojih ko- respondentov) izven sedeža borze, v katerih pri- merih ostanejo uvozni dokumenti in eventualno potrebna pooblastila za uvoz in plačilo pri zavodih iz notranjosti. V pismenih nalogih svojim kores- pondentom na sedežih borz morajo zavodi iz no- tranjosti izrecno označiti, da se uvozni dokumenti in eventualno potrebna pooblastila za plačilo in uvoz nahajajo pri njih, v nasprotnem primeru ne smejo teh vnašati v spisek tega dne.

Za eventualne prijave zahtev po svobodnih devizah brez popolne izpolnitve navedenih pogo-jev, kar bo Narodna banka preverjala, bodo po- oblašteni zavodi pozvani na najstrožjo odgovornost. Istočasno s predložitvijo poročila borzam mo- rajo pooblašteni zavodi iz Beograda dostavljati ne- posredno centrali, zavodi iz Zagreba in Ljubljane pa pristojnim bančnim podružnicam specifično poročilo, iz katerega mora biti razvidno: a) lme in domicil domač kupca svobodnih deviz; b) osno- va, po kateri želi kupiti devize; c) država inozem- skega upnika-koristnika, in d) znesek svobodnih deviz, izražen v angleških funtih. Skupni seštevek se mora ujemati z vsoto, ki je za isti dan sporo- čena borzi kot skupna zahteva svobodnih deviz.

2. **Prodaja deviz.** Vse zneske deviz, razen onih delov, katere morajo obvezno ponuditi Narodni banki, morajo pooblašteni zavodi prav tako vsak delovni dan, najkasneje do 11 dopoldne, prijaviti teritorialno pristojni borzi po pooblaščenih zavodih (I) na sedežih borz na isti način kot zahteva. Obvezni odstotek deviz se mora še nadalje takoj ponuditi Narodni banki na dosedajni način.

Kakor za nakupe se morajo prav tako za pro- dajo dostavljati Narodni banki specifična poro- čila z označbo 1. imena in bivališča izvoznika-pro- dajalca svobodnih deviz; 2. osnovo izvoza deviz (izvoz, blagajna) in 3. znesek v angleških funtih, ki se prodaja. Skupni seštevek se mora ujemati z vsoto, ki je sporočena borzi za isti dan.

3. **Izvedba zaključkov.** Zaključki o nakupih in prodaji svobodnih deviz za prijavljene zneske bo- zam se morejo izvesti šele na prvem prihodnjem borznem sestanku (ne istega dne, ko so bile izvr- šene prijave). Na vsakem borznem sestanku bodo pooblašteni zavodi obveščeni po borzi o načinu in pogojih, po katerih se lahko izvajajo zaključki.

4. **Obratunski tečaj.** Pooblašteni zavodi smejo v obračunih za vse transakcije, za katere se lahko v smislu navedenih navodil izvedejo zaključki na borzah, kakor tudi pri vterjanju odgovarjajoče

vrednosti v dinarjih za prodane svobodne devize domačim komitentom kakor tudi pri izplačilu od- govarjajoče vrednosti izvozniki in blagajniških deviz, porabljati samo svobodni tečaj za angleški funt z dodatkom odstotka, naznačenega v borznih zaključkih, vpoštevajoč pri tem borzno kurtažo in največ do 25% za svojo provizijo.

5. **Nezadovoljene potrebe.** Eventualne nezado- voljene potrebe komitentov za svobodne devize na posameznih borznih sestankih morajo pooblašteni zavodi — v kolikor komitenti v medčasu ne od- stopijo od svojih zahtev — vnašati v svoje prijave za naslednji dan skupno z novimi zahtevami. V po- ročilih, katere se dostavljajo Narodni banki, je po- trebno označiti samo skupni znesek nezadovoljenih zahtev od prejšnjega dne (brez naznačanja ostalih podatkov). V podaljšku pa navesti vse podatke, ki so bili prej omenjeni za nove zahteve. Na ta način mora biti skupni znesek zahtev po svobod- nih devizah po teh poročilih isti kot skupni znesek, ki je za ta dan prijavljen na borzi.

6. **Plačilo stroškov od komitentov.** Narodna banka posebej opozarja vse pooblašcene zavode, da poleg 2,5% svoje provizije ne smejo vterjavati v nobeni obliki nobenih zneskov, s katerimi bi se stvarno povečali tečaji, odnosno vrednost deviz, razen stvarne stroške, katere bodo imeli in za katere bodo imeli v rokah urejene dokaze. Pri pro- daji deviz drugim pooblaščenim zavodom se ne smejo vterjavati nobeni stroški v nobeni obliki, ampak samo odgovarjajoča vrednost odstopljenih deviz poleg plačila čekovnega blanketa in event. brzojavnih stroškov za brzojavna izplačila. Vsak nasprotni postopek bo imel za posledico odvzem pooblastila za delo.

7. **Prepoved kompenzacij.** Pooblaščenim zavo- dom je prepovedano kompenzirati pri sebi ponud- bo in povpraševanje, odnosno da se pojavljajo na borzah samo z zahtevami, odnosno ponudbo za- like, ampak se morajo borzom prijavljati brutto: zahteve in ponudbe.

S tem sta razveljavljeni devizni okrožnici št. 93 z dne 3. decembra in 98 z dne 9. decembra.

Uvoz melase iz neklirinskih držav pod uvozno kontrolo. Finančni minister je podpisal odlok, po katerem se uvaja kontrola uvoza melase iz ne- klirinskih držav. Melasa se po tem odloku ne more uvažati prej, preden uvoznik ne dobi po- oblaščenja Narodne banke. Kontrola uvoza se za- čne izvajati 12. marca 1939.

Plačila v kliringu do 300 din. Narodna banka je izdala okrožnico, v kateri v zvezi z okrožnico št. 104 z dne 21. decembra 1938 obvešča poobla- šcene zavode, da se morejo mala plačila do naj- več 300 din mesečno, o katerih govori odlok finanč- nega ministra z dne 27. decembra 1938 št. 71.731- VIII, izvrševati tudi brez predhodne odobritve Na- rodne banke, v kolikor gre za plačila po posamez- nih kliringih koristnikom v klirinskih državah in v kolikor so po obstoječih sporazumih taka plačila mogoča. — ob tej priliki opozarja Narodna banka, da se plačila do 300 din po kliringu morejo vršiti samo v primerih, v katerih gre za mala plačila zasebnikov.

Kredit Narodne banke

Iz poslovnega poročila Narodne banke za 1938 posnemamo podatke o meničnih in lombardnih kreditih v letu 1938, kakor tudi primerjalne po- datke iz prejšnjih let.

Menična posojila Narodne banke so znašala na koncu leta v vsej državi, nadalje pri ljubljans- ki in mariborski podružnici v milij. din:

	vsa država	Ljubljana	Maribor
1930	1.433,7	88,05	37,0
1932	2.112,0	140,5	43,7
1935	1.522,96	109,8	23,3
1936	1.458,6	96,55	22,16
1937	1.431,9	79,56	24,7
1938	1.707,7	66,7	31,55

Iz tega pregleda je razvidno, da v lanskri kri- zi menična izposojila Narodne banke lani v Ljub- ljani niso narasla pač pa le v Mariboru. Če pogle- damo druge podružnice, odn. centralo, vidimo, da so lani najbolj narasla menična posojila Narodne banke v Belgradu: od 651,0 na 887,8 in v Zagrebu od 305,8 na 339,76 milij. din. Pri drugih podruž- nicah ni večjih izprememb.

Lombardna posojila so znašala v milij. din:

	vsa država	Ljubljana	Maribor
1930	203,5	3,8	0,04
1932	344,86	18,0	2,7
1935	258,35	1,7	1,84
1936	258,8	3,54	2,5
1937	272,74	9,7	0,56
1938	63,6	4,2	0,1

Iz te tabele je razvidno, da so se lani lom- bardna posojila banke znatno znižala, največ za- radi visoke obrestne mere in so sedaj razmeroma majhna. V tekočem letu se padec lombardnih po- svojil nadaljuje in so znašala na koncu februarja le še 37,4 milij. din.

Belgrajska industrijska zadruga. V Belgradu je bila registrirana Belgrajska industrijska zadruga z omejeno zavezo. Člani uprave so: Gorgije Stefa- novič, Albert Bli (najbrž Blüh), Milan Popović, vsi iz Belgrada, in dr. Ivo Ribarić, direktor, iz Ljub- ljane.

Novi trgovska organizacija v savski banovini. V četrti 2. marca je bila v Zagrebu ustanovna glavna skupščina Zveze strokovnih prišilnih zdru- ženih trgovcev savske banovine. Za predsednika Zveze je bil izvoljen g. Živko Frković, predsednik združenja trgovcev z usnjem. Ustanovni glavni skupščini so priostvovali tudi zastopniki Trgovin- ske zbornice.

Melnova podružnica v Kranju. V zagrebškem trgovinskem registru je bila pri tvrdki Julio Meinl d. d. (centrala Zagreb) vpisana podružnica v Kranju.

Borze

Dne 3. marca 1939.

Svetovne efektne borze

Paris: lahno izboljšanje.

London: na splošno dobra usmeritev ten- denca.

Amsterdam: tendenca se je močno okre- pila.

New York: zelo trden razvoj.

Denar

Angleški funt 238 oz. 258

Nemški čeki 13.80

V zasebnem kliringu je ostal angleški funt neizpremenjen na 236,10—239,90.

Tudi nemški čeki so ostali neizpremenjeni na 13,70—13,90. V Zagrebu so nadalje beležili za sredo aprila 13,70—13,90, za sredo maja pa 13,685—13,885.

Grški boni so beležili v Zagrebu 34,22—34,92, v Belgradu 34,75 blago.

Devizni promet je znašal v Zagrebu 3.250.510 dinarjev, v Belgradu 5.997.000 dinarjev. V efektih je bilo v Belgradu prometa 1.432.000 dinarjev.

Ljubljana — tečaj s primom:

Amsterdam 100 h. gold.	2319.—2357.—
Berlin 100 mark	1757,32—1775,08
Brusel 100 belg.	734,50—746,50
Curih 100 frankov	995.—1005.—
London 1 funt	204,70—207,90
New York 100 dolarjev	4349,25—4409,25
Pariz 100 frankov	115,45—117,75
Praga 100 kron	149,75—151,25
Trst 100 lir	229,95—233,05

Curih: Belgrad 10, Pariz 11,6625, London 20,63, New York 440.—, Bruselj 74,025, Milan 23,15, Amsterdam 238,75, Berlin 176,55, Stockholm 106,225, Oslo 103,675, Copenhagen 92,10, Praga 15,05, Varšava 83.—, Budimpešta 87,25, Atene 3,90, Carigrad 3,60, Bukarešta 3,37, Helsingfors 9,0975, Buenos-Aires 101,50, Sofija 5,40.

Vrednostni papirji

Vojna škoda:

v Ljubljani 477—480

v Zagrebu 478—480

v Belgradu 477—477,50

Ljubljana. Drž. papirji: 7% invest. pos. 100 do 101, agr. 62—63, vojna škoda promptna 477 do 480, begl. obvez. 91,25—92,50, dalm. agr. 92 do 93, 8% Bler. pos. 101,50—102,50, 7% Bler. pos. 95—98, 7% pos. Drž. hip. banke 101—102, 7% stab. pos. 99—100, Delnice: NB 7800—7900, Trboveljska 190—198.

Zagreb. Drž. papirji: 7% invest. pos. 102 den., agr. 62—62,25 (61,50; 62), vojna škoda promptna 478—480 (478, 480), begl. obvez. 92—93 (92,50), dalm. agr. 91,25—92, 4% sev. agr. 62,25—62,75 (62,75), 8% Bler. pos. 102 den., 7% Bler. pos. 95,75—96 (95,75), 7% pos. DHB 101 den., 7% stab. posojilo 99,25—99,80 (99,25), Delnice: Priv. agr. banka 230 den., Nar. šumska 20 bl., Gut- mann 35—40, Sladk. tov. Bečkerek 500 bl., Sladk. tov. Osijek 85—95, Osj. livarna 175 bl., Isis 50 bl., Trboveljska 195—210, Jadranska plova 350 denar.

Belgrad. Državni papirji: 7% invest. posojilo 102,50 den., agr. 62—63, vojna škoda promptna 477—477,50 (477, 478,50), begl. obvez. 91,50—92 (91,50), dalm. agr. 91,25 den. (91, 91,25), 4% sev. agr. 61,75 den., 7% Bler. pos. 95,50—96,50 (96), Delnice: NB 7920 den., Priv. agr. banka 236 do 237,50 (236).

Žitni trg

Novi Sad. Pšenica: bač. 152—154, srem. 151 do 154, slav., ban. 152—154. Vse ostalo neizpr. Promet srednji.

Sombor. Pšenica: bač., srednja bač., bač. oko- lica Sombor 152—154, gornja bač. 153—155, srem., slav. kasa duplicit 152—154, južna ban., gornja ban. 152—154, bač. ladja kanal 152—154, bač. ladja Begej 153—155, bač. Tisa šlep prima 154—155, bač. Tisa šlep 2 a 152—155, srem. ladja Dunav 152—154, srem. ladja Sava 151—153. — Oves: bač., srem., slav. 165—176. — Koruza: bač., prompt. 96—98, bač., prompt., sušena 108—110. — Moka: bač. 242,5—252,5, 222,5—32,5, 202,5 do 12,5, 182,5—92,5, 152,5—62,5, 110—15. — Otrubi: bač. 102—104, srem. 100—102. — Fižol: bač. 2% 280—285. Tendence neizpr. Promet majhen.

Živinski sejmi

Ptujski svinjski sejem 1. marca 1939. Prigna- nih je bilo 179 evinj in 74 prascev, skupno 250 ko- madov, od teh prodanih 105 komadov. Cene so bile naslednje: prasci od 6 tednov etari 130—160 din komad, pršutari 7—7,25, svinje debele 7,50 do 8, plemenke 6,50—7,25 din za kg žive teže. Pri- hodnji svinjski sejem bo 8. marca.

Na mariborski svinjski sejem 3. marca je bilo pripeljanih 212 svinj. Cene so bile: mladi prašiči 5—6 tednov stari komad 90—110 din, 7—9 tednov 115—140 dinarjev, 3—4 mesece 200—280 din, 5—7 mesecev 330 do 450 din, 8—10 mesecev 470—510 din, 1 leto stari 730—980 din. Kilogram žive teže 6—7,75, 1 kg mrtve teže 8—11 din. Prodanih je bilo 91 komadov.

Živinski sejem v Vel. Laškah 25. febr. Cene so bile sledeče: voli I. vrste 5 din, II. vrste 4,50 do 5 din, junci in telce 4—4,50 din, krave 3,50 do 4,25 din, krave klobasnice 2—2,50 din, teleta 5—6 din za 1 kg žive teže.

Proračun savske banovine za 1939-40 znaša 240,5 milij. din.

Dobave: Gradbeni oddelek državnih železnic v Ljubljani sprejema do 7. marca ponudbe za do- bavo razne železnice in 130.000 kg negašenega apna, prometno komercialni oddelek do 6. marca 1200 kg prašnega olja in 15.000 pol indigo papirja.

Licitacije: Dne 4. marca bo pri štabu draveke divizijske oblasti v Ljubljani licitacija za dobavo večje množine razne ljudske hrane (riž, zdrob, makaroni, cikorija, suhe slive, suho grajzje, mar- melada, ječmenček) in dne 13. marca za dobavo 12.430 m drv. — Dne 6. marca bo v pisarni »Staba utrjevanja« v Ljubljani licitacija za dobavo gume za avtomobile; dne 8. marca aparata za vulkanizira- nje gume.

Danes premiera
UFA velefilmaPredstave ob 16., 19.
in 21. uri

KAUČUK

Rene Deltgen, Gustav Diessl, Vera v. Langen. Režija

Ob mladinskih političnih tečajih:

Ali dovolj cenimo politično vzgojo naše mladine?

Ljubljana, v marcu 1939. Te dni se vrši v Ljubljani tečaj mladinske strankine organizacije. Na več zaporednih tečajev bo prišlo iz vse Slovenije izbrano število udeležencev, ki se bodo pod vodstvom svojih voditeljev in predavateljev skušali poučiti o vprašanjih, ki sodobni svet najbolj zanimajo. Tako je tudi to delo le nekaj odzivov vsega tistega obširnega in skrbnega dela po naših prosvetnih in ljudskih domovih in kakor sloni to delo tam na osnovah duha in sredstvih omike, tako se skuša tudi sodobno politično delo med mladino nasloniti predvsem na

bogastvo naše duhovne kulture

ki sloni na tako lepih tracijah zadnjih desetletij. In to bi bila prva značilnost te naše politične kulture, ki jo sedaj posredujejo naši mladini, da je ta kultura prestala že izkušnje več desetletij in da ni nikak izraz prehodnih idej, ki so lahko politični usmerjenosti kakenga naroda najbolj škodljive. Tako smo ravno v času po svetovni vojni videli, da je

val idejne inflacije zagrabil marsikak politični tabor in ga hitro razvrednotil duhovno in delovno. Najbolj značilno za te tabore je postalo nato, da so zašli v take napake, da so se začeli sramovati i svojega imena i svojih strankarskih pripadnosti ter se oprijemali vsega mogočega, samo da bi se lahko obvarovali razpada.

Zazijal je prepad med starejšim rodом in mladino in vse se je nazadnje še razsulo v struje in frakcije, ki so enkrat skušali dvigniti na površje zastarelo načelo o naprednosti, nato pa zopet dajati poudarka n. pr. slovanski ideji. Vse pa je odmevalo v praznino in je služilo le enodnevemu računu tega ali onega politika.

V časih najhujše stiske pa se je naše gibanje raje umaknilo v ozadje in preganjanje, kot pa da bi služilo takim enodnevnim poskusom preobračanja ustaljenih političnih resnic. Teh resnic pa ni bilo mogoče prevpiti in zato se je mladina kmalu z vstajanjem narodnega političnega gibanja znala tudi primerno organizirati ter si ustvarila mladinske politične organizacije in odseke, v katerih se polnično, kulturno in socialno vzgaja.

Vendar pa smo opazili, da je tudi pri obravnavanju problemov danes na teh tečajih vendarle nekaj razlik od onih iz časov še pred enim desetletjem. Tedaj smo pripisovali vsekakor največji pomen drobnim organizacijskim vprašanjem, radi smo proučevali dolžnosti društvenih tajnikov in blaginikov. Vsekakor je danes čas nekoliko drugačen in tako vidimo, da je spored

poln važnih načelnih vprašanj

ki so osvetljena iz zgodovinskih in praktičnih vidikov. Če je bil človek v času po svetovni vojni torej nekoliko bolj poslovno usmerjen, ga je danes čas prav brdsko zasukal nazaj k virom življenja

in ga izpostavil na rob in ostrino vseh problemov in načrtov.

Ce bi mogli kaj sklepati iz teh podatkov, tedaj vidimo, da si mladina v političnem oziru želi stroge načelne jasnosti in odločnosti in da bo nasproti vsem vprašanjem samo toliko »strpnac in »zmernac, v kolikor ji bo ravno ta jasnost dopuščala, da bo lahko zvesta vsem svojim najlepšim zamislim.

Mlad človek je edini tako srečen, da je lahko svojim idealom in zamislim iskreno zvest in vdan in sami ne smemo biti bolj kruti kot pa čas sam, ter bi mu skušali jemati to veliko in vse premagujočo vero v veliki in pravilni potek dogodkov.

Največja in glavna resnica pri vsem pa je, da se nam je ta naša mladina ohranila v tem okviru ravno kot katoliška mladina, to je kot mladina, ki se tudi v hudih časih ni sramovala zastopati o vseh naših javnih vprašanjih svojega katoliškega prepričanja. Zato je prav tako jasno, da ta mladina tudi v svoji politični vzgoji ne bo pustila ob stran te katoliške dominante.

Ta ugotovitev pa ni v bistvu v naših vrstah nič novega, vendar pa zveni čisto novo in čisto drugače kot v drugih vrstah, kjer razni tabori iz inflacijskih naplavin rešujejo redke vrednote ter jim skušajo dajati nov blek. Te inflacijske politične vrednote so morale biti drugod dvignjene na prestol državnih svetovnih nazorov, da so »lahko« zmagale, naša katoliška mladinska vzgoja pa je nemogoča, če v človeku samem tiho v celoti ne živi katoliški svetovni nazor, ki nato ureja celotno njegovo javno udejstvovanje. S tem pa je tudi dovolj jasno nakazano, da se vprašanja, ki se tičejo verske in politične vzgoje, nikdar ne bodo mogla razbistriiti neorgansko in izven vrst tega pokreta.

Lahko smo ponosni na svojo zgodovino

Kakor pa smo zvesti veri svojih prednikov, tako smo lahko ponosni na zgodovino svojih političnih oblikovalcev in veljakov, ki so pred nami izoblikovali naš politični obraz. Res je, da ima mladina ravno to najlepšo srečo, da lahko gleda zgodovino pred seboj kakor na odru, vso pisano in vso v kulisah, včasih v karikaturah in včasih še zasenčeno. Toda kadar gledamo vse te dobe pred seboj, moramo biti v sebi polni neke glasbe, ki izvira iz notranjega bogastva in ljubezni do vsega, kar je naše, in to našo zgodovino nam je kronika naslikala v temnih in jasnih barvah. Vse te barve pa so naše, razlikujejo se samo po dobah in po mehanicah, ki so se slikarju vsiljevale. Mojster nove dobe in umetnik novih podob bo pa ravno tisti, ki bo najlepše ujel vase vse te barve ter jih razdelil na svojo mojstrovino tako, kakor mu to narekuje samo srce in duša.

Krokodili na koncertu

V gledališču v Coimabri je neko angleško društvo priredilo velik koncert. Konaj pa je orkester zaigral prvo točko, se je kapelnik nenadoma zdrznil. Od nekega je zaslišal neko mrmranje. Koncert je vodil še naprej, toda tisti glasovi, ki so motili njegov zbor, so bili čimdalje močnejši. Očividno nevoljen je še nekajkrat zamahnil s svojo palčico, potem pa je vse skupaj popustil in igranje zaključil. Reditelji so začeli po odru iskati, kdo naj bi segal v ubrano glasbo in jo tako brezobzirno motil. In so našli: v nekem kotu za kulisami sta stala dva velika zaboja. V enem sta bila dva krokodila, v drugem pa štirje mogočni pitoni, najbolj strupene kače. Vse skupaj je neki cirkus, ki je v gledališču prirejal svoje predstave, pustil na odru, da zvečer odpelje. Očividno pa se je cirkus za nekaj dni zakasnil in je svoje živali pustil kar v gledališču. Ko so živali zaslišale glasbo, so začele v svojem nagonu odgovarjati na njo. Krokodila sta brundala po svoje, pitoni pa so sikali in to skoro po taktu. Tako seveda dirigent svojega orkestra nikakor ni mogel prav uglašiti. Šele ko so oba zaboja odstranili, se je koncert nadaljeval, sedaj z večjo srečo.

Prišli smo v čas, ko se zopet govori o usodi celih narodov in ko morajo ravno mlade države in mladi narodi skrbeti najbolj za to, da si bodo v vseh ozirih najbolj tankovestni in najbolj zvesti, da jih ne prehitijo ujma ali pa zlobne iz zasede.

Nanizali smo le nekaj misli ob tečajih, ki jih sedaj prirejajo naše mladinske organizacije. Vsekakor je delo mladinske politične organizacije v današnjih časih najvažnejše in najbolj potrebno ter ji moramo zato želeti največ uspehov in k že doseženim samo iz vsega srca čestitati

Na španskem poslanstvu v Parizu ni več »rdečih«. Ko je Azana podpisal svoj odstop in zapustil palačo in Pariz, je kmalu nato novi španski poslanik Quinones de Leon (drugi od leve) dal izobesiti zastavo nacionalistične Španije

Papeževo kronanje

Kakor vsa ostala dejanja v prehodu od enega papeža do drugega, tako tudi papeževo kronanje spremljajo slovesni običaji in starodavni obredi, ki so v Cerkvi stoletja enaki, vendar pa v vsakem času kažejo neizčrpno globino krščanstva. Izvoljeni kardinal postane papež že z izvolitvijo in mu kronanje ne da nobene oblasti, vendar pa je kronanje tako slovesno »ustoličenje« novega papeža, da še »doba« njegovega vladanja računa od tega dne. In čimbolj novodobna poganstva kažejo, da hočejo Cerkvi vzeti besedo na tem svetu, tembolj se zlasti pri papeževem kronanju ta njena pravica poudari.

Krono, »tiaro«, položi novemu papežu na glavo najstarejši kardinal z besedami: »Sprejmi trojno krono in vedi, da si oče knezov in kraljev, krmar zemeljske obile in na tem svetu namestnik Jezusa Kristusa, ki naj mu bo čast in slava vekomaj. Amen!«

Novi papež nato stopi na prestol, »sedia gestatoriae«, ki ga nosi 12 nosilcev, oblečenih v evlana oblačila. Iz Sikstinske kapele se razvije najveličastnejši sprevod pod mogočne oboke cerkve sv. Petra k slovesni maši. Pred papežem nosijo svežnje predvaja, ki jih ceremoniar v cerkvi sežge in papeža nagovori z besedami: »Sveti oče, tako mine slava sveta!«

In trikrat s palico nese po ščepec suhega predvaja na plamen sveče, kjer vzhbuhi in ga ni več...

Med sv. mašo prejme papež iz rok kardinala diakona, ki mu je prej položil tiaro na glavo, palij, znamenje najvišje duhovniške oblasti: za ped širok pas iz bele volne z vžitimi šestimi črnimi križi.

Ta palij se mu položi preko ramen tako, da mu en konec pada po prsih, drugi pa po hrbtu. Te palije v vsem njihovem nastanku spremljajo lepi obredi, polni otroško preprostega zaupanja v Boga, da bo podpiral tiste, ki jih bodo nosili. Na dan sv. Neže se v cerkvi sv. Neže (Santa Agnes fuori le mura) blagoslove oves, za katere si jo »vredno« redovnice. Iz volne teh ovac redovnice izdelujejo palije, ki se potem blagoslove na grobu sv. Petra in jih hranijo v posebni urni pod velikim oltarjem. Namenjeni so papežu in kot najodličnejša darila njegove roke visokim cerkvenim dostojanstvenikom.

Poleg tiare in palice je izključno znamenje papeške oblasti »tribičev prstan«, preprost pečatni prstan s papeževim imenom in vrezano podobo sv. Petra, ki sedi v majhnem čolnu in spuša mrežo. Papeška palica, ki jo tudi novi papež prejme ob kronanju, ni ukrivljena kakor škofovska, ki je znamenje omejene oblasti, ampak ravna erebrno pozlačena in se končuje v enakoramen križ z enim povprečnikom.

Redke so prilike da bi Vatikan razvil ves svoj sijaj, navadno le pri papeževem kronanju in ob proglašitvah svetnikov. Ob teh prilikah pa pokaže tako veličastne prizore, polne veličine in dostojanstva, kakršnih ni na svetu. Oba najmočnejša tvorca kulture, vzhod in zahod, sta v stoletjih izumila to skladije čutnih lepot, barve, oblike, glasbe, z globokimi mislimi liturgije. »Oče knezov in kraljev, krmar zemeljske obile« v do smrti vdani službi večnemu Vladarju neba in zemlje, najvišji na svetu globoko sklonjen pred Najvišjim — nobena ideja nima tako veličastnega izraza kakor ta.

Film, dubovitega in finega humora. film, ki Vas vodi v središča modene ga življenja, v igralnice v Monte Carlu Biarritzu itd. Tvorca romana in filma je slavni

Sacha Guitry Sleparjev roman
KINO UNION tel. 22-21

Ta film se je predvajal na Dunaju v enem kinomatografu nepretrgoma 28 tednov!!

Premiera danes ob 16., 19. in 21. uri

Francija priznala Franca
Notranji minister g. Sarraut (tretji desno) bere mednarodnim časnikarjem poročilo ministrskega sveta, s katerim je bila vlada generala Franca priznana kot zakonita predstavnica Španije po mednarodnem pravu.

L I S T E K

J. Jørgensen:

Laž in resnica življenja

9.

Hočem ti pripovedovati o nekem večeru — trileta je od tega.

Sedel sem v kavarni z možmi, ki sva oba zrla nanje od spodaj gor zaradi njihove umetnosti. In vino je odprlo njihove duše — in sem videl vanje, vanje za lepa bronasta vrata z umetniškimi reliefi. Kakor veš, je Alkibiades občudoval božanstva v notranjosti satira Sokrata. A ko so oni možje odprli svetišče svoje umetnosti, sem se oseplo zaprl v temo najsvetejšega in nisem videl ničesar drugega kot grde malike: zlato tele, Famo in bablonsko Venero.

Spominjam se, da sem nekaj dejal o tem, kako bi z umetnostjo preoblikoval duhove. »Preoblikovati z umetnostjo,« se je rogat nekdo izmed njih. »Nikdar si ne domisljajte, da je poezija kaj drugega kot čtivo za zabavo... Pišemo, da kratkoročnim občinstvom. Izslediti hočemo njegov okus... in če smo občinstvu všeč, smo veseli! Kaj ne živimo? Kaj ne jemo? Ne pijemo? In nimamo še neko drugo uživanje — ona — in je napravil kretnjo, ki po njej spoznajo čarovnice Mefista v »Faustu«.

10.

In kmalu za tem je bil drug večer.

Sedel sem v gledališču in sem poslušal neko novo delo nekega mladega pisatelja. Delo je bilo prvokrat uprizorjeno in od tega večera je bilo odvisno, če bo kaj uspeha ali ga ne bo. In delo je uspelo. Vsakemu dejanju je sledilo navdušenje. Tedaj sem se slučajno ozrl in sem pogledal po onih, ki so ploskali. Z vseh obrazov sem čital nasičeni naгон po genotju, prijetno vznburjenje, zadovoljstvo strasti — vse to sem videl na rdečih in blelih obrazih, na gladkih in nagubanih, na obrazih mož in žensk.

In tedaj sem mahoma zastrmel v praznoto svojega življenja — v praznoto onega, ki sem delal zanj. Saj je bil tudi zadnji, končni, potrební smoter mojega življenja, da sem si pridobil naklonenost nekaj sto gospodov in gospaj. Brez te naklonenosti bi bilo moje delo brez upravičenosti. Zakaj — noben umetnik ne more rasti, če nima rodovitne zemlje občinstva.

Potem mi je bilo, kakor bi se pogreznila tla pod menoj. Če je bila umetnost pri zadnji instanci le v toliko kaj vredna, v kolikor so jo priznali drugi — in nemogoče mi je bilo spoznati, kako bi jo cenili sicer — potem sem žrtvoval vse, da sem postal glumač na odru občinstva, da sem postal burkež, ki se igra s cvetjem svojega življenja kot z žogo, da more živeti, da more jesti in piti in da ima še ono tretje, ki je zadnjič naš tovariš namignil o ničem...

Po predstavi bi se bil moral eniti s srečnim avtorjem. Čestitali so mu in tudi jaz sem mu želel sreče. Prišlo so kritike, pisali so članke — deloval je ves oni stroj, ki bo jutri potrdil uspeh mladega peenika...

11.

A kaj koristi čistoča zvezd človeku ki si mora iskati kruha v umazanosti zemlje? Ko odide noč in ugasnejo zvezde, izide solnce na nebu in solnce ima dvojno vprego; blede lakoto in žarečo hotljivost. In potem peče oni kačji pik v peti človeka. In mož in žena hitita dalje po patih dneva, da se z zaprašenimi nogami srečata na ležišču noči. In sem pozabil nauk onih večerov in sem živel kot prej in sem napolnjeval svojo praznoto z zlatimi megami omotičnosti, stanovan sem v grehu kakor v prostorni hiši. In sem pričel ljubiti smrt in sem dejal, da je trohoba sveta. Tako sem bil cigan med cigani, — dekadent med dekadenti — človek, ki je bil njegov čas blizu onih mej, ki ne poznajo nobenih zakonov.

In postal sem vse to, kar postane človek v takem taborišču, pri svitu ognja, pri pijančevanju. Bil sem nepošten in nezvest, nevoščljiv in zlohoten, hudoben in strastiželjen... Živel sem ne-

redno, kakor so živeli moji tovariši. To življenje je bilo kakor veriga, sklopljena iz enega člena vesolja in desetih členov skrbi, narejena iz enega zlatega obroča in desetih svinčnenih obročev... Svojo dušo sem oklenil z verigo. In členi verige so bile same majhne laži in previde goliulije, neznaatna obrekovanja in resnične nezvestobe... Bil sem kakor izpodmikajoči se pesek, bil sem kakor tla, ki ne more nihče zidati nanje. In okrog mene je bil sem izpodmikajoči se pesek, so bila sama nezanesljiva tla...

Bil sem kakor majhen pozabljen grob na velikem pokopališču, kjer so bile pokopane duše vseh drugih. Bil sem majhen, neznaat človek, ki ni ljubil nikogar in ni hotel nikomur dobro. Imel sem majhno, izsušeno in samovšečno srce, ki je bilo pobeljeno z vlnudnostjo, ki je bilo skrito za opažem zunanje ljubeznivosti...

...In takega sem se videl onega večera, ko je zazvenela ona cerkvena pesem. Tak sem postal jaz, ki bi bil moral ohraniti svojo dušo... Bilo je, kakor bi me bila upognila mogočna roka v samotni one noči, da bi me bila vklenila iz oči v oči v svojo lastno podobo.

In sem se boril proti temu, otepal sem krog sebe in sem hotel uteci. Zatekel sem se k vsem hudobnim silam. S svojo voljo sem hotel ven, ven, kjer je večer poln luči in bobnečega življenja — ven k svitu ognja ciganskega življenja, ven k pijančevanju, kjer je romala steklenica žganja iz roke v roko tovarišev, ven v blesteče se beznice, kjer je bila pijanost in je bil dim, kjer so bila divja dekleta in grmeča godba — ven k zadovoljstvu omotičnosti in utrjevanja...

A močna roka me je držala še vedno. In se nisem mogel izmuzniti samotji. (Dalje.)

Drobne novice

Koledar

Sobota, 4. marca: Kvatre. Kazimir, spoznavalec; Lucij, papež, mučenec.
Nedelja, 5. marca: 2. postna nedelja, Janez, Jožef od Kriza, spoznavalec.
 Ščip ob 19. Herschel napoveduje dež in aneg.

Novi grobovi

† V Skoplju je umrl podpolkovnik mag. pharm. gospod Bogomil A. Hanak, šef vojne lekarne III. armijske oblasti. Pokojni g. podpolkovnik je bil poročan s hčerko pokojnega g. Ignacija Hladnika, skladatelja in kapiteljskega organista v Novem mestu. Naj v miru počiva! Zalujočim naše iskreno sožalje!

† Ivan Guzej

Slovenj Gradec, 2. marca.

Pretekli tork je v tujaknjah bolnišnici umrl g. Ivan Guzej iz Bukovske vasi. Rodil se je leta 1885 na Teharju pri Celju. Že pred vojno se je priključil v naš kraj, kjer je bil trgovski poslovodja pri Hatembergerju v Meži pri Dravogradu. Med vojno pa je vodil trgovino Jurija Časa v St. Janžu pri Dravogradu, nakar se je priženil na Čmorkovo posestvo v Bukovski vasi. Ker se je z uspehom udeleževal javnega življenja in ker je bilo težko dobiti sposobnih ljudi, je postal že leta 1917 tajnik občine St. Janž. Mesto tajnika pri občini St. Janž in pozneje združene občine Pameče je obdržal do svoje smrti. Pri osvobodilnem gibanju v letih 1917-18 je aktivno sodeloval. Tudi je sodeloval pri znanem narodnem taboru v St. Janžu leta 1918. Leta 1921 je bil izvoljen za župana občine St. Janž. Leta 1923 je županstvo zaradi bolezni odložil, leta 1924 pa je bil ponovno izvoljen za župana, katero funkcijo je skupno s tajnikom posli opravljal do leta 1932, nakar je bil kot »državi nevaren element« razrešen županske časti, dočim je tajnik še ostal. Leta 1927 je bil izvoljen za oblastnega poslanca za mariborsko oblast. Za svoje delo na narodnem, gospodarskem in kulturnem polju je bil g. Guzej odlikovan z redom Sv. Save, IV. stopnje. G. Guzej je bil tudi član in funkcionar raznih društev. Predsednik bivše Zupanske zveze, Prosvetnega društva, Orla, član Kmečke zveze, Bikirojske zadruge, Gasilske čete, Apostolstva moških in fantov, Fantovskega odseka, dalje dolgoletni naročnik »Slovenec« in »Slov. Gospodarja« ter drugih naših listov. Po svojem značaju je bil poštenjak, dobričina, ki je vsakemu rad pomagal in svetloval, kar je le mogel.

Njegov pogreb je bil iz mrlišnice javne bolnišnice v Slovenj Gradcu na župnijsko pokopališče v St. Janž, kamor je bil prepeljan z gasilskim vozom obdan s številnimi venci. Župan g. Ivan Vrhnjak se je poslovil od njega v imenu občine. Moški pevski zbor, cerkvenih pevskih zborov Slovenj Gradec in Šmartno je zapel žalostinko »Vigred se povrne«. Pri odprtem grobu se je v srce segajočimi besedami poslovil od pokojnika msgr. Fr. Meško, nato še g. Alojzij Kranjc za občinske uslužbenec in končno g. Ivan Vrhnjak. Moški pevski zbor pa je zapel žalostinko »Blagor mu!« K počitku je legel mož dela, poštenja in trpljenja, ki naj bo vzgled nam vsem, ki smo ga poznali. Mir njegovi duši!

Osebnostne novice

— Izpit so napravili za čin poročnika bojnega broda II. razr. poročniki fregate Bruno Šegvič, Hrvoje Gregorin, Vekoslav Krolo, Josip Seseja, Ivan Loc, Igor Beran, Božidar Breje, Krešimir Vrančič, Stefan Lerner in Josip Pretnar in za zvanje vojskarja IV. razr. v mornarici mornariški naredniki vodniki II. razr. Ivan Rakvin Boris Berger in Tripo Belan in mornariški naredniki vodniki III. razr. Emil Ciganovič, Anton Zemljak, Nikolaj Martinč in Ernest Jurhar.

— Družba sv. Elizabete za ljubljansko škofijo bo imela svoj redni občni zbor jutri, 2. postno nedeljo, t. j. 5. marca popoldne ob 5 popoldne v gledališki dvorani v Marijanišču (Poljanska cesta št. 28), po sledečem sporedu: 1. Nagovor predsedstva; 2. Poročila tajnice; 3. Poročilo blaginjačarke; 4. Volitev tajnice in dveh namestnic; 5. Služajnosti. Pred občnim zborom bodo ob pol 5 litanje v marijanski kapeli Razen članic, ki se naprošajo, naj se udeležijo polnočnega občnega zbora, se vabijo tudi članice drugih karitativnih organizacij. Vabljeni so tudi vsi prijatelji in dobrotniki karitativnega gibanja!

— V počastitev spomina pok. msgr. dr. Jos. Debeveca so zbrali za Baragovo semenišče abiturienti kranjske gimnazije iz l. 1908 1.050 din. — Pokojni ravnatelj je te abituriente vodil kot razrednik od 4. razreda do mature. Bog plačaj!

Kaj pravite?

Ob priliki zadnjega zasedanja banskega sveta smo brali v časopisih, da kupuje naša banovina od ljubljanske občine licejsko poslopje na Bleivisovi cesti v Ljubljani, in sicer za dva milijona dinarjev. To se pravi, da mestna občina daruje to poslopje banovini, kakor dva milijona je med brati vreden samo svet, na katerem to poslopje stoji. Sicer nas vsa stvar ne bi nič brigala, vseeno se nam pa čudno zdi, da občina prodaja šolsko poslopje v času, ko sama ne ve, kam bi z ljudskimi šolami, za katere mora ona skrbeti. Kdor pozna ljudsko šolske razmere v Ljubljani, ve, da imajo nekatere šole tako slabe prostore kakor malokateri šole v zakotnih hribovskih vaseh. Menda so mestni očetje, ki to poslopje prodajajo, pozabili, da je obstajala licejska ljudska šola, ki se je morala umakniti prav pod streho s svojimi prostori. Tudi na deško vrtaško šolo so mestni očetje menda pozabili, čeprav so zdravniki že večkrat izjavili, da je to poslopje za šolo neuporabno. Zdi se, da bodo morali starši sami nastopiti in se potegniti za to, da dobe njih otroci, ki obiskujejo ljudsko šolo, tudi v Ljubljani primerne šolske prostore. Čas je že, da se enkrat tudi te šolske razmere, ki so za Ljubljano pravi škandal, odpravijo.

— Podružnica »Slovenske družbe« za ljubljansko in ptujsko okraj v Ptuj bo imela svoj II. sešatek v nedeljo, dne 5. marca 1939 ob 9 v učilnici II. oddelka na okoliški deški ljudski šoli v Ptuj. Predavata gg. dr. Stanko Cajnar in Alojzij Pihler. K obilni udeležbi vabi odbor.

— Semenij v Krašnji. V soboto, dne 11. marca pred sv. Gregorjem bo živinski in kramarski sejm v Krašnji. Občinstvo ima veliko zanimanja za ta sejm ter je pričakovati, da bo velik dogon lepe živine. Kupci, udeležite se sejma!

— Prijava za izlet v Trst, Gorico in Idrijo z odhodom dne 18. marca sprejemajo vse biljetarne »Putnika« samo do 11. marca t. l.

— Pri zaprtju. motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravne »Franz-Josef« erlenčice.

— Ponovni natečaj zdravniških mest. V državnem zdravilišču za tuberkulozo v Topolšici se ponovno razpisuje: 1. mesto šefa upravnika v IV/I pol. skupini in 1. mesto asistenta v VII. pol. skupini. Prošnje z vsemi potrebnimi prilogi je vložiti v roku 15 dni po prvi objavi v »Službenih novinah« pri upravi zdravilišča Topolšica.

— V vlaku okraden je bil med Ljubljano in Litijo Ernest Kovač iz Tacna pri St. Vidu nad Ljubljano. Kovač je v vlaku zadremal, to priložilo je pa izrabil neznan žepar, ki mu je izmaknil iz notranjega žepa suknjiča listnico. V kateri sta bila dva bankovca po 500 din, okrog 50 din drobiža, plačana delnica za 10.000 din tekstilne tovarne »Tezo« v Kranju in potrdilo, da je plačen vodni stevec za župnijsko hišo na Farovski loki v Kranju. V vlaku med Litijo in Zidanim mostom je bil okraden tudi Oskar Leskovšek iz Celja. Tat mu je odnesel mal ročni kovčeg iz rjavega usnja, v katerem je bila za 400 dinarjev perila. Obe tatvini je najbrž zakrivil čedno oblečen mladenč, ki je izstopil v Litiji in tam izginil.

— Nesreča v tovarni. V tovarni pohištva Remec & Co na Duplici pri Kamniku je večeraj med delom odrgala cirkularka preste na desni roki 31 letnemu tovarniškemu delavcu Karlu Lunderu. Lunder je moral v ljubljansko bolnišnico.

— Občina St. Vid nad Ljubljano razpisuje za oddajo del ob priliki adaptacije občinske ubožnice v Stanežičah, javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 18. marca 1939 ob 11 dopoldne v sejni dvorani občine St. Vid nad Ljubljano in sicer: I. Zidarska, težaška, betonska in železobetonska dela 58.349,18; II. Tesarska dela 7.023,40 din; III. Krovski 467,50 din; IV. Kleparska 568,40 din; za skupno proračunsko vazo 66.408,48 din. Pojasnila in ponudbeni pripomočki, kakor tudi podrobna navodila dobe interesente proti plačilu predpisanih stroškov pri občinskem uradu med uradnimi urami, kjer je do dneva licitacije vlagati pismene zapечатne ponudbe. Skrajšan rok za oddajo del je dovolilo okrajno načelstvo v Ljubljani. Ponudniki morajo položiti 10% kavicjo na dan licitacije, najkasneje pa do 10 pri omenjenem uradu. Občina St. Vid nad Ljubljano, dne 1. marca 1939.

— Najnovejši uspehi znanstvenega dela v laboratorijih so dokazali važno vlogo razkrajajočih ereditov pri pranju. Med temi raziskavami so bile proučene lastnosti mnogih zanimivih snovi, ki bi se dale uporabiti za okrepitev razkrajajočega učinka odličnega mila. Ugotovljeno je, da uporaba sredstev za obelitev ne odgovarja stvarnemu cilju, ker ne razkrajja nesnagve v perilu, nego ji samo vzame barvo. Prava, dobro izbrana razkrajajoča sredstva pa zvišajo učinek mila za čiščenje. V »Albus« terpeninovem milu je posebno važen terpenin, ki ima posebno moč za razkrajjanje nesnagve, a napravi poleg tega perila tudi prijetno duhteče. »Albus« terpeninovo milo je zaradi tega idealno sredstvo za pranje.

— Vinski tatovi na delu. V noči od nedelje na ponedeljek tega tedna so neznanj tatovi na Savskem vrhu pri Vel. Nedelji vdrl v klet, last g. Canika Franca, trgovca v Savcih. Odnesli so mu dva polovnjaka belega vina, ostalo vino, ki ga je bilo blizu tri polovnjake, so pa spustili, da je steklo po kleti. Orožniki od Sv. Tamaža pri Ormožu, ki vodijo preiskavo, so prijeli sumljive osebe s Savskega vrha, ki pa ne priznajo, da bi odnele vino.

— Tatvina na vlaku. V torek 28. februaria je bila izvršena na vlaku na progi Maribor—Čakovec večja tatvina. S tem vlakom se je peljala iz Maribora v Pragersko Rejtmajer Hilda, hčerka upokojenega železničarja. Med postajama Rače—Pragersko ji je izginila torba, v kateri je imela zlato zapetno uro, železniško legitimacijo ter 100 din. Tatvine ata bila osumljena dva znana moška, ki sta izstopila na postaji Osluševci.

Po državi

— Grško-katoliški škof Njardi v Podkarpatski Rusiji. Križevski škof dr. Dionizije Njardi je že pred tremi meseci odpotoval v Podkarpatsko Rusijo. Sveta stolica ga je tam imenovala za apostolskega administratorja. Dr. Njardi je bil kot tak ustoličen z velikimi cerkvenimi slovesnostmi v Hustu. Tam ga je čakalo veliko delo. Grško-katoliški duhovniki v Karpatski Rusiji so prej spadali pod škofijo v Munkaču. Ker je to mesto pripadlo Madžarski, je dobil dr. Njardi nalog, da organizira novo grško-katol. škofijo v Hustu za področje Karpatske Ukrajine. Škof dr. Njardi se je z vsemi močmi vrgel na to delo, ki ga z velikimi simpatijami podpirajo Ukrajinci. Uspeh se že kaže in je nedavno vatikanski »Osservatore Romano« zelo pohvalno pisal o delovanju škofa dr. Njardija. Sedaj še ni znano, kdaj se bo škof dr. Njardi vrnil v Križevce.

— Most čez Donavo med Jugoslavijo in Romunijo. Kmalu po svetovni vojni so začeli premišljevali, kako bi se Jugoslavija in Romunija zvezali z mostom čez Donavo. Začela so se pogajanja, ki so trajala dolga leta. Končno so bila pogajanja leta 1936 zaključena in podpisan je bil med Jugoslavijo in Romunijo dogovor o gradnji mosta čez Donavo. Ta dogovor je pa šele pred enim mesecem stopil v veljavo in je sedaj znanih več zanimivih podrobnosti iz dogovora. Odhodna točka železniške zveze na jugoslovanski strani je mesto Stubik, na romunski strani pa mesto Timna. Stroške pripravilnih del nosita v enakih delih Jugoslavija in Romunija. Stroški same gradnje mostu in železniške proge pa bodo razdeljeni na obe državi s poznejšim sporazumom. Most bo zgrajen za enotno železniško progo in cesto. Strokovnjaki morajo sedaj določiti dolžino mostu in ostale podrobnosti gradnje. Z delom se mora začeti najpozneje leta 1940 in apajo, da bo most dograjen v začetku leta 1944. Meja med obema državama bo na sredi mosta.

— Hrib je počil. Dne 1. marca je nastala na nekem hribu blizu Vreša v Bosni 30 cm široka in 8 m dolga razpoklina. Zaradi tega se je zemlja udrla na železniško progo, ki jo je zasulo. Železniški promet so morali za nekaj ur ustaviti. Sodiijo, da je to v zvezi s potresi, ki so jih nedavno čutili v okolici Semizova.

— Velik požar je nastal v Podravske Seseve. Zgoraj je velika hiša, v kateri je bila tudi trgovina. Ogenj je bil zelo velik, ker so plameni zajeli tudi petrolej in olje. Škode je okrog 250 tisoč dinarjev.

— V primorski banovini je samo 20% obdelane zemlje. Je pa veliko zemljišč, ki bi se z melioracijo lahko spremenila v rodovitno polje. Od teh zemljišč je največje Livanjsko polje s površino 20.000 ha. Za tem pride Buško Blato, Mostarsko Blato, Imetko-Bekijsko polje, Vrgorško jezero itd. Skupna površina zemlje, ki bi se z melioracijo mogla spremeniti v rodovitne njive in polja, znaša okrog 75.000 hektarjev. Od tega bi bilo 30.000 ha sposobnih za najboljšo kulturo in bi samo na tem kompleksu bilo mogoče prehraniti okrog 100.000 ljudi. Sedaj se je začelo gibanje, naj bi se melioracijskim delom v primorski banovini dala prednost pred ostalimi javnimi deli. Letni primanjkljaj v ljudski prehrani znaša okrog 700.000 stotov. Ta primanjkljaj bi izginil, če bi se izpeljale potrebne melioracije.

— 22 požarov v enem letu so imeli v okraju Križevci. Požari so povzročili škode okrog pol milijona dinarjev. Pogoreli večinoma niso bili zavarovani.

Darujte jutri, v nedeljo, 5. marca, za brezjanski spomenik vojnim žrtvam! - Oddolžimo se jim kar najizdatneje v znak hvaležnosti in ljubezni!

— Nič dobrega mu ne želi. Pred mestnim disciplinskim sodiščem v Čakovcu je bila te dni zanimiva razprava. Obtožen je bil mestni blagajnik Vinko Sever, ki je 24. dec. lanskega leta mestnemu županu, ki mu je voščil vesele božične praznike odgovoril: »Jaz vam ne želim nič dobrega.« Tožitelj disciplinskega sodišča je to označil za težek prestop proti službeni dolžnosti. Tožence je priznal inkriminirane besede. Izjavil je, da je prav tako mislil, kakor je povedal. Zagovornik je zahteval oprostitve, ker božične čestitke ne spadajo k dolžnostim mestnega župana in ker ni nobenega predpisa, da bi mestni uradniki svojim predstojnikom morali želeli le dobro. Disciplinsko sodišče je kaznovalo Severja s 5% odbitkom od plače za pol leta. Sever se je proti sodbi pritožil.

— Splašeni konj povzročil hudo nesrečo. V Varaždinu se je pripetila huda nesreča. Neki v voz vpreženi konj se je splašil in divjal po ulicah. Podri je 80-letnega meščana Maksa Vučaka, ki je eden najbolj priljubljenih mož v Varaždinu, in pa 60-letno vdovo železničarja Baro Kocjan. Oba sta hudo poškodovana in so ju prepeljali v bolnišnico.

— Skrivnostna zadeva. Pred 14 dnevi je v Leskovcu na Hrvaškem umrl večkratni milijonar Milan Petrovič. Te dni je pa prejel državno tožilstvo pismo brez podpisa, v katerem se trdi, da Petrovič ni umrl naravne smrti. Državno tožilstvo je odredilo izkop trupla. V kemičnem laboratoriju v Belgradu bodo ugotovili, če je bil Petrovič žrtev zastrupljenja. Petrovič je podeloval po svojih starših nad 100 milij. din vredno premoženje, bolehal pa je na mladostnih zablodah. Njegov oče si je vtepel v glavo, da bi sinu samo zakon mogel prineseti zdravje. Oženil ga je zato z neko deklico iz Pančeva, vendar pa je bil zakon kmalu ločen, ker mlada žena ni mogla vzdržati pri duševno bolnem možu. Pozneje je pripeljal oče v hišo neko dekle, s katero je imel sin štiri otroke, od katerih trije še živijo. V Leskovcu pripovedujejo, da se je Petrovič pozneje tajno poročil s to dekle. Vsekakor je dekle gospodarila v hiši kakor gospodinja. Pred tremi leti je stari Petrovič umrl nagle smrti. Po mestu šušljajo, da je bil tudi on zastrupljen. Vsi pričakujejo, da bo preiskava razjasnila tajno Popovičeve hiše.

— Poneverjenja v občinah donavske banovine. Zadnji čas pregledujejo nadzorni uradniki donavske banke uprave delovanje občinskih uprav. Pri tem so že v nekaj občinah našli na primanjkljaj in poneverjenja. Tako je v Branjinem Vrhu odkrita poneverba 400.000 din ter vsak čas pričakujejo aretacije tamkajšnjega obč. tajnika. V občini Feketič v Bački so odkrili primanjkljaj v znesku 50.000 din. Prijeli so občinskega blaginjaka Valentina Barto, ki je takoj pokrtil škodo, vendar bo imel kljub temu oprava s sodiščem. V bački občini Gospodinci so odkrili poneverbo 36.000 din. Za to ponovbo je odgovoren župan in še nekaj članov občinske uprave.

— Nepojasnjen umor v kleti. Pred štiri leti izvršen umor v kleti Miška Ferencaka v Crkvenem Brodu pri Belovaru je ostal nepojasnjen. Ivan Miklušič je 22. oktobra 1935 ginal na sojem vola in se ni več vrnil. Drugi dan je Miško Ferencak našel Miklušiča mrtvega v svoji kleti. Na glavi je imel tri udarce od kola. Preiskava nikakor ni mogla ugotoviti, kako se je to zgodilo. Pri Miklušiču niso našli denarja, ki ga je dobil za vola. Ker se je zvedelo, da je njegova žena živela z njim v prepiru, je bila aretirana ona in pa njena hči. Preiskava pa je dognala, da sta obe nedolžni. Sedaj je pa 14-letni sin pokojnega Miklušiča naznanil oblasti, da je oče ubil neki Miško Šoče, ki so ga zaprli.

Anekdota

»Ozmerjal sem ga z najgostejšimi psokami: osel, tepec, čema, bik itd., pa si je vse pustil dopasti in mi ni nič odgovoril.«

»Temu se ne smete čuditi, on je namreč nogometni sodnik.«

Ptuj

Strelnska družina v Ptuj ima v nedeljo 5. marca ob 9 dopoldne občni zbor v Narodnem domu.

Z desko je namlatil neki fant 44 letnega kočarja Novaka Jožefa iz Ceravca, ker mu je ta branil iti po neki poti. Novaka so morali prepeleti v ptujsko bolnišnico.

Oddelek kontrole mer v Mariboru sporača, da bo po odobrenem delovnem programu ministrstva trgovine in industrije, osrednje uprave za mere in dragocene kovine v Belgradu z dne 18. januarja 1939 pod št. 214 uradovanje pri postaji za kontrolo sodov v Ptuj, aprila: 25., 26., 27. in 28. maja: 23., 24., 25. in 26. junija: 21., 22., 23. in 24.

Ljubljana, 4. marca

Gledališče

Drama: Sobota, 4. marca: »Prevara«. Premiera. Premierski abonma. — Nedelja, 5. marca ob 15: »Upniki - na plan!« Izven. Znižane cene. Ob 20: »Žene na Niskavuorijac«. Izven. Znižane cene. — Ponedeljek, 6. marca: »Potovanje v Benetke«. Red B. — Torek, 7. marca: Zaprt.

Opera: Sobota, 4. marca ob pol 20: »Lohen-grinc«. Izven. — Nedelja, 5. marca ob 15: »Pod to goro zeleno«. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol. Ob 20: »Jesenski manevri«. Izven. Znižane cene. — Ponedeljek, 6. marca: Zaprt. — Torek, 7. marca: Zaprt (gostovanje v Celju: »Trubadur«).

Radio Ljubljana

Sobota, 4. marca: 12 Plošča za ploščo pisana zmes, godba vesela in pesmice vmes — 12.45 Poročila — 13 Napovedi — 13.20 Plošča za ploščo pisana zmes, godba vesela in pesmice vmes — 14 Napovedi — 17 Otroška ura: 1) Selma Lagerlöf: Kako je Niele Holgerson popotoval z divjimi gosmi. — Paveš v nadaljevanjih: b) Dogodivščine Miki-miki (članice Nar. gledal.) — 17.57 Pregled sporeda — 18 Za delopust, igra Radijski orkester — 18.40 Organizacija in program zveze bojevnikov (prof. M. Ratej) — 19 Napovedi, poročila, 19.30 Nac. ura: Knjige in čitatelji v Južni Srbiji v XIX. stol. (Petar Mitropan) — 19.50 Beseda k prazniku (g. F. S. Finžgar) — 20 O zunanjih politiki (g. dr. Alojzij Kuhar) — 20.30 O žabih, klobasah, in drugih rečeh. — Kmečki plesni večer. Besedila napisal inž. O. Muck. Izvajajo člani rad. igr. družine. Sodelujejo: Fantle na vasi in Radijski orkester. Vodi inž. Ivan Pengov — 22 Napovedi, poročila — 22.15 Lahka glasba, Radijski orkester.

Drugi programi

Sobota, 4. marca: Belgrad: 20 Narodne pesmi, 20.30 Prenos iz Sarajeva, 22.15 Plesna glasba — Zagreb: 20 Koncert Janigre, 20.30 Vokalni koncert, 21 Zabavna glasba — Praga: 19.25 Vojaška godba, 20.30 Lahka glasba, 21.10 Ljubezni na kmetih — Sofija: 19 Mandoline, 19.20 Pevski koncert, 19.50 Beethovnovske skladbe — Varšava: 10.50 Pisan koncert, 21 Pevski in orkestralni koncert, 23.15 Plesna glasba — Budimpešta: 19.45 Igra, 20.20 Valčki, 21 Poljska plesna glasba, 22.05 Madžarska plesna glasba, 23 Ciganski orkester in jazz — Trst-Milan: 17.15 Plesna glasba, 21 Opera »Faust« — Rim-Bari: 21 Igra, 21.30 Pianino, 22.20 Plesna glasba — Dunaj: 20.10 Vesel smučarski večer — Vratislava: 20.10 Pesmi brepenjenja in ljubezni — Frankfurt: 20.10 Koncert v prid zimske pomoči — Stuttgart: 20.10 Zabavna in plesna glasba — Monakovo: 19 Filmski šlagerji.

Prireditve in zabave

Nikolaj Orlov je ime najslavnejšega sodobnega ruskega pianista. Pred štiri leti leti je koncertiral v Ljubljani in je imel tako velik uspeh, kakor malokdo pred njim. Nikolaj Orlov pride ponovno v naše mesto prihodnji teden ter bo koncertiral v veliki Filharmonični dvorani v petek 10. t. m. ob 20. Predprodaja vstopnic od ponedeljka dalje v knjižarni Glasbene Matice na Kongresnem trgu. Františkanska prosveta M. O. v Ljubljani uprizori v nedeljo 5. t. m. ob 5 popoldne ljudsko igro s petjem in godbo v 5 delanjih »Deseti brate«. Vstopnice od 3 do 10 din so v predprodaji v pisarni »Pax et bonum« na Františkanskem prehodu.

Predavanja

»Slovenska šalac« je naslov šaljivemu skioptičnemu predavanju s petjem, godbo in recitacijami, ki ga bo imel ob številnih skioptičnih slikah g. dr. Ivo Česenik 7. marca ob 8 zvečer v dvorani františkanske prosvete M. O. v Ljubljani. Sodelujejo člani glasbenega in dramskega odseka. Za ta večer vlada vsesplošno zanimanje in priporočamo nabavo vstopnic v predprodaji in pisarni »Pax et bonum« po enotnih cenah po 3 din.

V prosvetnem domu na Vtču bo predaval drevi dr. p. Roman Tominec o rimskih katakombah. Zanimivo predavanje bodo spremljale skioptične slike.

Sestanki

F. O. Ljubljana - mesto. Drevi ob 8 članski sestanek z izredno zanimivim predavanjem g. Zagarja in društveni sobi. Vzajemna zavarovalnica. Zaradi važnosti tega sestanka pozivamo vse članice, da se ga brezpogojno udeležijo!

Občni zbor Zveze šoferjev dravske banovine bo drevi ob pol 8 v salonu restavracije »Pri Levu«, Ljubljana, Gospodarska cesta. Udeležba je za vse članice obvezna.

Kino

Zvočni kino Viš predvaja drevi ob pol 9 prekrasen film v naravnih barvah »Alahov vrt«. Za dodatek zvočni tednik.

Lekarne

Nočno službo imajo: mr. Leustek, Resljeva 1; mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Komotar, Vič.

Mestna zdravniška dežurna služba

Mestno zdravniško dežurno službo bo opravljal v soboto ob 8 zvečer do ponedeljka do 8 zjutraj mestni zdravnik dr. Logar Ivan, Knezova ulica 34-I. (telefon št. 41-52).

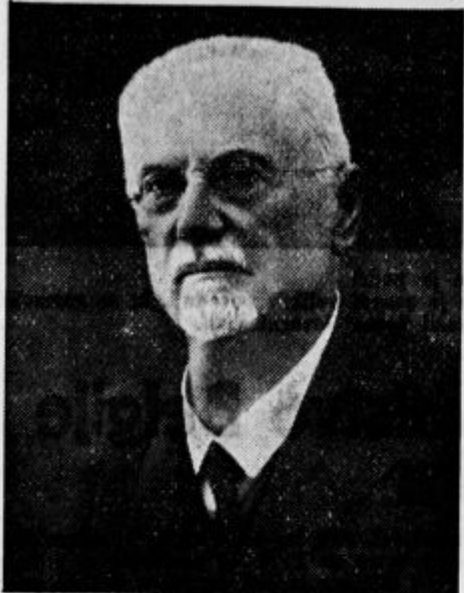

»Zdi se mi, da ste alkoholič. Ali nimate trajno ali samo od časa do časa?«
 »Samo od časa do časa.«
 »Na koliko časa?«
 »Vsake pol ure.«

Ljubljana

85 letnico

svojega življenja obhaja danes g. Ivan Skušek, revizor davčnih uradov v pok., v katerega je stopil šele pred sedmimi leti po 60letnem zvestem službovanju. G. Skušek se je rodil 4. marca 1854 v Radečah kot sin davčnega uradnika. Tudi nje-

gov stari oče je bil davkar v pleterski graščini, zato ni čudno, da je tudi 17letni Ivan Skušek po končanem šestem razredu gimnazije stopil v davčno prakso v Novem mestu. Služboval je nato še v Žužemberku, Metliki, Postojni, Ribnici in naposled v Ljubljani, kjer je ostal 36 let do svoje upokojitve. Dosegel je pod Avstrijo visok čin lustratorja (revizorja) davčnih uradov in bil večkrat odlikovan. Po prevratu je bil imenovan za glavnega revizorja davčnih uradov na ozemlju Slovenije. Naš jubilar je služboval nič manj kakor 60 let, 3 mesece in 5 dni. G. Skušek se je leta 1876 poročil z Marijo Nahtigal, ki mu je bila družica dolgih 55 let. Imel je devet otrok, od katerih žive še štirje. Vse je vzgojil v krščanskem duhu, v kakršnem je tudi sam vse življenje živel. Že nad 35 let je naročnik »Slovenca«, naročen je pa tudi na druge katoliške časopise. Bog ohrani našega jubilara zdravega in zadovoljnega do skrajnih mej človeškega življenja.

1 Zahvalna pobožnost za srečno izvolitev papeža bo v stolnici sv. Nikolaja jutri, v nedeljo, 5. marca v sledečem sporedu: ob pol 10 bo pridiga prevzvišenega g. škofa dr. Gregorija Rožmana, ob 10 slovesna pontifikalna škofova sv. maša, po maši zahvalna pesem in molitev za novega papeža Pija XII. — Vse vernike najvljudneje vabimo, da se zahvalne službe božje udeležijo. Skupno s svojim prevzvišenim nadpastirjem se zahvalimo Bogu, da je dal svoji Cerkvi tako hitro novega poveljarja!

1 Cerkvena glasba v stolnici. V nedeljo, dne 5. marca pri slovesni škofovi maši ob desetih se bodo izvajale sledeče skladbe: Ign. Mittererjeva Missa Ss. Nominis Jesu, Foersterjeva gradual, Premlov ofertorij in Tebe Boga hvalimo, ter dr. Fr. Kimovčeva Papeška himna.

1 Prosvetna zveza v Ljubljani poziva svoja društva in Dekliške krožke, da se z zastavami udeležijo zahvalne službe božje za srečno izvolitev sv. očeta Pija XII.

1 Maša za turiste in izletnike bo jutri v kapeli Vzajemne zavarovalnice ob pol sedmih.

1 Vsi hišni posestniki iz k mestu Ljubljani in korporiranih bivših občin, katerih hiše so bile zgrajene pred 5. septembrom 1936, se vabijo, da se nemudoma zglasijo v času od 8—13 v pisarni Prvega društva hišnih posestnikov v Ljubljani, Salendrova ulica 6-I. v svrhu potrebnih podatkov za podaljšanje davčne olajšave na 20 let. Prinešiti je s seboj odlok o davčni olajšavi in plačilni nalog za zgradarino za leto 1938. Zadeva je nujna in potrebujemo podatke do vseh 9. marca.

V nedeljo, 5. marca ob 20 akademija ZFO v Unionu!

1 Opozarjamo vse interesente na razpis raznih dobav živil in premoga za Delavski dom v Ljubljani, ki je bil objavljen v prilogi k 17. kosi »Službenega lista kr. ban. uprave dravske banovine« z dne 1. marca 1939.

1 Mestni trošarinski urad se seli. V ponedeljek in torek se bo selil mestni trošarinski urad iz svojih dosedanjih prostorov v II. nadstr. Kresije v I. nadstropje Kresije, vhod iz Lingarjeve ul. 1. Zato bo urad v teh dneh sprejemal stranke le v nujnih zadevah, v sredo 8. marca pa bo poslovanje urada zopet normalno.

1 Huda nesreča na Celovski cesti. Včeraj zjutraj je na Celovski cesti podrl neki avto 55 letnega podpredsednika finančne kontrole Marka Učiča, etanujočega v Galetovi ulici 9. Učič je dobil hude poškodbe po vsem telesu. Prepeljan je bil v bolnišnico.

1 Velika izbira za črne obleke marengo, modne hlače — JELOČNIK & SIMONČIČ, Ljubljana, Pred Senklavžem.

1 Do vključno 5. marca so razstavljene orientalske preproge »Mekka« pri »6«, Tyrševa cesta 8.

1 V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zašec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvalitetna optika.

1 Velika izbira za črne obleke marengo, modne hlače — JELOČNIK & SIMONČIČ, Ljubljana, Pred Senklavžem.

1 Do vključno 5. marca so razstavljene orientalske preproge »Mekka« pri »6«, Tyrševa cesta 8.

1 V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zašec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvalitetna optika.

1 Velika izbira za črne obleke marengo, modne hlače — JELOČNIK & SIMONČIČ, Ljubljana, Pred Senklavžem.

1 Do vključno 5. marca so razstavljene orientalske preproge »Mekka« pri »6«, Tyrševa cesta 8.

1 V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zašec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvalitetna optika.

1 Velika izbira za črne obleke marengo, modne hlače — JELOČNIK & SIMONČIČ, Ljubljana, Pred Senklavžem.

1 Do vključno 5. marca so razstavljene orientalske preproge »Mekka« pri »6«, Tyrševa cesta 8.

1 V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zašec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvalitetna optika.

1 Velika izbira za črne obleke marengo, modne hlače — JELOČNIK & SIMONČIČ, Ljubljana, Pred Senklavžem.

1 Do vključno 5. marca so razstavljene orientalske preproge »Mekka« pri »6«, Tyrševa cesta 8.

1 V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zašec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvalitetna optika.

1 Velika izbira za črne obleke marengo, modne hlače — JELOČNIK & SIMONČIČ, Ljubljana, Pred Senklavžem.

1 Do vključno 5. marca so razstavljene orientalske preproge »Mekka« pri »6«, Tyrševa cesta 8.

1 V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zašec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvalitetna optika.

1 Velika izbira za črne obleke marengo, modne hlače — JELOČNIK & SIMONČIČ, Ljubljana, Pred Senklavžem.

1 Do vključno 5. marca so razstavljene orientalske preproge »Mekka« pri »6«, Tyrševa cesta 8.

1 V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zašec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvalitetna optika.

1 Velika izbira za črne obleke marengo, modne hlače — JELOČNIK & SIMONČIČ, Ljubljana, Pred Senklavžem.

1 Do vključno 5. marca so razstavljene orientalske preproge »Mekka« pri »6«, Tyrševa cesta 8.

1 V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zašec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvalitetna optika.

1 Velika izbira za črne obleke marengo, modne hlače — JELOČNIK & SIMONČIČ, Ljubljana, Pred Senklavžem.

1 Do vključno 5. marca so razstavljene orientalske preproge »Mekka« pri »6«, Tyrševa cesta 8.

1 V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zašec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvalitetna optika.

1 Velika izbira za črne obleke marengo, modne hlače — JELOČNIK & SIMONČIČ, Ljubljana, Pred Senklavžem.

1 Do vključno 5. marca so razstavljene orientalske preproge »Mekka« pri »6«, Tyrševa cesta 8.

1 V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zašec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvalitetna optika.

1 Velika izbira za črne obleke marengo, modne hlače — JELOČNIK & SIMONČIČ, Ljubljana, Pred Senklavžem.

1 Do vključno 5. marca so razstavljene orientalske preproge »Mekka« pri »6«, Tyrševa cesta 8.

1 V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zašec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvalitetna optika.

1 Velika izbira za črne obleke marengo, modne hlače — JELOČNIK & SIMONČIČ, Ljubljana, Pred Senklavžem.

1 Do vključno 5. marca so razstavljene orientalske preproge »Mekka« pri »6«, Tyrševa cesta 8.

1 V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zašec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvalitetna optika.

1 Velika izbira za črne obleke marengo, modne hlače — JELOČNIK & SIMONČIČ, Ljubljana, Pred Senklavžem.

1 Do vključno 5. marca so razstavljene orientalske preproge »Mekka« pri »6«, Tyrševa cesta 8.

1 V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zašec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvalitetna optika.

1 Velika izbira za črne obleke marengo, modne hlače — JELOČNIK & SIMONČIČ, Ljubljana, Pred Senklavžem.

1 Do vključno 5. marca so razstavljene orientalske preproge »Mekka« pri »6«, Tyrševa cesta 8.

1 V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zašec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvalitetna optika.

1 Velika izbira za črne obleke marengo, modne hlače — JELOČNIK & SIMONČIČ, Ljubljana, Pred Senklavžem.

1 Do vključno 5. marca so razstavljene orientalske preproge »Mekka« pri »6«, Tyrševa cesta 8.

1 V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zašec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvalitetna optika.

1 Velika izbira za črne obleke marengo, modne hlače — JELOČNIK & SIMONČIČ, Ljubljana, Pred Senklavžem.

1 Do vključno 5. marca so razstavljene orientalske preproge »Mekka« pri »6«, Tyrševa cesta 8.

1 V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zašec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvalitetna optika.

1 Velika izbira za črne obleke marengo, modne hlače — JELOČNIK & SIMONČIČ, Ljubljana, Pred Senklavžem.

1 Do vključno 5. marca so razstavljene orientalske preproge »Mekka« pri »6«, Tyrševa cesta 8.

1 V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zašec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvalitetna optika.

1 Velika izbira za črne obleke marengo, modne hlače — JELOČNIK & SIMONČIČ, Ljubljana, Pred Senklavžem.

1 Do vključno 5. marca so razstavljene orientalske preproge »Mekka« pri »6«, Tyrševa cesta 8.

1 V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zašec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvalitetna optika.

1 Velika izbira za črne obleke marengo, modne hlače — JELOČNIK & SIMONČIČ, Ljubljana, Pred Senklavžem.

1 Do vključno 5. marca so razstavljene orientalske preproge »Mekka« pri »6«, Tyrševa cesta 8.

1 V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zašec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvalitetna optika.

1 Velika izbira za črne obleke marengo, modne hlače — JELOČNIK & SIMONČIČ, Ljubljana, Pred Senklavžem.

1 Do vključno 5. marca so razstavljene orientalske preproge »Mekka« pri »6«, Tyrševa cesta 8.

1 V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zašec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvalitetna optika.

1 Velika izbira za črne obleke marengo, modne hlače — JELOČNIK & SIMONČIČ, Ljubljana, Pred Senklavžem.

1 Do vključno 5. marca so razstavljene orientalske preproge »Mekka« pri »6«, Tyrševa cesta 8.

1 V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zašec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvalitetna optika.

1 Velika izbira za črne obleke marengo, modne hlače — JELOČNIK & SIMONČIČ, Ljubljana, Pred Senklavžem.

1 Do vključno 5. marca so razstavljene orientalske preproge »Mekka« pri »6«, Tyrševa cesta 8.

1 V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zašec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvalitetna optika.

1 Velika izbira za črne obleke marengo, modne hlače — JELOČNIK & SIMONČIČ, Ljubljana, Pred Senklavžem.

1 Do vključno 5. marca so razstavljene orientalske preproge »Mekka« pri »6«, Tyrševa cesta 8.

1 V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem mostu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zašec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvalitetna optika.

1 Velika izbira za črne obleke marengo, modne hlače — JELOČNIK & SIMONČIČ, Ljubljana, Pred Senklavžem.

elani vdanostni brzojavki pokroviteljici Rdečega križa Nj. Vel. kraljici Mariji, in predsedniku Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu.

Predsednik je naglašal, da Rdeči križ v Ljubljani lepo napreduje, saj je do sedaj članstva nad 3000, to se pravi, da je vsak trideseti Ljubljančan član Rdečega križa. Dalje je poudarjal, da vojna še vedno ni izločena kot sredstvo medsebojnega obračunavanja, kakor nam dokazujejo razni zgledi in dogodki zadnja leta. Položaj je danes tak, da morajo stopiti — česar smo še vedno bali — priprave za vojne dolžnosti Rdečega križa v ospredje. Potrebujemo številno izvežbano sanitetno osebje bolničarjev, samarijanov, pomožnih strežnikov in drugih, poučiti moramo prebivalstvo o nevarnostih vojne, zlasti o nevarnosti zračnih napadov. Hočemo biti armada človekoljubja, ki ne išče ne laurikar ne slave, ampak vidi v zmanjšanju človeškega gorja in v sreči človeštva svojo zmago.

Tajniško poročilo je podal g. Malnarič, ki je omenjal, da ima sedaj društvo 3427 članov ter je v primeri z letom 1937 napredovalo za 1225 članov. Blagajniško poročilo je podal g. Mlejnik.

Zelo zanimivo poročilo je bilo upravnika g. Antona Jagodica, ki je poročal, da je Rdeči križ razdelil skupno 70 ton premoga med reveže, 1170 kg moke, več obleke in blaga. Obdarovanih je bilo 595 družin s premogom, 117 družin s krušno moko in 20 družin z blagom. G. Jagodic je izrekel vsem dobrotnikom iskreno hvalo za storjeno dobro delo.

Zelo zanimivo poročilo o samarijanskem odseku je podal g. dr. Mis. To poročilo govori o velikem idealizmu, ki preveča vse mlade člane samarijanskega odseka. Predsednik je tudi prečital troje zelo značilnih pism, ki razodevajo požrtvovalnost teh članov.

Pri volitvah je bil na predlog g. Kroflove pomorno izvoljen za predsednika dr. Fetiha, za podpredsednika pa na predlog dr. Fetiha g. Kroflove, v ostali odbor pa po večini dosedanja odborniki.

— Bodoče matere morajo paziti, da se izognejo vsaki lenivi prebavi, posebno zaprtju z uporabo naravne »Franc-Josefove« grenke vode. »Franz-Josefova« voda se lahko zavziva in učinkuje že po kratkem času brez neprijetnih pojavov. Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.

Maribor

Tatvine mesa v klavnici

Maribor, 3. marca.

Danes se je pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča zagovarjal 39letni mesarski mojster Ivan Lipovšek s Pobrežja pri Mariboru zaradi znanih tatvin v mariborski mestni klavnici. Obtoženi Lipovšek je mesarski mojster na Pobrežju in je bil znan, da živi v urejenih gospodarskih razmerah. Vključ blagostanju, v katerem je živel, pa je svojim stanovskim tovarišem od l. 1932 stalno kradel meso in mesarske izdelke. Njegovim tatvinam so sicer prišli na sled, vendar ga niso hoteli prijaviti, ker je škodo poravnal in ker so imeli obzir do njegove družine.

Od 1932 do 1934 je imel Lipovšek skupno preknjevalnico z mesarjem Ivanom Benčikom. V tem času je Lipovšek svojemu tovarišu stalno kradel meso, in sicer v tolikih presledkih, da znaša vrednost vsega ukradenega blaga po Benčikovih navedbah kakih 6000 dinarjev. Ni pa Benčik bil edina Lipovškova žrtev. V mestni klavnici ima vsak mesar v hladilnici svojo celico, ki so druga od druge ločene z žično ograjo. Celice so vedno zaklenjene, ključke pa imajo lastnik oziroma najemniki celic. Mesarji in čuvar so več let opazili, da iz celice zmanjkuje meso, drobovina in razni mesarski izdelki. Čuvar je poleg tega večkrat opazil na žičnih vratih kose mesa, ki jih je nekdo očividno skušal s prirotenim predmetom izvleči, pa se mu to ni posrečilo, ker so bili kosi preveliki. Hrastnik, ki opravlja službo čuvarja, je opazil sumljive stike med obtoženim Lipovškom in mesarskim pomočnikom Lahom, ki je bil uslužben pri mojstru Piršu. Dne 24. avg. je Hrastnik Laha zalotil pri tatvini in tako so prišle dolgoletne tatvine na dan. Oba sta kmalu priznala, da sta skupaj kradla raznim mesarjem meso v velikih množinah. Tako navede mesar Pirš, da mu je v zadnjih letih zmanjkalo mesa v vrednosti kakih 9600 dinarjev. Pri preiskavi so tudi ugotovili, da se je obtoženec pri svojih tatvinah posluževal tudi nekega svojega nedoletnega vajenca. Lipovšek povečini priznava svoja dejanja, nekatera pa taji, vendar se mu da vse dokazati iz izpovedbami raznih prič. Kradel je tudi raznim drugim mesarjem, ki ga pa niso prijavili, ker je škodo poravnal. Mesarski pomočnik Lah je izpovedal, da ga je Lipovšek za tatvine pridobil s trditvijo, da so tudi prejšnji Pirševi pomočniki pomagali pri tatvinah mesa svojemu mojstru. Sodniki so Lipovšku za tatvine prisodili 6 mesecev strogega zaporu in 3 leta izgube državljan. pravice.

Za razpravo je med mariborskimi mesarji vladalo veliko zanimanje, saj je menda prvi primer, da bi mesar tako škodoval svoje stanovske tovariše.

Zvočni kino Pobrežje-Maribor
4. in 5. marca — vefilm

Pater Vojteh Oglejte si ta film!

1 Elektrifikacija pesniškega kolodvora. Na Pesnici se je elektrifikacija začela izvajati tudi na vzhodni strani železniške proge. Položili so 500 m dolg kabel, ki je izpeljan pod progo. Sedaj bi bil primeren trenotek, da elektrificirajo tudi železniško postajo, ki se sredi drugih že elektrificiranih hiš še vedno šopiri s petrolejkami.

1 Ojačanje ulične razsvetljave. Mestno elektriško podjetje je ojačilo ulično razsvetljavo na Koroški cesti in v Stolni ulici. Namestili so nekaj novih svetilk, pri ostalih pa so sedanje žarnice zamenjali z močnejšimi. Ojačila se bo tudi razsvetljava v Tattenbachovi, Jurčičevi in Kopališki ulici in v Ulici 10. oktobra.

1 Dela na stavbah so zopet pričela. Na novih stavbah, ki so bile na jesen v surovem stanju dograjen, so zopet pričela. Številne stavbe v mestu so oživele ter je dobilo zaposlitev več sto zidar-skih delavcev, ki so imeli čez zimo neprosto voljne počitnice.

1 Zahvala. Neimenovani iz Počehove je po podružnici »Slovenec« v Mariboru daroval 50 din za Slovenski dom v Ljubljani in enako vsoto za mariborski stadion. Najlepša hvala!

1 Poravnalno postopanje je uvedeno o imovini trgovca z modnim blagom Izidorja Fincija v Gosposki ulici. Terjatve je prijavil do 8. aprila, prvi narok bo 17. aprila. Dolžnik ponuja 40% poravnava. Aktivna znašajo 58.556 din, pasiva pa 110.304 dinarje.

1 Vojaški urad sporoča, da so z lastniki prevoznih sredstev, ki se morajo udeležiti razporeda oz. pregleda, mišljeni vsi lastniki voz, motornih koles, osebnih in tovornih avtomobilov.

1 Umrla je Marija Simončičeva, 60letna zasednica v Cankarjevi ulici 15. Naj v miru počiva, sorodnikom naše sožalje!

1 Prihodnja novost na odru mariborskega narodnega gledališča bo Bernarda Shawa duhovita komedija »Pygmalion« v režiji Vladimira Skrbinka. Premiera bo v nekaj dneh.

1 Občinska uprava na Pobrežju sporoča, da vojaški razpored za občino Pobrežje v nedeljo, 5. marca, zjutraj od sedmih do pol šestih zvečer na vojaškem vežbališču na Teznem. Javiti se morajo vsi za vojaško službo sposobni obvezniki od 1889 do 1917 letnika. Predložiti morajo vojaško izpravo. Obenem s temi se morajo javiti vsi dajalci živine in komore. Dne 12. marca se v istem času in na istem prostoru vrši pregled konjev, vozov, vprege ter avtomobilov. Lastniki bodo še posebej pisмено vpoklicani. 12. marca bo sporočen tudi vojaški razpored onim, ki se iz tehnega razloga v nedeljo, 5. marca, ne bi mogli odzvati pozivu k razporedu.

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem prevzela s 1. marcem

staroznani hotel in restavracijo
»MARIBORSKI DVOR«

Večletna praksa v tej stroki bo najboljšje jamstvo za solidno postrežbo v splošno zadovoljstvo cenjenih gostov.

Danes zvečer ob 20 bo otvoritveni koncert. Za obilen obisk se priporoča

Fani Kveder

najemnica hotela »Mariborski dvor«

1 Društvo prijateljev SK Železničarja ima v nedeljo, 5. marca, ob desetih dopoldne na svojem športnem igrišču ustanovni občni zbor.

1 Cokanova je umrla. V četrtek zvečer je na svojem domu v Mejni ulici umrla Cokanova, katero je njen mož obstrlel in o čemer smo obširneje poročali pred dnevi.

1 Pod kolesa težkega voza. 29letnemu Viktorju Čmuru od Sv. Ruperta v Slov. goricah so se splašili konji. Voz sta konja tako naglo potegnili, da je Čmura vrglo z voza pod kolesa. Zlomilo mu je čeljust, dobil je pa tudi hude notranje poškodbe.

Prispevajte za osrednji prosvetni »Slovenski dom« v Ljubljani!

1 Zadnji član Pinteričeve razbojniške tolpe prijet. Z Vranskega je prispela vest, da so tamkajšnji orožniki aretirali zadnjega člana Pinteričeve raz

Kje so zadnji papeži pokopani

Sveti oče Pij XI. je v svojem testamentu določil, da naj bodo njegovi telesni ostanki nedolgo pokopani ob grobu Pija X. in ne daleč od groba Benedikta XV. Ta dva papeža sta pokopana v kripti blizu groba sv. Petra. Pij X. ima preprosto krsto z napisom: Pius Papa X. Na krsti Benedikta XV. je kip, predstavlja papeža ležečega na mrliskem odru. Krsto mu je napravila Bologna, kjer je bil za nadškofa pred izvolitvijo za papeža. Oba papeža imata spomenika v cerkvi sv. Petra. Pij X. ga ima v levi stranski kapeli. Ker je umrl v začetku svetovne vojne, ga kip kaže, kako v molitvi dviga roke k nebu, da bi Bog odvrnil vojsko. Spomenik so odkrili leta 1923. Benedikt XV. ima spomenik v drugi stranski kapeli. Sv. oče kleči pred Marijo, kraljico miru. Pij IX. in Leon XIII. sta bila začasno pokopana v cerkvi sv. Petra. Ker pa sta želela drugačij počivati, so ju pozneje prepeljali v tisti cerkvi. Pij IX. si je izbral za svoj grob cerkev sv. Lav-

rencija. Tja so ga prenesli 13. julija 1881. Takrat so pogrebce napadli papeževi nasprotniki in so hoteli njegovo truplo vreči v Tiber. Preprosti, a ljubeč spomenik mu je napravil njegov naslednik Leon XIII. Ta je želel biti pokopan v lateranski baziliki. Tja so ga prenesli leta 1924. Da bi se ob prevozu ne ponovili dogodki, kakršni so bili pri Piju IX., so ga prepeljali ponoči in na tihem. Njegov grob je deeno od kora nasproti grobu Inocencija III. Spomenik predstavlja Leona v papeškem ornatu s tiaro. Sv. oče stoji in ima roko dvignjeno za blagoslov. Na njegovi desnici kleči pred njim delavec z rožnim vencem v roki. Na njegovi levici je žalujoča žena, ki je podobna sv. Cerkve. Ker bo Pij XI. stalno pokopan v cerkvi sv. Petra, mu bodo najbrž tu postavili spomenik. V cerkvi sv. Pavla, kjer so slike vseh papežev, so sliki Pija XI. odkrili že ob njegovem godu 12. maja 1927.

Požar srebrno poroko samo prekinil

V majhnem danskem mestecu Kvorning sta pred kratkim dva srečna zakonca obhajala srebrno poroko. Na elavnstno pojedino sta povabila več sto gostov. Ko so bili že vsi gostje zbrani in se je pojedina z vso, s tem združeno zabavo, začela lepo razvijati, prileti nekdo s poročilom, da je domačina enega izmed gostov v plamenih. Vsa, prej veselo razpoložena družba, je planila ven, moški so odvrgli slovesno obleko in se vrgli na reševanje. Iz goreče hiše in gospodarskih poslopij so rešili vso živino in tudi skoro vse pohištvo. Tudi gasilci so sicer kmalu prišli, toda bilo je prepozno, ker je bilo vse poslopje leseno. Pogorelo je do tal.

Ko se je ogenj pomiril, ker ni bilo več gorljivega, so gostje spet sedli za slavnostno mizo — slavljence, lastnik pogorelega doma, ostali svatje in še gasilci, vsi pri eni mizi, kakor da se ne bi nič zgodilo. Torej vse po znanem danskem pregovoru: Ne rogovili, če nič ne pomaga.

Kranj

† Ivana Lukman. V visoki starosti 88 let je umrla v petek zjutraj na Planini v Kranju gospa Ivana Lukman. Pokojnica je bila v Kranju dobro znana kot globoko verna in poštena žena. Bila je dolgo vrsto let oskrbnica v Ljudskem domu, kjer je svojo službo opravljala v splošno zadovoljstvo. Ljudski dom je bil za časa njenega oskrbovanja vzor reda in snage. Ker ji je mož kmalu umrl je sama lepo oskrbela bodočnost svojih hčerki gđ. Ivanki, katera pa je svoji materi dobro poplačala njen trud. Gđ. Ivanka je že 18 let uradnica v Hranilnici in posojilnici in je ves čas vzorno oskrbela za svojo mater. Naj v miru počiva! Žalujoci hčerki in sorodnikom naše iskreno sožalje!

Veselo bajko »Pastirček Peter in kralj Briljantine« uprizori Prosvetno društvo v Kranju

Otroški kotiček.

5

Murenčkovo potovanje

Koncertu je sledila tekma v teku. Naš junak je prehitel vse ostale tekmovalce in je zopet žel splošno priznanje.

Sledile so še druge tekme. Naš murenček je bil vedno prvi. Navdušenje je bilo tako veliko, da so ga nekateri dvignili na ramena in nosili po trgu na okrog.

Kot zadnja pa je bila tekma z vozovi. Murni so se vozili na listih cvetlic, pred katerimi so bili vpreženi hrošči. Naš murenček se te tekme ni udeležil. Stal je ob strani in

gledal, kdo bo zmagal. Prva je dospela na cilj lepa gospodična, ki je imela zelo ličen voziček, pred katerim sta bila vprežena dva lekra hrošča.

Slavnost se je zaključila z bogato pojedino.

Dolores Viesers

66

Podkrnoški gospod

Poslovenil Janez Pucelj

Toda kaplana težji sporočilo, ki ga nosi in ki več ne more izročiti. Morda so se medtem, preden pride domov, vrnil hlapci, ki jih je bil poslal Zrelan k Dravi iskat gospoda.

Četudi so ga našli: mrtvemu ne bo mogel ničesar več povedati. Tudi nič več prositi odpustitve.

Zalosten stopa Rutar čez tanki, cizeči sneg. Misli si mora na tolikanj reči, ki jih je prizadejal gospodu — na sovraž in prezir, na marsikatero ločavščino in na tisti večer; vroča rdečica barva kaplanu obraz, sram ga je.

Saj, takrat, tedaj je videl, da sam tudi ni prav nič boljši kakor ta vroči mladi človek, ki je bil njegov gospod. Meni, da bi bil moral kot duhovnik misliti odpuštljive in prizanesljive — nemara bi bilo potem marsikaj drugega.

Tako se Rutar približa Podkrnosu; oklevaje pridriž korak, zajeti in zavzdihne.

Tedaj zasliši v zraku zvoneč žvižg; naglo mu trzne pogled proti nebu. In glej: visoko gori plava nekaj sivga med redkimi snežinkami, kroži v širnih kolobarjih in se vrača spet nazaj proti Goram.

To je vendar Rudeš! Gospoda išče —

V vrvežu zadnje noči so bili na sokoia čisto pozabili.

Kaplanus oprezuje za njim in ga poskuša privabiti k sebi.

Toda pišč kroži venomer nad strmo padajočim gozdom, venomer tam gori, kjer stoji velika, gola bukev. Njegove glasne tožbe prodirajo Rutarju do tankih ušes.

»Piu, piu,« poskuša kaplan posnemati gospoda.

Trenutoma se zdrzne: usmiljena Mati božja, kaj ne stoji bukev vprav nad prepado? Morda — morda — živi vidi čestokrat več od ljudi!

Sopeč od razburjenja steče zdaj kaplan proti gozdu: tu je zavinek, tu mostek, tam čez se vije stezica v globoko globel.

Je precej tema med vlažnim skalovjem. Voda šumi. Izgubljene snežinke se opotekajo doli z ozke nebesne proge.

Rutar skače tako urno s kamna na kamen in pazi tako malo, da mu voda brizga skozi čizme; nato spet postoji in se ozira in išče.

Kaj se svetli tam, kaj leži tam čez pod visočim kamnom? Orožje???

»Gospod!« zadoni skoki skalovje; drhteč plane kaplan čez potok na škrl, ki meče mračno senco v globel.

»Gospod —« še enkrat zadušeno zajeti duhovni mož. Pri tej besedi se zgrudi na kolena in se zastripi prepal Lenartu, proštu, v mrtvaškobledi, tuji obraz.

Obotavlja se prime Rutar čez kamen visoko roko; mrzla je ko led. Potilje prestrašen po upalnih licih, težkih vekah, ozkih ustih —

In zdaj postane kaplanu samemu čisto ledeno.

Bojazljivo zre podolgoma stegneno postavov: erajca je vsa polna krvi — v boku zija grozna rana, tanka, rdeča strugica se izgublja v skalovju.

Je gospod izkravavil???

Polahko obriše Rutar sneg z gub platnene erajce in s plavih las, ki leže predenasto vlažni na rjavem kamnu. Potem dvigne gospodu težke roke in mu jih oprežno sklene na prsi.

Pri tem se mu pa le zdi, da čuti ob svojih mrzlih prstih samih le še nekaj toplega. Hlastno nagne uho na erce otrplemu gospodu in prisluškuje.

Nič! Pa vendar — ne bije, ah, samo slabotno podrtava — pa vendar živi!

Rutarju postanejo lica vlažna, a ne opazi. Drhteč potisne roke pod plavaloso glavo in jo vzravna.

»Gospod prošite zaključite tesnobno, pa gospodu ne gane nobna poteza v bledem obrazu.

Previdno hoče zdaj kaplan dvigniti težko truplo; tu ga vendar ne more pustiti ležati, mora ga nesti domov.

Pe veliki mož mu je pretežak. Mora poiskati pomoči. Tedaj potisne narahlo svoj plašč Lenartu pod glavo in oddirja.

Ima erečo. Spodaj pri prvi požgani domačiji, blizu globeli, stojite dve ženski in jokate. Od daleč že jima zakliče kaplan:

PEBECO

Bez Sapuna

PEBECO je novo peneče sredstvo za nego zob. Dasi ne vsebuje nikakega mila, vendar daje fine mehke pene, ki temeljito čistijo in dezinficirajo. Ker PEBECO vsebuje PEBECIN, napravlja Vaše zobe bleščeče bele in ovira tvorbo zobnega kamna.

Dozo za Din 12 — imate zelo dolgo.

Trbovlje

Občni zbor JRZ bo prihodnjo nedeljo, 5. marca ob poldevatih popoldne v veliki dvorani Društvenega doma. Poleg običajnega dnevnega reda je tudi poročilo g. poslanca Bitenca o političnem položaju.

Podružnica SPD »Bohor« gre na novo delo

Rajhenburg, dne 3. marca.

Te dni je podružnica SPD »Bohor« polagala račune o svojem delovanju za prvo leto obstoja. Iz poročila predsednika arh. ing. tov. Zmuderja je bilo razvidno, koliko je podružnica preteklo leto storila za razvoj turizma in tujskega prometa v našem kraju. Posamezni odseki so storili več, kakor je bilo pričakovati in to brez vsakršne podpore iz raznih fondov, odkoder so posestrime naših podružnic deležne bogatih milosti. Dejstvo je, da je naša podružnica že prvo leto pokazala, da je živa, krepka in sposobna za življenje.

Na občnem zboru se je sklenilo, da se bo v tem letu začelo z gradnjo planinskega doma na

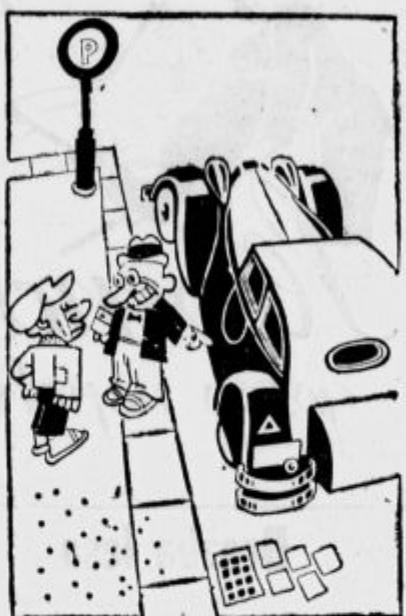
Zasilna kočja pod Javornikom

najlepši točki Bohorja-Oslci in boda storejeni vsi koraki, da se bodo naša sredstva za izvedbo tega načrta. Podružnica je našla povsod popolno razumevanje. S tem moramo priznati, da je občina Senovo že lansko leto v ta namen poklonila podružnici znaten znesek, kateri je zagotovljen tudi letos, kljub temu, da se nahaja v slabem finančnem položaju. Zaveda pa se gospodarskega po-

mena in je umestno, da bi jo tudi sosedne občine posnemale.

Ce bo sedanji odbor, ki je pomnožen z novimi močmi, delal tako, kakor preteklo leto, in če bodo vel tisti, katerih dolžnost je tako gibanje podpirati svoje storili, je upanje, da bo v doglednem času na Bohorju zgrajen planinski dom, kakršen bi že davno moral biti.

Bodi ob tej priliki omenjeno, da je podružnica iz lastnih sredstev zgradila pod najvišjim vrhom Javornikom zasilno kočjo, kjer lahko izletnik najde zavetišče v slabem vremenu. Ko bo pa še zgrajen na Oslci planinski dom, bo postal Bohor to, kar bi že davno moral biti. Saj se mnogi izletniki iz daljnih krajev čudijo, da je Bohor, tako lepa planinska točka, dosedaj bil še tako malo poznan.

»Ali znate šofirati?«

»Ne.«

»Izborno! Potem pa pazite nekoliko na svoj avtomobil, dokler ne opravim svojih zadev v banki.«

Doirpela je moja predobra in skrbna mama, gospa

Ivana Lukman roj. Zelnik

Nepozabno pokojnico bomo spremili na njeni zadnji poti v nedeljo, dne 5. marca ob pol 4 pop. iz hiše žalosti na Planini št. 42 na farno pokopališče. Sv. maša zadušnica bo brana v tukajšnji farni cerkvi.

Prosimo tihega sožalja!

Kranj, 3. marca 1939.

Ivanka, hčerka in vse ostalo sorodstvo.

»Lahko teče ena od vaju Pod Krnos?«

Mlajša pride bliže:

»Jezes, kaplan! Kaj pa je, gospod?«

»Steci Pod Krnos, Jerica, in reci, naj nekaj moških pride z nosilnico v globel. Pa šitro! Gospoda sem našle!«

»Gospoda!« se zveseli Jerica in objokani obraz se ji jasni.

»Že tečem!«

In steče čez tanki sneg, da ji plahutajo krila. Kapelanus gre nazaj v globel in se zgrbi na kamen poleg gospoda. Dih mu v mrzli obraz, mu drgne roke in noge in mu suši lase s konci širokih rokavov. Sree pa mu zaganja divje molitve gori k Bogu: enkrat še naj prošt odpre oči in bo pri-čisti zavesti, da mu bo mogel povedati zadnje sporočilo Alenkinu.

»Ne dai, da bi prej umrl, Gospod Kristus, prošim te, ne dai, da bi umrl!«

Toda raztepena in okrvavela postava leži tako tiho, da se Rutar apert zmede, ali je še življenje v njej. Bolesno ozka usta nekoliko kažejo zobe, oči so težko zatijane.

Nekoč, takrat ko je videl kapelanus te oči široko razprte: nekega jutra je bilo, ko je maševal.

Toda tedaj se je kaplan ustavljal, ni hotel videti ničesar, kljub temu da je čutil, da je gospod v stiski. Ni to njegova krivda? Ni šele ta samopravična trdosrdnost naredila blodečega moža za takega, za kakršnega ga je imel kaplan?

Rutar potloži na glas in etiane v nenadni bolečini Lenartu prste — tedaj gospod odpre oči. Zro mu tuje in so kakor obledle, vendar se zazde kaplanu kakor vzhajajoči zvezdi.

»Gospod —?« vpraša in se zgrozi.

Lenart mu zre tiho in tuje v obraz. Rutarja ne prepozna. Sliši samo temen, zibajoč se glas iz oblakov, ki ga obkrožajo.

Kaj govori ta glas?

Izgovarja neskončno iskreno žensko ime: Alenka, Alenka —

Zagoreloljub obraz ga zre iz tega imena in glas govori naprej živopreseče. Ve praviti o ljubezni in ognju, o kralju:

»Kralj te kliče!«

Saj, enj, k sodbi. Lenart va,

Grenka groza mu hoče spet zadrgniti srce, pa tedaj se za nekaj trenutkov pretrga megla, ki mu mami svest, in razume, kaj mu govori Rutar — razume še dosti več.

Alenkinu duša ga trenutoma tako obda, kakor da mu hoče podariti zadnjo prisrčnost, preden zibne v večno luč. In med Rutarjevimi bednimi besedami in njenim sladkim, nadzemskim dotikom vžide Lenartu vednost, ki je hkrati očistujoča bol in rešilni pas.

Alenka je umrla.

Lenart ve to hipoma; kar hipoma tudi razume, zakaj je bila odšla. Ni potreba, da bi mu kaplan šele pripovedoval; ve, da je ona zapalila macesen in čisto jasno je v njem, čemu je to naredila.

»Kralj te kliče,« šepeta okrog njega.

»Grem,« odgovarja Lenartova duša, »zakaj zdaj vem za pot.«

Maša Alenka je bila ponižno v požrtvovalni ženski ljubezni posoda, v katero je hotel Bog položiti poslanstvo svojega usmiljenja!

Prav do zadnjega konca seveda Lenart ne more še vsega razbrati: bela noč se sili spet žameč nadenj. Vendar ko apert zdrsne v tujo globino, ne pada več v grozo, marveč gre spat sladko spanje.

Kmalu mine advent s svojimi dolgimi, tihimi nočmi. Ze okrog svetega Andreja je zapadel velik sneg; ta leži zdaj bel in krotak na tolikih podrtijah in na pomandranih ozimnah. Ljudje domujejo po podzemeljskih jamah in kočah iz žaganic; bolniki in betežni, ki bi tako ne mogli pregaziti zime, so našli zakotje v prošnji. Gori v gozdu že čakajo drvarji in pripravljajo hlode za hiše, ki jih bodo zidali na spomlad.

Proštija je dobila novo, belo skodlasto streho, toda grad gori na griču kaže žalostno lice. Stolnik Castelbarco jo je popihal pred koroško meglo in se zatekel k sorodnikom v Lombardijo. Govori se dosti o tem, koga bodo postavili na grad. »Morda celo gospoda prošta?« Ljudje predejo marsikaj. Bolj pametno bi še bilo, kako če postavi cesar Podkrnošanom kakšnega pribeglega lizuna, ki ne razume niti nemških korošev, kaj šele da bi razumel slovenske.

TUDI VI

kupujte stalno in samo v

»ROŽA«

CVETLIČARNI

Ljubljana, Franciškanova ul. 3.
Telefon 31-74.

OREHE

in orehova jedra, štajersko blago, nudijo po ugodni ceni.

Franc Matheisovi nasledniki, Brežice

oglas

Slovencu-
-gotov uspeh!

Dražba lesa

Začasna državna uprava razlaščenih gozdov v Ljubljani, Cesta 29. oktobra 24/1., bo prodala dne 20. marca 1939 na javni dražbi ca.

590 m³ iglastega tehničnega lesa na panju

iz razlaščenih gozdov pri Straži. Dražba se bo vršila pri šumski upravi v Straži pri Novem mestu.

Razglas, pogoji, tiskovine in pojasnila se dobijo pri gornji upravi v Ljubljani in pri šumski upravi v Straži.

Mali oglasi

V malih oglaših velja vsaka beseda 1 din; ščitovanjaki oglaš 1 din. Debele tiskane naslovne besede se računajo dvojnó. Najmanjši znesek za mali oglas 15 din. Mali oglaš se plačuje takoj pri naročilu. Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka petineta vrstica po 3 din. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti snamko.

Službe iščejo

Bolniška strežnica

s 15 letno prakso išče zaposlitve. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3139.

Absolventka

meščanske šole z maturo, vešča tudi strojepljaka — želi vstopiti kot začetnica v pisarno. Je marljiva in nadarjena. Ker je revnih staršev in hčerka težkega vojnega invalida, jo toplo priporočamo. Pojasnila daje: Udrženje vojnih invalidov, krajevni odbor Sevnica. (a)

Zasluzek

Vsaki osebi, družini nudimo stalni zasluzek doma. Pišite: Anos, Maribor. (r)

Službo dobe

Sposobne osebe marljive, dobe stalno namestitev v svojstvu krajevnih zastopnikov, kakor tudi zunanjih uradnikov. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Zavarovalnica« 3163

Stenotipistinja

s perfektnim znanjem slovenske in nemške stenografije, išče večje industrijsko podjetje. Služba je dobra in stalna. Ponudbe upravi »Slovenca« pod št. 3181. (b)

ISOBE

ODDAJO:

Sobo

z vhodom s stopnic takoj oddam. Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 3223.

Prodamo

Za vsako družino

oblačila — najboljša in najcenejša — Presker, Sv. Petra c. 14, Ljubljana

Moško športno kolo

naprodaj. Kozarje št. 69, Tržaška cesta. (1)

Damsko kolo

naprodaj. Brezovica 16 pri Ljubljani. (1)

Steklena volna

za vsakovrstno izolacijo, toplote, mraza in zvoka. »Čehostaklo« B. Lisek - Ljubljana. (1)

Okna, vrata,

pragove, stopnice in druge dele stavbnega pohištva — zaradi prezidave prodam. Vse v dobrem stanju. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3211.

CONTINENTAL

mesečno po Din 200—; za državne uslužbenice po Din 100—

Ivan Legat

Ljubljana, Prešernova 44
Maribor, Vetrinjska 30

Svetovno znane nemške znamke

»Brenabor«

dvokolesa petkrat kromirana in odporno emajlirana, z nezlomljivim okvirjem, dobite po ugodnih obročnih odplačilih pri tvrdki.

Kleindienst & Posch
Maribor, Aleksandrova 44»Presto«
kolesa

večletna tovarniška garancija. Na ugodne obroke. Na zalogi tudi kolesa drugih znamk. Rabljena kolesa vzamemo v račun.

Nova trgovina

Tyrševa cesta 36
(Nasproti Gospodarske zveze).

"Moj mož ni mogel verjeti svojim očem!"

izjavlja gospa Gaby Wagner,

"PRAVI, DA SEM VIDETI ZA 10 LET MLAJŠA. EVO, KAKO SEM TO DOSEGLA."

Fotografija gospe Wagner pred uporabo nove kreme za kožo Tokalon z Biocelom.

Fotografija gospe Wagner, ki kaže presenetljivo izpremembo v nekaj tednih.

"Zdi se mi res kakor čudež, to so bile Vladkove besede. Še pred dvema mesecima sem imela brazde in gube na čelu, okrog oči in ust — imela sem res videz žene v srednjih letih. Danes se vse prijateljice divijo moji jasni dekliški polti brez vsake gube. Vsem rečem, naj kakor jaz uporabljajo hrano za kožo Tokalon z Biocelom. Nekatera so se mi posmehovale, dokler niso same poizkusile. Ko so videle presenetljive učinke, so tako navdušene, kakor sem jaz."

BREZPLAČNI VZOREC: Vsak čitatelj tega lista more dobiti zelo okusno kaseto s kremo Tokalon (rožne ali bele barve) ter puder Tokalon različnih nijans. Pošljite Din 5— v poštinih znamkah za poštnino in oмот in druge stroške na naslov: Hinko Mayer in drug. Odio 10. C. Zagreb, Praška ulica 6

Vporablajte za vsako noč rožnato hrano za kožo Tokalon, ki vsebuje Biocel, iznajdbo znamenitega dunajskega vseučiliškega profesorja. Biocel je vitalni element mladosti, pridobljen iz kože mladih živali — enak je dragocenim in prirodnim hranilnim elementom v Vaši lastni koži. Čez dan uporabljajte belo kremo Tokalon, ki napravi kožo jasno in gladko ter jo očisti od zajedalcev in razširjenih znojnic. S kremami Tokalon so zajamčeni uspešni rezultati, ali pa se denar vrne.

Letos hočemo biti prvi

z dobrimi kolesi in nizko ceno. Sprejemamo zastopnike. Šket, Vransko. (1)

Vino in sadjevec

prvovrstno, sortirano, od 60 litrov naprej razpoložljiva posestva »Grič« pri Mariboru. (1)

Fotografski aparat

10x15, s prvovrstno lečo, malo rabljen, z vsem priborom, palcatativ, ugodno proda Bartel, Jegličeva cesta 7. (1)

Naznanilo!

Prva velika pošiljka koles je prispela. Oglejte si brezobvezno pri »Tehnik« BANJAL, Ljubljana, Miklošičeva 20. (1)

Ženitbe

Resnega znanja

z dostojnim, dobrim ženskim srcem želi simpatičen državni uslužbenec v svrhu ženitve. Dopise v upravo »Slovenca« pod »Zračne višave« 3224. (2)

Posedstva

Hiše

trgovske in stanovanjske ter stavbene parcele ozir. posestva — nudi v ugoden nakup Pristavec Franjo, realitetna pisarna v Ljubljani, Erjavčeva c. 4a

Travnik

9000 m², v neposredni bližini Rakovnika, ob železnici, naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3225. (p)

Stavbna parcela

v izmeri 5000 m², ob drž. in banovinski cesti, v bližini kolodvora Vižmarje, pod ugodnimi pogoji naprodaj. Pojasnila: Vižmarje 59. (p)

Hiša

z moderno urejeno parno pekarno, dobro ideočo, v industrijskem kraju, zaradi bolezni in družinskih razmer ugodno naprodaj. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 3130. (p)

Dvostanovanjsko hišo

v bivši viški občini, pet minut od tramvaja, prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3201.

Velika trgovska hiša

dvonadstropna, v sredini mesta Celja, z velikimi skladišči, naprodaj. Ugodna naložitev kapitala. Ponudbe podružnici »Sl.« v Celju pod »Ugodno« št. 3117. (p)

Krasne stavbene parcele

v sončni, brezprašni in mirni legi blizu kolodvora, elektrika, priključek na mestni vodovod, lahek dohod in dovoz — prodaja po zmerni ceni B. Mejovšek, Maribor, Tattenbachova ulica 13. (p)

Kupimo

Dobavitelje

za sveža jajca, zavite v originalnih zabojih, iščemo. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »Dobavitelji« št. 3235. (1)

Denar

Hranilno knjižico

Kmetске posojilnice Ljubljanske prodam. Ponudbe upravi »Slovenca« pod »60.000« št. 3193. (d)

Pohištvo

vse lastnega izdelka, kupite najceneje pri Andrej Kregar, St. Vid n. Ljubljano, poleg kolodvora.

Če hočete

lepe in trpežne opreme, Vas najugodnejše postreže Pohištvo Malenšek, Celovška cesta 258. Stalna velika razstava! Uradnikom tudi na obroke. (s)

STROJI

Šivalni stroj

pogrešljiv, naprodaj. — Brezovica 16 pri Ljublj.

Dunajski velesejem

MEDNARODNI SPOMLADANSKI VELESEJEM

od 12. do 18. marca 1939 - tehnični sejem do 19. marca 1939

Znatne vozne olajšave na vseh železnicah

Sejemška palača: (Messepalast)

Sejem luksuznih in potrebnih predmetov, sejem tekstilnega blaga in oblačil, sejem pohištva, dunajska moda pletiva, »Umetnost v obrtu«, potne potrebščine itd.

Na Rotundi: (Rotundgelände)

Tehnični sejem, sejem poljedelskih in gradbenih strojev ter strojev za gradnjo cest, sejem za rudarstvo in elektrotehniko, sejem živeža in sredstev za uživanje, gasilske potrebščine itd.

V modni hiši prednažanje najnovejših in najizbranejših dunajskih modelov.

Vsa navodila daje generalni zastopnik dunajskega velesejma za Kraljevino Jugoslavijo
Heinr. Piannenstill, Beograd II, Brankova 8, oziroma

Ljubljana: Zveza za tujski promet v Sloveniji »Putnik«, Gajeva ulica (Nebotičnik). Maribor: Zastopstvo »Putnik« A. D. za promet potnikov in turistov v Kraljevini Jugoslaviji, Trg Svobode, »Mariborski grad. Ljubljanska kreditne banka podružnica. Celje: Prva Hrvatska štedionica. Tourist Office »Putnik« A. D., Aleksandrov trg 1 ter vse podružnice društva »Putnik« v državi.

POHIŠTVO!

E. ZELENKA

tovarna pohištva, tapetnistvo in vse stanovanjske opreme
MARIBOR, ulica 10. okt. 5

Globoko užaloščeni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem, da je v četrtek, dne 2. marca ob 19.30 po dolgotrajni mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere dočrpel naš predragi mož, oče, stari oče, tast in svak, gospod

IVAN SAKSIDA

sodni uradnik

Na zadnji poti ga spremimo v soboto, dne 4. marca ob 17 iz mrtvašnice na okoliško pokopališče v Celju.
Celje, dne 2. marca 1939.

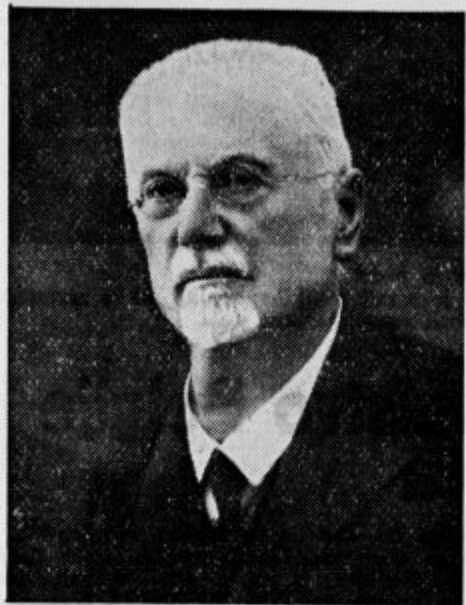
Globoko žalujoči:

Marija, soproga; Gabrijela por. Plahutnik, hčerka; Ivan, sin; Jože Plahutnik, zet; Jožek, Ivanček, vnuka in ostalo sorodstvo

Ljubljana

85 letnico

svojega življenja obhaja danes g. Ivan Skušek, revizor davčnih uradov v pok., v katerega je stopil šele pred sedmimi leti po 60 letnem zvestem službovanju. G. Skušek se je rodil 4. marca 1854 v Radečah kot sin davčnega uradnika. Tudi nje-

gov stari oče je bil davkar v pleterski graščini, zato ni čudno, da je tudi 17letni Ivan Skušek po končanem šestem razredu gimnazije stopil v davčno prakso v Novem mestu. Služboval je nato še v Žužemberku, Metliki, Postojni, Ribnici in naposled v Ljubljani, kjer je ostal 36 let do svoje upokojitve. Dosegel je pod Avstrijo visok čin lustratorja (revizorja) davčnih uradov in bil večkrat odlikovan. Po prevratu je bil imenovan za glavnega revizorja davčnih uradov na ozemlju Slovenije. Naš jubilar je služboval nič manj kakor 60 let, 3 mesece in 5 dni. G. Skušek se je leta 1876 poročil z Marijo Nahtigal, ki mu je bila družica dolgih 55 let. Imel je devet otrok, od katerih žive še štirje. Vse je vzgojil v krščanskem duhu, v kakršnem je tudi sam vse življenje živel. Že nad 35 let je naročnik »Slovenca«, naročen je pa tudi na druge katoliške časopise. Bog ohrani našega jubilara zdravega in zadovoljnega do skrajnih dni človeškega življenja.

1 Zahvalna pobožnost za srečno izvolitev papeža bo v stolnici sv. Nikolaja jutri, v nedeljo, 5. marca v sledečem sporedu: ob pol 10 bo pridiga prevzvišenega g. škofa dr. Gregorija Rožmana, ob 10 slovesna pontifikalna škofova sv. maša, po maši zahvalna pesem in molitev za novega papeža Pija XII. — Vse vernike najvredneje vabimo, da se zahvalne službe božje udeležijo. Skupno s svojim prevzvišenim nadpastirjem se zahvalimo Bogu, da je dal svoji Cerkvi tako hitro novega poglavarja!

1 Cerkvena glasba v stolnici. V nedeljo, dne 5. marca pri slovesni škofovi maši ob desetih se bodo izvajale sledeče skladbe: Ign. Mittererjeva Missa Ss. Nominis Jesu. Foersterjev gradual. Premrliv ofertorij in Tebe Boga hvalimo, ter dr. Fr. Kimovčeva Papeška himna.

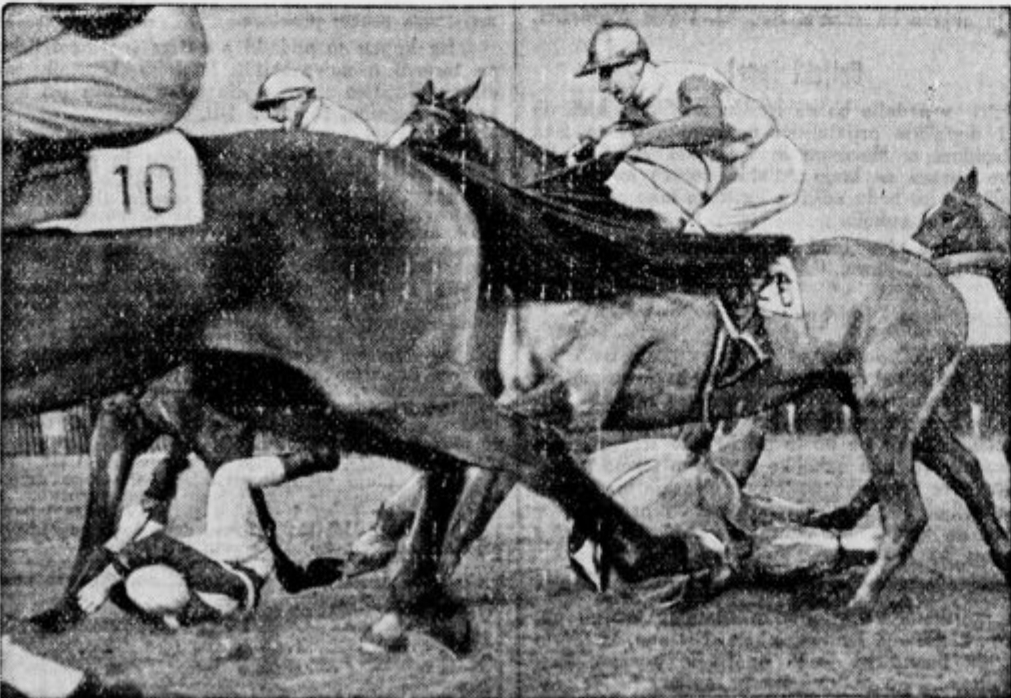
1 Prosvetna zveza v Ljubljani poziva svoja društva in Dekliške krožke, da se z zastavitvami udeležijo zahvalne službe božje za srečno izvolitev sv. očeta Pija XII.

1 Maša za turiste in izletnike bo jutri v kapeli Vzajemne zavarovalnice ob pol sedmih.

1 Vsi hišni posestniki iz k mestu Ljubljani inkorporiranih bivših občin, katerih hiše so bile zgrajene pred 5. septembrom 1936, se vabijo, da se nemudoma zgledajo v času od 8—13 v pisarni Prvega društva hišnih posestnikov v Ljubljani, Salendrova ulica 6-I. v svrhu potrebnih podatkov za podaljšanje davčne olajšave na 20 let. Prinešiti je s seboj odlok o davčni olajšavi in plačilni nalog za zgradarino za leto 1938. Zadeva je nujna in potrebujemo podatke do včetega 9. marca.

V nedeljo, 5. marca ob 20 akademija ZFO v Unionu!

1 Opozorjamo vse interesente na razpis raznih dobav živin in premoga za Delavski dom v Ljubljani, ki je bil objavljen v prilogi k 17. kosu »Službenega lista kr. ban. uprave dravske banovine« z dne 1. marca 1939.

Sedemnajst dirkačev je jahalo preko njega. Pri jahalnih tekmah »R. E. Sassone« v Hurst-parku v Londonu je prišlo do nenavadne nesreče. Tekem so je udeležil tudi znani ameriški jahalec L. E. Stoddard na konju »Milunec«. Pred zadnjo zapreko je bil drugi in je pravkar gnil svojega konja, da bi se povzpel na prvo mesto, pa se mu je konj spodtaknil in Stoddard se je zvalil po tleh. Vsa vrsta sedemnajstih dirkačev je drvela preko njega, ko so oddrevili, je vstal — popolnoma nepoškodovan, le tekma je bila za njega izgubljena.

1 Mestni trošarinski urad se seli. V ponedeljek in torek se bo selil mestni trošarinski urad iz svojih doseganih prostorov v II. nadst. Kresije v I. nadstropje Kresije, vhod iz Lingarjeve ul. 1. Zato bo urad v teh dneh sprejemal stranke le v nujnih zadevah, v sredo 8. marca pa bo poslovanje urada zopet normalno.

1 Huda nesreča na Celovski cesti. Včeraj zjutraj je na Celovski cesti podrl neki avto 55 letnega podpreglednika finančne kontrole Marka Ujčiča, stanujočega v Galetovi ulici 9. Ujčič je do bil hude poškodbe po vsem telesu. Prepeljan je bil v bolnišnico.

1 Huda nesreča na Celovski cesti. Včeraj zjutraj je na Celovski cesti podrl neki avto 55 letnega podpreglednika finančne kontrole Marka Ujčiča, stanujočega v Galetovi ulici 9. Ujčič je do bil hude poškodbe po vsem telesu. Prepeljan je bil v bolnišnico.

VAŠO NOVO OBLEKO
ali povrnika za pomlad kupite tam, kjer je res poceni, lepo in dobro blago. Naslov trgovine je:
BRATA VLAJ, Wolfova 5

1 Do vključno 5. marca so razstavljene orientalske preproge »Mekka« pri »6c, Tyrševa cesta 8.

1 V Stritarjevi ulici št. 6 v Ljubljani, pri frančiškanskem moštu, se sedaj nahaja optik in urar Fr. P. Zajec, torej ne več na Starem trgu. Samo kvalitetna optika.

1 Velika izbira za črne obleke marengo, modne hlače — JELOČNIK & SIMONČIČ, Ljubljana, Pred Senkavcem.

Delo ljubljanskega Rdečega križa

Ljubljana, 3. marca.
V četrtek ob 6 zvečer je imel svoj redni občni zbor ljubljanski Rdeči križ, ki ga je vodil predsednik dr. Oton Fetič. Udeležba članstva je bila zadovoljiva. Predsednik je pozdravil zastopnike raznih oblasti, med temi zastopnika divizije san polkovnika dr. Brusta, zastopnika oblasti mestnega občinskega sveta insp. Westra ter druge zastopnike. Z občnega zbora sta bili odpo-

Maribor

Tatvine mesa v klavnici

Maribor, 3. marca.
Danes se je pred malim senatom mariborskega okrožnega sodišča zagovarjal 39 letni mesarski mojster Ivan Lipovšek s Pobrežja pri Mariboru zaradi znanih tatvin v mariborski mestni klavnici. Obtoženi Lipovšek je mesarski mojster na Pobrežju in je bil znan, da živi v urejenih gospodarskih razmerah. Vključ blagostanju, v katerem je živel, pa je svojim stanovskim tovarišem od 1. 1932 stalno kradel meso in mesarske izdelke. Njegovim tatvinam so sicer prišli na sled, vendar ga niso hoteli prijaviti, ker je škodo poravnal in ker so imeli obzir do njegove družine.

Od 1932 do 1934 je imel Lipovšek skupno prekaževalnico z mesarjem Ivanom Bencikom. V tem času je Lipovšek svojemu tovarišu stalno kradel meso, in sicer v velikih presledkih, da znaša vrednost vsega ukradenega blaga po Bencikovih navdah kakih 6000 dinarjev. Ni pa Bencik bil edina Lipovškova žrtev. V mestni klavnici ima vsak mesar v hladilnici svojo celico, ki so druga od druge ločene z žično ograjo. Celice so vedno zaklenjene, ključke pa imajo lastniki oziroma najemniki celic. Mesarji in čuvar so več let opazili, da iz celic zmanjkuje meso, drobovina in razni mesarski izdelki. Čuvar je poleg tega večkrat opazil na žičnih vratih kose mesa, ki jih je nekdo očitno skušal s prirotenim predmetom izvleči, pa se mu to ni posrečilo, ker so bili kosi preveliki. Hrastnik, ki opravlja službo čuvara, je opazil sumljive stike med obtoženim Lipovškom in mesarskim pomočnikom Lahom, ki je bil uslužben pri mojstru Piršu. Dne 24. avg. je Hrastnik Laha zalotil pri tatvini in tako so prišle dolgoletne tatvine na dan. Oba sta kmalu priznala, da sta skupaj kradla raznim mesarjem meso v velikih množinah. Tako navaja mesar Pirš, da mu je v zadnjih letih zmanjkalo mesa v vrednosti kakih 9000 dinarjev. Pri preiskavi so tudi ugotovili, da se je obtožene pri svojih tatvinah posluževal tudi nekega svojega ne-doletnega vajenca. Lipovšek povečini priznava svoja dejanja, nekatera pa taji, vendar se mu da vse dokazati z izpovedbami raznih prič. Kradel je tudi raznim drugim mesarjem, ki ga pa niso prijavili, ker je škodo poravnal. Mesarski pomočnik Lah je izpovedal, da ga je Lipovšek za tatvine pridobil s trditvijo, da so tudi prejšnji Pirševi pomočniki pomagali pri tatvinah mesa svojemu mojstru. Sodniki so Lipovšku za tatvine prisodili 6 mesecev strogega zaporu in 3 leta izgube državljan. pravice.

elani vdanostni brzojavki pokroviteljici Rdečega križa Nj. Vel. kraljici Mariji, in predsedniku Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu.

Predsednik je naglašal, da Rdeči križ v Ljubljani lepo napreduje, saj je do sedaj članstva nad 3000, to se pravi, da je vsak trideseti ljubljčan član Rdečega križa. Dalje je poudarjal, da vojna še vedno ni izločena kot sredstvo medsebojnega obračunavanja, kakor nam dokazujejo razni zgledi in dogodki zadnja leta. Položaj je danes tak, da morajo stopiti — česar smo se vedno bali — priprave za vojne dolžnosti Rdečega križa v ospredje. Potrebujemo številno izvežbano sanitetno osebje bolničarjev, samarijanov, pomožnih strežnikov in drugih, poučiti moramo prebivalstvo o nevarnostih vojne, zlasti o nevarnosti zračnih napadov. Hočemo biti armada človekoljubja, ki ne išče ne lavorč ne slave, ampak vidi v zmanjšanju človeškega gorja in v sreči človeštva svojo zmagajo.

Tajniško poročilo je podal g. Malnarič, ki je omenjal, da ima sedaj društvo 3427 članov ter je v primeri z letom 1937 napredovalo za 1225 članov. Blagajniško poročilo je podal g. Mlejnik.

Zelo zanimivo poročilo je bilo upravnika g. Antona Jagodica, ki je poročal, da je Rdeči križ razdelil skupno 70 ton premoga med reveže, 1170 kg moke, več obleke in blaga. Obdarovanih je bilo 595 družin s premogom, 117 družin s krušno moko in 20 družin s blagom. G. Jagodic je izrekel vsem dobrotnikom iskreno hvalo za storjeno dobro delo.

Zelo zanimivo poročilo o samarijanskem odseku je podal g. dr. Miš. To poročilo govori o velikem idealizmu, ki preveva vse mlade člane samarijanskega oddelka. Predsednik je tudi prečital troje zelo značilnih pism, ki razodevajo po-žrtvolnost teh članov.

Pri volitvah je bil na predlog ge. Kroflove ponovno izvoljen za predsednika dr. Fetič, za podpredsednika pa na predlog dr. Fetičega ga Kroflove, v ostali odbor pa po večini dosedanja odborniki.

— Bodoče matere morajo paziti, da se izognejo vsaki lenivi prebavi, posebno za-prijetju z uporabo naravne »Franc-Josefove« grenke vode. »Franz-Josefova« voda se lahko zavziva in učinkuje že po kratkem času brez neprijetnih pojavov.
Reg. po min. soc. pol. in n. zdr. S-br. 15.485. 25. V. 35.

Za razpravo je med mariborskimi mesarji vladalo veliko zanimanje, saj je menda prvi primer, da bi mesar tako oškodoval svoje stanovske tovariše.

Zvočni kino Pobrežje-Maribor

4. in 5. marca — vefilm

Pater Vojteh Oglejte si ta film!

1 Elektrifikacija pesniškega kolodvora. Na Pesnici se je elektrifikacija začela izvajati tudi na vzhodni strani železniške proge. Položili so 500 m dolg kabel, ki je izpeljan pod progo. Sedaj bi bil primeren trenutek, da elektrificirajo tudi železniško postajo, ki se sredi drugih že elektrificiranih hiš še vedno šopiri s petrolejkami.

1 Ojačenje ulične razsvetljave. Mestno elektriško podjetje je ojačilo ulično razsvetljavo na Korški cesti in v Stolni ulici. Namestili so nekaj novih svetilk, pri ostalih pa so sedanje žarnice zamenjali z močnejšimi. Ojačila se bo tudi razsvetljava v Tattenbachovi, Jurčičevi in Kopališki ulici in v Ulici 10. oktobra.

1 Dela na stavbah so zopet pričela. Na novih stavbah, ki so bile na jesen v surovem stanju dograjen, so zopet pričela. Številne stavbe v mestu so oživele ter je dobilo zaposlitev več sto zidar-skih delavcev, ki so imeli čez zimo neprosto voljne počitnice.

1 Umrla je Marija Simoničeva, 60 letna zaslebnica v Cankarjevi ulici 15. Naj v miru počiva, sorodnikom naše sožalje!

Sto let francoskega slikarstva

Velika razstava francoske umetnosti v muzeju kneza-namestnika v Belgradu

Belgrad, 3. marca. AA. Po zaslugi visokega zanimanja Nj. Vis. kneza namestnika za umetnost, postaja Belgrad čedalje važnejše središče umetnega življenja in delovanja. Po veliki razstavi italijanskega portreta preteklo pomlad, razstavi, ki je privabila več kot 80.000 obiskovalcev, bo zdaj dva tedna odprta v muzeju kneza Pavla prav tako veličastna razstava »sto let francoskega slikarstva«. Na razstavi bo razstavljenih več kot 120 umetnin največjih francoskih slikarjev do Cézanna in več kot 50 risb največjih francoskih mojstrov. Slike za razstavo pošljejo najznamenitejši francoski muzeji in najslavnejši zasebni zbiralci. Samo iz pariškega Louvra dobimo več kot 20 slik. Slike iz Lyona. Reimsa, Dijona, Nancyja, Bordeauxa, Pontpellierja, Montaubana itd. se bodo pridružile zbirki iz Louvra in najlepšim umetninam iz drugih zbirk. Umetnine bo poslal tudi slavni Rodinov muzej v Parizu in versajski muzej. Na razstavo bodo poslali svoje slike tudi znameniti svetovni zbiralci Rosenbert, Duran, Cognacq, Wildenstein itd. Med zbiralci zunaj Francije bodo

Naznanjam cenjenemu občinstvu, da sem prevzela s 1. marcem

staroznani hotel in restavracijo »MARIBORSKI DVOR«

Večletna praksa v tej stroki bo najboljše jamstvo za solidno postrežbo v splošno zadovoljstvo cenjenih gostov.

Danes zvečer ob 20 bo otvoritveni koncert. Za obilen obisk se priporoča

Fani Kveder
najemnica hotela »Mariborski dvor«

1 Društvo prijateljev SK Železničarja ima v nedeljo, 5. marca, ob desetih dopoldne na svojem športnem igrišču ustanovni občni zbor.

1 Cokanova je umrla. V četrtek zvečer je na svojem domu v Mejni ulici umrla Cokanova, katero je njen mož obstrelil in o čemer smo obširneje poročali pred dnevi.

1 Pod kolesa težkega voza. 29 letnemu Viktorju Čmuru od Sv. Ruperta v Slov. gorah so se splašili konji. Voz sta konja tako naglo potegnila, da je Čmura vrglo z voza pod kolesa. Zlomilo mu je čeljust, dobil je pa tudi hude notranje poškodbe.

1 Zahvala. Neimenovani iz Počehove je po podružnici »Slovenec« v Mariboru daroval 50 din za Slovenski dom v Ljubljani in enako vsoto za mariborski stadion. Najlepša hvala!

1 Poravnalo postopanje je uvedeno o imovini trgovca z modnim blagom Izidorja Fincija v Gosposki ulici. Terjatve je prijaviti do 8. aprila, prvi narek bo 17. aprila. Dolžnik ponuja 40% poravnava. Aktivna znašajo 58.556 din, pasiva pa 110.304 dinarje.

1 Vojaški urad sporoča, da so z lastniki prevoznih sredstev, ki se morajo udeležiti razporeda oz. pregleda, mišljeni vsi lastniki voz, motornih koles, osebnih in tovornih avtomobilov.

1 Občinska uprava na Pobrežju sporoča, da vojaški razpored za občino Pobrežje v nedeljo, 5. marca, zjutraj od sedmih do pol šestih zvečer na vojaškem vežbališču na Tezmem. Javiti se morajo vsi za vojaško službo sposobni obvezniki od 1889 do 1917 letnika. Predložiti morajo vojaško izpravo. Obenem s temi se morajo javiti vsi dajalci živine in komore. Dne 12. marca se v istem času in na istem prostoru vrši pregled konjev, vozov, vprege ter avtomobilov. Lastniki bodo še posebej pismeno vpoklicani. 12. marca bo sporoden tudi vojaški razpored onim, ki se iz tehtnega razloga v nedeljo, 5. marca, ne bi mogli odzvati pozivu k razporedu.

1 Zadnji član Pinteričeve razbojniške tolpe prijet. Z Vranskega je prispela vest, da so tam-kašnji orožniki aretirali zadnjega člana Pinteričeve razbojniške tolpe Karla Hojkerja, brezposelnega čevljarkega pomočnika, ki je osumljen soudeležbe večjih vlomov v Dravinjski dolini, ki so jih izvršili Pinterič, Juhart in Kele. Hojkerja so odgnali v zapore mariborskega okrožnega sodišča.

1 20 vojaških rjuh ukradel. Studenški orožniki so bili od poveljstva pionirskega bataljona v Ptuj obveščeni, da je od vojakov odpušeni Jožef Fistravec iz Studencev ukradel 20 vojaških rjuh ter jih dal shraniti svoji zaročenki. Orožniki so rjuhe tam res našli in jih zaplenili. Pristavca so povabili na orožniško postajo, kjer so mu naročili, naj rjuhe zavije v zavoj. Med zavijanjem pa je Fistravec izrabil priliko ter eno rjuho skrivaj vtaknil pod svoj plašč. Orožnik je tatvino opazil ter mu vnovič ukradeno rjuho odvzel.

1 Lažno potrdilo o plačanih davkih je mariborski policiji predložil neki mariborski nemški zdravnik. Dobiti je hotel potni list, za kar je moral predložiti običajno potrdilo o plačanih davkih, kar je tudi storil. Kmalu pa so ugotovili, da je potrdilo neresnično, čeprav je napisano na pravilni formulir in opremljeno s pravnim žigom. Dognali so namreč, da davčni upravi dolguje na davkih 23.000 dinarjev, potrdilo pa je pravilo, da ima vse davke plačane. Policija je zdravnika, ki je v Mariboru zelo znan, prijavila državnemu tožilstvu.

Gledališče

Sobota, 4. februarja ob 20: »Prodana nevesta«. Red D. — Nedelja, 5. februarja, ob 15: »Boecaccio«. Gostovanje g. Poheta. Znižane cene. Ob 20. uri: »Automelody«. Znižane cene. Zadnjič.

Pij XI. ie Piju XII. zapustil svoj mašni kelih

Rim, 3. marca. AA. Stefani: Nečak papeža Pija XII. markiz Carlo Pacelli je dal časnikiarjem izjavo, v kateri pravi med drugim, da so pred nekaj dnevi odprli oporoko papeža Pija XI. Iz oporoke se je izvedelo, da je pokojni papež zapustil svojemu državnemu tajniku kelih z zlatim pokrovom in posodo za hostijo, ki sta mu vseh 17 let služili pri sv. maši. Markiz Pacelli je rekel, da bo papež Pij XII. služil sv. maše s cerkveno posodo, ki mu jo je zapustil pokojni Pij XI.

1 Vatikan, 3. marca. AA. Hays: Papež Pij XII. se je takoj popoldne peljal na prvi sprehod po vatikanskih vrtovih in sicer s starim avtomobilom, ki ga je rabil še Pij XI. preden se je moral zaradi svoje slabosti posluževati posebnega voza s premično streho.

Angleški poslanik v Burgosu

London, 3. marca. 6. Iz zunanje urada sporočajo, da je imenovan poslanik iz Bagdada, sir Maurice Drummond Peterson za poslanika pri nacionalistični vladi v Burgosu.

Španski poslanik v Parizu

Burgos, 3. marca. 6. Iz dobro poučenih krogih se čuje, da bo za poslanika španske nacionalistične vlade v Parizu imenovan general Espinoza De Los Monteros, ki je bil do nedavnega državni podtajnik za zunanje zadeve pri španski vladi v Burgosu.

Eksplodije v Angliji

London, 3. marca. b. Ob večerajšnjem atentatu na vodovod je policija zaplenila sedem ton eksploziv, ki so se nahajala v irski republikanski armadi na Angleškem. Scotland Yard je bil obveščen, da so bili atentati na vodovode izvedeni z gelignitom. V četrtek zvečer je policija v Londonu preiskala 70 sumljivih potnikov, toda brez uspeha. Nato je policija pozvala javnost, da ji pomaga pri zasledovanju štirih možkih, ki so jih videli v bližini vodovoda. Vse policijske oblasti so dobile nalog, da zastražijo vse važnejše postojanke, kakor vodovode, električne centrale, železnice in kolodvore.

KULTURNI OBZORNIK

Ob današnji premieri v Narodnem gledališču: ljudska igra »Prevara«

Iz pogovora z avtorjem Lojzetom Štanderkerjem.

Bilo je v Mariboru, med banketom, ki ga je priredila gostoljubna uprava mariborskega gledališča ljubljanski gledališki družini, ki je gostovala ob 20-letnici gledališča »Hlapci«.

Član mariborskega gledališča, Lojze Štanderker, čigar drama iz kmečkega življenja z naslovom »Prevara« je doživela v letošnji sezoni na tamošnjem odru svojo uspešno predstavo, je sedel pri večerji poleg mene, zato sem mu, glede na bližnjo ljubljansko uprizoritev, zastavil nekaj vprašanj.

Ljubljansko občinstvo vas še ne pozna — prosim predvsem nekaj osebnih podatkov: rojen? kdaj? kje?

»Rojen sem v Gačniku pri Mariboru — leta 1911.«

Vaši prvi literarni poizkusi?

»Ko sem bil še pri Križarjih in seveda tudi v Mariboru v gimnaziji, sem »zagrešil« različne pesmi in novele.«

Kako ste prišli k mariborskemu gledališču in kako dolgo ste k njegov član?

»Odkar pomnim, sem imel rad teater in vse, kar je v zvezi s to umetnostjo, zato sem že zgodaj nastopal in sodeloval kot dijak pri različnih kulturnih in prosvetnih društvih, dokler nisem končno leta 1934 postal član mariborskega gledališča.«

Kakšne vloge igrate?

»Krvav začetnik sem še in delam šele prve korake, saj ni da bi govoril o njih...«

No, pa vendar: kaj ste doslej igrali?

»Same karakterne vloge: Melvila v Mariji Stuart, brata Martina v Sveti Ivani, brata Sergeja v Prvi legiji, in podobne...«

Ali je »Prevara« Vaše prvo dramatično delo?

»Ne. Lani sem spisal socialno igro »Stavka«, s katero pa nisem bil zadovoljen. Bil je pač moj prvenec. Toda temeljito ga nameravam popraviti in predelati.«

Predavanje dr. Grivca o Velehradu

V prenovljeni verandni dvorani hotela Union je imel v okviru Slovenskega kluba ter Jugoslovanske lige predavanje prelaz, univ. prof. dr. Grivca o pomenu Velehrada za vse Slovence ter še posebej za stike med Čehi, Slovaki in južnimi Slovani. Predavanja se je udeležila odlična družba ljubljanskega meščanstva, ki je napolnila verandno dvorano, med njimi tudi g. čel. generalni konzul Miniovsky. G. predavatelj je predstavil predsednik JCS lige gospod dr. Egon Stare, ki je govoril tudi o tečajih, ki jih pripravlja JCL v tekoči sezoni in ki jih odpira današnji predavatelj. G. predavatelj, brez dvoma eden največjih poznavateljev delovanja svetega Cirila in Metoda, je orisal postavi svetih apostolskih bratov ter njihovo poslanstvo, njihov izum slovenskega pisma, s čimer je zvezel vse Slovence ter so tako bili Slovani povzdignjeni na enakovredno stopnjo najsvetejših jezikov. Govoril je o starem Velehradu, kjer nove izkopanine potrjujejo, da je stalo v tej moravski vasei resnično nekoč veliko mesto, večje kot Nitra ali Devin, najstarejša moravska krajina, ter je verjetno, da je tu bila stolica sv. Metoda. Od tod je velehradska ideja slovenskega krščanstva, ki dobiva poseben pomen v današnjih razmerah. Pojasnjeval je zgodovinske vezi Moravanov s Slovenci, Kocljem ter drugimi južnimi Slovani. Velehrad s svojo idejo predstavlja kot simbol združitve vseh Slovanov v eni Cerkvi. Predavatelj je orisal tudi pomen Velehrada v srednjem in novem veku, ki je skoraj pozabil na sv. Metoda, dokler ni v najnovejšem času postal prav ta kraj nekaj slovenski Jeruzalem, kamor romajo Slovani. Veliko zaslug za obnovo Velehrada in njegov sloves ima tudi naš škof Slomšek, ki je ustanovil bratovščino sv. Cirila in Metoda, ki se je razširila bolj kot med nami med Čehi in Slovaki. Avstrijskim oblastem je bilo slovensko romanje na Velehrad neprijetno, zato so na pr. l. 1885 prepovedali, češ da tam vlada kuga, kar je v naši književnosti ovekovečil Gregorčič s pesmijo »Velehradska kuga«. Več naših velikih ljudi je obiskalo Velehrad (Krek), ter se tam navduševali za zedinjenje slovenskih cerkva. To idejo propagirajo unionistični kongresi, ki se redno vrše na tem svetem mestu, ki pa se letos ne bo mogel zaradi novih razmer. — Občinstvo je g. predavatelja za tehtne misli ter jasno predstavo o eni vodilnih krščanskih slovenskih idej sodobnosti, nagradilo s priznanjem, ki je tudi sicer kot eden najvidnejših delavcev na tem polju, s svojim delom zaslužil.

Iz francoske književnosti

Vsa Francija se pripravlja na letošnjo proslavo 300-letnice Racinove smrti. Več literarnih listov in revij je že razpisalo ankete o tem, kako se naj ta najpomembnejši letošnji francoski kulturni dogodek proslavi. Vsi sodobni kulturni in literarni veljaki odgovarjajo in prihajajo na dan z zanimivimi predlogi. Nekateri predlagajo, da naj bi se ciklus Racinovih tragedij izvajal v kraljevskem gledališču v versajski palači, drugi zopet predlagajo, da naj glavno francosko gledališče, Francoska komedija, priredi turnejo po vseh važnejših francoskih mestih in povsod uprizorja Racinove žalostne. Prav tako bodo vpregli tudi radio, češ, da bo lahko najlepše prenašal nesmrtnost pesnikovih verzov in v radijskem prenosu bo predvajal vlogo Nerona pesnik Jean Cocteau, ki se je za to vlogo sam ponudil.

Prav tako vlada že veliko zanimanje zato, kdo vse bo v Francoski komediji režiral Racinove tragedije. Pod novo upravo sedaj že nekaj let v Komediji režirajo pomembnejša dela režiserji, ki imajo svoja samostojna gledališča, tako predvsem Jouvet, Dullin in Gaston Baty. Posebno Jouvetova

Kdaj ste spisali »Prevaro«?

»V letošnjih počitnicah, in sicer v najkrajšem času: v enem mesecu. Takrat sem res intenzivno delal in priznati moram, da mi je teklo delo neverjetno naglo izpod peresa. Seveda s tem nočem reči, da ni bilo težko, toda snov se je izoblikovala in dozorela v meni kot plod mojega življenja med ljudmi in ozko povezanostjo z njihovim mišljenjem in čustvovanjem, z njihovimi prilikami in razmerami, z vsem, kar oblikuje njihovo današnje življenje.«

Zanima me, ali je drama popolnoma plod Vaše svobodne dramatične domišljije, ali Vam je dal kak poseben dogodek ali doživetje povod, da ste jo spisali?

»Dramatični motiv prežarjev, ki sem jih videl nekoč na neki svatbi — seveda pot povsem drugim okoliščinami — se mi je vsiljeval kot izrazito dramatičen in na odru učinkovit pojav. V glavnem pa so igralci pri rojstvu te drame spomnili na kraje in ljudi, ki sem jih srečeval in jih srečujem, in nekoliko rodbinske kronike — odločilno vlogo.«

Pisatelj ima navadno v igri osebo, ki je noteljica njegovega življenjskega nazora. Kateri osebi v »Prevari« ste odločili to vlogo?

»Ne mogel bi reči, da je ena sama oseba glasnik mojega prepričanja, vendar bi kot glavno imenoval Toneta, kmečkega fanta z vasi, ki je šel za kruhom v tujino in se vrne v domačo vas, ko si je prislužil toliko, da si lahko ustanovi dom in vzame dekle, ki ga ljubi — Lonko — za ženo, ki pa se je medtem vdala gospodarju Lemežu, v čigar hiši je rejenka.«

Kaj je torej osnovna misel in glavni motiv Vaše drame?

»Tonetov stavek: »Bil sem po svetu in spoznal sem, da svobodni ljudje več razumejo, več odpuščajo — le tlačeni človek se ne zna obvladati.« Tragična krivda glavne osebe v drami je Lemeževa strast, zaradi katere izvrši zakonolomstvo, nato zločin nad ženo, in končno pobegne iz ječe, da bi si zopet osvojil Lonko, toda skesa se in sprejme zaslužen kaznen. Lonka pa je dekle z zdravim, toda sebičnim življenjskim nagonom, zaradi katerega greši, toda njeno, v bistvu dobro jedro, jo privede še za časa do tega, da izprepleda svojo krivdo in se skuša rešiti.

V svoji drami hočem pokazati, kako je sreča in vse drugo, kar je bilo zgrajenega na prevari, trhlo in brez cene, in kako se prej ali slej samo po sebi, ali iz drugih, zunanjih vzrokov zruši v nič.«

Veljava se je zadnji čas silno dvignila ter ga ne cenijo že več samo kot igralca, režiserja in filmskega zvezdnika, temveč ga napovedujejo tudi že kot uspešnega dramskega pisatelja. Za enkrat je izdal svojo prvo knjigo »Reflexions d'un comédien — Igraleva opazovanja«. Gaston Baty je v svojem gledališču na Montparnassu dramatisiral znano delo »Manon«, Dullin pa je pravkar zelo prepričevalno zmagal z izvedbo Beaumarchisovega »Mariage de Figaro« v Francoski komediji.

Znani poznavalec nemške literature in nemške duše, prof. Edmond Vermeil na Sorboni, je izdal te dni že drugo knjigo o Nemčiji, in sicer študijo o znanem pesniku Heineju. V knjigi razčlenjuje posebno njegove vidike o nemških in evropskih prevratih v 18. in 19. stol. Isti pisatelj je prav tako šel pred kratkim izdal obsežno knjigo tudi o Nemčiji, in sicer pod naslovom »Les doctrinaires de la révolution allemande, kjer začenja z Lutrom in končuje z Gübbelsom in Rosenbergom. Jacques Ancel, prof. na vzhodnem inštitutu, je napisal knjigo pod naslovom »La géographie des frontières«. Knjigi je napisal predgovor Andre Siegfried.

Znana knjigotrska revija »La revue des Lectures« pa je dne 15. febr. zopet objavila lepo poročilo o prevodu Jurčičevega »Jurija Kozjaka«, ki je izšel lansko jesen in ki je bil tudi nagradjen od Francoske akademije. Prav tako je lepo oceno o prevodu objavila revija »La vie benedictine« v svoji januarski številki. O knjigi je tudi napisal pohvalno poročilo naslovni škof elatejski Roger Beausart, predsednik Zveze društev za krščansko vzgojo.

Jacques Martin: Questions de la conscience (Desclé de Brouwer). Ni še dolgo, kar je Martin, ki je precej znan že tudi pri nas, izdal s svojo ženo knjigo: »La situation de la poésie«. Sedaj pa je izdal knjigo, ki rešuje sodobna vprašanja, dasi naša doba nikakor ni naklonjena filozofiji, ki razmišlja o človeških problemih in o abstraktnih vprašanjih. In ravno v tem neredu nam je treba mislecev, ki utrjujejo pot našemu mišljenju.

Tak namen ima tudi najnovejša Maritainova knjiga. »Ta knjiga ni kaka abstraktna obdelava snovi... Je osebno in konkretno pričevanje, kjer filozof, zavedajoč se praktične funkcije filozofije razmišlja o vprašanjih vesti. Razlogi, na katere se naslanja, imajo univerzalno vrednost in morda bodo pomagali drugim pri ustvarjanju jasnega vpogleda.«

Vprašanja, kakor že naslov pove, razpravljajo o permanentnih problemih, ki jim sedanje krize dajejo še posebno ostrino. Vzemimo za primer le razmišljanje o konfliktu med krščansko vero in totalitarnimi režimi, ali drug esej: nemogoč antisemitizem. Kako zadoščanje za katoličana, ko bere tako jasno izražene zahteve naravne morale, ki jim da krščanstvo še višji pridih in močnejšo sankcijo!

Treba bi bilo tako naštevati poglavje za poglavjem. N. pr.: odnos med akcijo in kontemplacijo, razmišljanje, ki bo marsikomu pokazalo nove perspektive in ga osvobodilo težke more. Noben tomit, noben kristjan, mogoče celo noben filozof ne bo stavil akcije nad kontemplacijo, toda kako potem klicati kristjane, kot kliče Maritain, da vstopijo v areno življenja, da ne zakrijejo svojega pričevanja, če nas pa najvišji cilj vabi v višine? V tem je težkoča, ni pa to nasprotje. Za svete kipi akcija iz obilja kontemplacije. Z gotovimi omejitvami velja to tudi za navadne kristjane.

Kratko poglavje o odnosu med katoliško in politično akcijo, da mnogim pojmom, ki so dosedaj nekako viseli v zraku, pravo distinkcijo. »Dovolj dolgo se je v moderni dobi krščanstvo pokoravalo dvema nasprotujočima si ritmoma: krščanskemu ritmu kulta in religije, problemu notranjega življenja, in naturalističnemu ritmu profanega, socialnega, gospodarskega in političnega življenja, predanega svojim nagnanskim zakonom. Danes, saj za kristjane, ki imajo ušesa, da poslušajo, je ta dualizem končan. Prihaja doba, ko bo obnovljena organska in življenska enota vsega, kar je bilo nepravilno ločeno.«

Knjiga ni namenjena le ozkemu krogu višjih izobražencev, ampak širokim plastem, kot Maritain sam pravi, da »vsem, ki so dobre volje, zato je napisana kolikor mogoče poljudno, kar njene miselne vrednosti nikakor ne zmanjša, pač pa ji poveča praktično vrednost.«

Zelezniški most se je podrl

Most čez reko Pataha v državi Washington (USA) se je zaradi velikih povodnj, ki so razmehtale njegove temelje, podrl, ko je vozil čezenj tovorni vlak.

Francosko prebivalstvo Belgije izumira

Sestav belgijskega prebivalstva se nevzdržno izpreminja in prid flamskemu delu in če bo šlo tako naprej — na obzorju ni videti nobene moči, ki bi mogla to izpreminjanje ustaviti — bo Belgija v nekaj desetletjih povsem drugačna. Število prebivalstva v štirih flamskih pokrajinah, Antwerpen, Vzhodna Flandrska, Zahodna Flandrska in Limburg, vztrajno raste, v valonskih pokrajinah Henne-gau, Lüttich, Namur in Luksemburg, pa prav tako vztrajno pada. Izračunali so, da bo čez

dvajset let, ako bo to obstalo, v valonskih provincah samo še 2.788.000 prebivalcev, v flamskih pa že 4 milijone in pol, računano v obeh primerih samo pristno valonsko in flamsko prebivalstvo, brez priseljencev. V naslednjih štiridesetih letih bo po tem računu valonsko prebivalstvo naraslo na 2.761.000, flamsko pa na 5.431.000. Tako bodo Flamci kmalu preplavili vsa Belgijo in bodo lahko dobili najidealnejšo — avtonomijo.

ŠPORT

Državno prvenstvo na Pohorju

Da bi letošnje državno prvenstvo v alpski kombinaciji v vsakem pogledu čim svežanjejše poteklo, je MZSP naprosila ministra za telesno vzgojo naroda g. Djura Čejoviča, da je prevzel pokroviteljstvo in častno predsedstvo nad prireditvijo. V častnem predsedstvu so še tudi drugi odličniki: ban dravske banovine g. dr. Marko Natlačen, knezoškof lavantinski g. dr. Ivan Jožef Tomažič, mestni župan mariborski dr. Alojzij Juvan, komendant mesta gen. Čedomir Stanjovčič, predsednik SPD Maribor g. inž. Vladimir Šlajmer, načelnik sreza Dravograd g. Ivan Milač in župan Ribnice g. Janko Zabovnik.

Maša za planince na Senjorjevem domu.

Na prošnjo MZSP bo priiskrbel Aljažev klub v nedeljo 5. t. m. ob 8 zjutraj za udeležence državnega prvenstva mašo na Senjorjevem domu na Pohorju.

Glavna pisarna

za časa državnega prvenstva v alpski kombinaciji bo poslovala na Slomškovem trgu 11, pritličje, levo, kjer se nahaja mariborske Mestni turistični urad, in sicer v dnevih od 2. do zaključno 5. marca od 7 do pol 13 ter od 14 do 19 dnevnio. Tel. št. 27-36.

Avtobusna zveza z Ribnico na Pohorju.

V nedeljo bo za udeležence državnega prvenstva na razpolago avtobusna zveza z Ribnico, ki pa bo v glavnem na razpolago le onim, ki se bodo prijavili do sobote ob 17 v trgovini Sport-Divjak na Glavnem trgu, telefon 27-12. Cena vožnje v obe smeri je 35 din. Odhod ob 6 zjutraj z Grajskega trga.

Senjorjev dom v glavnem za tekmovalce in vodstvo tekme.

Vodstvo tekmovalca nas naproša za objavo, da bo zaradi velikega števila prijavljenih tekmovalcev Senjorjev dom v prvi vrsti rezerviran zanje. Zato se naprošajo ostali gosti letošnjega tekmovanja, da se ozrejo po prenočiščih v Ribnici, Koči pod Kopo itd.

Sporod tekmovalca.

Objavljamo v svrhu boljše orientacije še enkrat na kratko sporod tekmovalca.

4. marca bo ob 9 dopoldne na Jezerskem vrhu start za tekmo v smuku, cilj pa bo približno 20 min. oddaljen iz Ribnice.

5. marca bo ob 9 dopoldne tekmovalce v slalomu v bližini Senjorjevega doma na Pohorju.

Smučarske štafetne tekme v Mojstrani ne bo

Zaradi nastopa močnega juga so se snežne razmere toliko poslabšale, da se razpisana štafeta tekma dne 5. marca ne more izvesti. Prosimo, da klubi vzamejo to objavo na znanje. Sm. Kl. Dvojje Mojstrana.

Celjski šport

Jutri v nedeljo bo na igrišču pri Skalni kleti ob pol 11 dopoldne prijateljska nogometna tekma med SK Rapidom iz Maribora in celjskimi Atletiki. Po zadnjem porazu se bodo Atletiki gotovo malo bolje potrudili, da ne bodo odšli iz igrišča s tako nečastnim rezultatom kot zadnjič.

Predtekma bo med kombiniranimi moštvoma Atletikov in SK Štore.

Jadran : Celje

Domači SK Jadran je pozval v goste najboljše moštvo Celja kot zadnjo predpravo svojemu moštvu za bližnje naporno in važno prvenstvo. Celjani se odlikujejo z brzo in požrivovalno igro, ki pa diči tudi domačine, tako da se bo to prijateljsko srečanje razvilo v zanimivo, tudi nekoliko prestižno tekmo.

Z ozirom na redka gostovanja celjskih moštev bo to ena najboljših nedeljskih nogometnih prireditev v Ljubljani na igrišču SK Jadrana v Kozleži ob 15 s predtekmo ob 13.30.

ga in političnega življenja, predanega svojim nagnanskim zakonom. Danes, saj za kristjane, ki imajo ušesa, da poslušajo, je ta dualizem končan. Prihaja doba, ko bo obnovljena organska in življenska enota vsega, kar je bilo nepravilno ločeno.«

Knjiga ni namenjena le ozkemu krogu višjih izobražencev, ampak širokim plastem, kot Maritain sam pravi, da »vsem, ki so dobre volje, zato je napisana kolikor mogoče poljudno, kar njene miselne vrednosti nikakor ne zmanjša, pač pa ji poveča praktično vrednost.«

Tone Cokan.

Po športnem svetu

Evropsko prvenstvo boksarjev v Dublinu

Boksarji bodo imeli evropsko prvenstvo letos od 18. do 22. aprila v irskem glavnem mestu Dublinu. Ta prireditve bo dosegla višek v predolimpijskih pripravah boksarjev.

Športni teden v Zagrebu

Telesnovzgojni odsek pri zagrebški občini je sklenil prirediti v Zagrebu »Športni teden«, v katerem naj bi se prebivalstvu Zagreba prikazal razvoj športa in telovadbe v Zagrebu. Z raznimi predavanji naj bi se prebivalstvo seznanilo in zainteresiralo za posamezna vprašanja telesne kulture na splošno in za šport posebej. Zagrebški športni teden bi imel v glavnem naslednji program: propaganda s predavanji potom radia, z razstavo in tretje s strokovno tehničnim delom, s katerim bi se prikazalo delo obvezne telesne vzgoje pri taborenju, pri civilni zaščiti in končno z javnim nastopom. Športni teden bi se zaključil z olimpijskim dnem 18. junija t. l.

Naši ping-pong igralci potujejo 1. marca

Naši ping-pong-igralci, ki bodo zastopali našo državo na svetovnem prvenstvu v Kairu, odpotujejo dne 1. marca. Določena je devetorica, ki nas bo zastopala na teh tekmah. Tudi denarna sredstva so že zagotovljena; namreč ministrstvo za telesno vzgojo naroda bo dalo 5000 din, ostanek, v znesku 25.000 din, pa bo krila zveza.

Peru je postal prvak Južne Amerike

Trinajsto prvenstvo južne Amerike v nogometu je zaključeno. Letos sicer niso sodelovale vse države, toda v finalni borbi je nepričakovano zmagal Peru nad Urugvajem z 2:1 pred 40.000 gledalci. To se je prikratk zgodilo, da je Peru zmagal in si osvojil prvenstvo južne Amerike. Peru si je namreč v štirih tekmah osvojil 8 točk, Urugvaj, ki je zasedel drugo mesto, pa 6 točk, za tretjem mestu je Paragvaj s 4 točkami.

Šport 1939 — Priročnik za vsakogar je izdal urednik »Ilustr. šport. novosti« g. Vladimir Bicanč iz Zagreba. V tej 34 strani obsegaajoči knjižici žepnega formata je zbral ogromno zanimivega športnega gradiva iz našega in mednarodnega športa. Navedeni so vsi naši in mednarodni rekordi, kar bo zelo prav prišlo raznim športnikom in vsem onim, ki vodijo evidenco o naših in svetovnih rekordih. V knjižici so navedene tudi vse vrhovne športne organizacije domače in mednarodne in pa razni drugi podatki, ki jih športniki vedno rabijo. Obdelane so statistične vse športne panoge, ki se goje pri nas, nekaterim je odmerjenega precej prostora.

Na koncu so podatki o našem športnem tisku in pa termini o važnejših letošnjih športnih prireditvah. Knjižica stane 4 din in se naroča pri izdajatelju v Zagrebu, Nodilova 1/II.

Vesti športnih zvez, klubov in društev

ZSK »Hermes« nogometna sekcija. Opozorjam vse igralce na nedeljske dopoldanske in popoldanske treninge, oziroma prijateljske nogometne tekme. Udeležba je strogo obvezna za vse doletene. Podrobnejša poročila na običajnih mestih. — Načelnik.

SK Ljubljana prosi za sporočilo dobrotnika, ki bi bil voljan prevzeti na hrano brezposelnega aktivnega člana-nogometaša. Blagohotniva sporočila naj se dostavijo na naslov kluba: Beethovnova ulica 9, I. nadst.

SK Grafika. Danes zvečer ob 8 v gostilni Menčinger, Smartinska cesta, prijateljski sestanek vseh naših igralcev. Na ta sestanek so vabljeni tudi doporni člani in naši prijatelji, da skupaj zaključimo prošlo poslovno dobo klubovega delovanja. Obvestite se med seboj!

STK Moste. V nedeljo bo napovedan izlet na Sv. Katarino. Člani se opozarjajo, da se strogo drže dobo, ki so jim bile dostavljene potom okoliščine. Zbirališče je ob 7 pri Bajcu. V primeru dežja izleta ne bo. Če kdo ni dohl okoliščine, dobi podrobne informacije pri tajniku, Zaloška cesta 181.

Iz SK Ljubljane. Jutri, v nedeljo, igramo z Reko na njenem igrišču prijateljsko tekmo. Postava moštva na običajnem mestu.

ZFO

II. telovadna akademija ZFO in ZDK

bo jutri zvečer ob 20 (8) v veliki dvorani hotela Union. Pester in bogat spored, ki obsega 15 najrazličnejših točk, bo vsakogar zadovoljil. Vstopnice so razprodane.